

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Radoslaw Arceusz

Rami Vuorinen

VEIKKAUSLIIGAN TALOUDELLINEN TILANNE

Liiketalous ja matkailu
2013

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Rami Vuorinen, Radoslaw Arceusz
Opinnäytetyön nimi	Veikkausliigan taloudellinen tilanne
Vuosi	2013
Kieli	suomi
Sivumäärä	100
Ohjaaja	Mika Ylinen

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Veikkausliigan taloudellista tilannetta. Veikkausliigassa pelaa 12 joukkuetta ja lähdimme analysoimaan seuroja vuosilta 2008-2010. Tähän kolmen vuoden aikajaksoon valitsimme kymmenen seuraa, jotka ovat Jaro, Fc Inter, Fc Lahti, Fc Haka, HJK, Honka, IFK Marienhamn, KuPs, TPS ja VPS. Tilinpäätösanalyysi selvitettiin tunnuslukujen avulla ja pääsimme syventymään paremmin seurojen taloudellista tilannetta.

Aineisto kerättiin Voitti+ tietokantaohjelmasta, jonka jälkeen tarvittavat luvut syötettiin Navita-ohjelmaan. Ohjelman avulla tunnusluvut saatiin muutettua pylväsdiagrammeihin, josta oli helpompi tulkita ja lukea todellista tilannetta kannattavuudesta, vakavaraisuudesta sekä maksuvalmiudesta. Apuna tunnuslukujen analysoimiseen käytimme internetistä, uutisista sekä lehdistä kirjoitettuja aiheita seurojen taloudellisesta tilanteesta. Seurojen taloudellisesta tilanteesta löytyy artikkeleita sekä uutisia, mutta vain lyhyesti kirjoitettuna. Tunnuslukuja katsomalla sekä käyttäen uutisia sekä artikkeleita aiheesta pääsimme syvemmin analysoimaan aihetta.

Veikkausliiga seurojen taloudellinen tilanne on yleisesti ottaen keskimäärin heikommalla puolella. Suomen jalkapallo ei vedä ihmisiä ja kannattajia katsomoihin, kuten esimerkiksi Englannissa, Espanjassa tai Saksassa. Näemme tämän suurena ongelmana, sillä kun kiinnostus lajia kohtaan on pieni, eivät seuran tulotkaan ole isot. Yritykset eivät uskalla sijoittaa rahaa sekä yksittäiset sijoittajat pelkäävät tämän olevan liian suuri riski. Pienillä budjeteilla kun pelataan Veikkausliigassa tämä kertoo, että huippupelaajia ei voida hankkia pelaamaan Suomeen. Ilman huippupelaajia on vaikea haastaa Euroopan suurseurat Eurocupin otteluissa, joista saisi hyvät rahavirtaukset. Taloudenhoito on Veikkausliiga seuroille erittäin tärkeätä ja pitää se jatkuvasti vakaalla pohjalla.

ABSTRACT

Author	Rami Vuorinen, Radoslaw Arceusz
Title	Financial Situation of the Finnish Premier League
Year	2013
Language	Finnish
Pages	100
Name of Supervisor	Mika Ylinen

The aim of this thesis was to examine the financial situation in the Finnish Premier League. In the Finnish Premier League there play 12 clubs and the aim was to analyze the clubs in the years 2008-2010. In this three-year time period ten teams were selected, which were Jaro, Fc Inter, Fc Lahti, Fc Haka, HJK, Honka, IFK Marienhamn, KuPs, TPS and VPS. The analysis examined key figures in the financial statements and we were able go more deeply into the financial situation of the clubs.

The data was collected from Voitto+ database program, after which the necessary figures were fed to the Navita program. With the Navita program figures were fully converted to bar graphs, which was easier to read and to interpret the reality of profitability, financial standing and liquidity. To help analyze the key figures we used the Internet, news and magazine articles about the financial situation of the clubs. There have been written articles and news about the financial situation of the clubs, but only brief ones. By looking at the figures and by using the news as well as the articles, we were able to a deepen the analysis on the subject.

The economic situation of the Finnish Premier League is generally on the weaker side of the average. Finnish football does not pull people and supporters to the audience such as it does in England, Spain or Germany. This as a big problem, because when the interest in the sport is low, then the clubs do not have large incomes. Companies as well individual investors are afraid to invest money in the teams because it is a high risk. Finnish Premier League teams have small budgets, and that is problem in getting top class players to the Finnish clubs. Without the top class players it is difficult to challenge Europe's big clubs in Euro Cup matches, where clubs can get good cash flows. Financial management is very important to the Finnish Premier League clubs and it keeps the league constantly on a solid ground.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	9
1.1	Opinnäytetyön tavoite	9
1.2	Opinnäytetyön rakenne.....	10
1.3	Tutkimusmenetelmä	10
2	URHEILUN LIIKETOIMINTA	11
2.1	Urheilun liiketoiminnan historiaa Suomessa	11
2.2	Urheilun liiketoiminta.....	14
2.3	Varainhankinta	16
2.4	Sponsorointi	17
2.5	Tuotteistaminen.....	18
2.6	Median rooli.....	19
2.7	Talouden hoito	21
2.8	Budjetointi.....	22
2.9	Maailmanlaajuinen urheilubisnes	23
2.10	Urheilubisneksen kokonaisliikevaihto	24
2.11	Liikevaihdon Markkina-alueet	25
2.12	Urheilubisneksen sektorit.....	26
3	JALKAPALLOSEUROJEN TOIMINTA SUOMESSA	28
3.1	Jalkapallon historia	28
3.2	Suomen Palloliitto.....	29
3.3	Jalkapalloseuran toiminnan muodot	30
3.4	Veikkausliigan historia	32
3.5	Veikkausliiga lyhyesti.....	32
3.6	Veikkausliigan ilmiöitä.....	33
3.7	Amatööreistä (puoli) ammattilaisiksi.....	35
3.8	Syttyviä ja palavia tähtiä	36
3.9	Veikkausliigan taloudelliset näkymät ja ongelmat	36
3.10	Veikkausliigapelaajien palkat	40

3.11 Veikkausliigaseurojen budjetit.....	43
3.12 Analysoitavat Veikkausliigaseurat.....	46
3.12.1 FC Haka	46
3.12.2 Honka	46
3.12.3 FC KuPS	48
3.12.4 TPS.....	48
3.12.5 VPS	50
3.12.6 FC Lahti	51
3.12.7 IFK Marienhamn.....	52
3.12.8 FC Inter	53
3.12.9 FF Jaro.....	54
3.12.10 HJK.....	56
4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	58
4.1 Tuloslaskelma	58
4.2 Tase	60
4.3 Rahoituslaskelmat	62
4.4 Toimintakertomus	63
4.5 Tilinpäätösanalyysi	63
4.6 Tunnuslukuanalyysi	64
4.7 Tunnusluvut	65
4.8 Tilinpäätöskaavat	66
4.8.1 Käyttökateprosentti	66
4.8.2 Rahoitustulos- %	66
4.8.3 Kokonaispääoman tuottoprosentti.....	67
4.8.4 Sijoitetunpääoman tuottoprosentti	67
4.8.5 Omavaraisuus %.....	68
4.8.6 Suhteellinen velkaantuneisuus %	68
4.8.7 Velkaantumisasaste	69
4.8.8 Käyttöpääoma prosentti	69
4.8.9 Quick ratio.....	69
4.8.10 Current ratio	70
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	71

6	VEIKKAUSLIIGASEUROJEN TUNNUSLUKUANALYYSI.....	73
6.1	Käyttökate %	73
6.2	Rahoitustulos.....	75
6.3	Pääoman tuotto prosentti.....	76
6.4	Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	77
6.5	Omavaraisuus prosentti.....	79
6.6	Suhteellinen velkaantuneisuus prosentti	80
6.7	Velkaantumisasaste	81
6.8	Käyttöpääoma	82
6.9	Quick Ratio	84
6.10	Current Ratio.....	85
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	87
7.1	FF JARO	87
7.2	FC Inter	88
7.3	FC Lahti	88
7.4	FC Haka	89
7.5	HJK	90
7.6	Honka.....	90
7.7	IFK Marienhamn.....	91
7.8	KUPS	92
7.9	TPS	92
7.10	VPS	93
7.11	Veikkausliigaseurojen talous paranemassa.....	94
7.12	Pohdintaa.....	95

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Urheilubisneksen riippuvuussuhde	s. 16
Kuvio 2. Urheilubisneksen Liikevaihto	s. 25
Kuvio 3. Kokonaisliikevaihdon Markkina Alueet	s. 26
Kuvio 4. Liikevaihdon Pääsektorit	s. 27
Kuvio 5. Jalkapallotoiminnan Sidosryhmät	s. 31
Kuvio 6. Pelaajien Verotus asteikko Euroopan huippumaiden välillä	s. 38
Kuvio 7. Jalkapalloilijoiden Palkat 2005-2011	s. 41
Kuvio 8 tuloslaskelma	s. 59
Kuvio 9. Tase vastaavaa	s. 61
Kuvio 10. Tase vastattavaa	s. 62
Kuvio 11. Tutkimuksen toteuttaminen	s. 72
Kuvio 12. Käyttökate %	s. 73
Kuvio 13. Rahoitustulos	s. 75
Kuvio 14. Pääomantuotto prosentti	s. 76
Kuvio 15. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	s. 77
Kuvio 16. Omavaraisuus prosentti	s. 79
Kuvio 17. Suhteellinen velkaantuneisuus prosentti	s. 80
Kuvio 18. Velkaantumisasaste	s. 81
Kuvio 19. Käyttöpääoma	s. 82
Kuvio 20. Quick Ratio	s. 84

Kuvio 21. Current Ratio

s. 85

1 JOHDANTO

Veikkausliigan taloudellinen tilanne ja tulevaisuus kiinnostavat eri sidosryhmiä. Globaalinen epävakaa taloudellinen tilanne vaikuttaa Suomen veikkausliigaamme. Mielenkiintoista on kuinka seurat pystyvät hoitamaan oman joukkueensa taloutensa tällaisessa tilanteessa. Suomalainen jalkapallo tarvitsee lisää liiketalouden alan osaajia. Lisäksi se tarvitsee enemmän yksityisen ja julkisen tuen rahoitusta tässä epävakaisessa tilanteessa. Houkuttelevalla ja ammattimaisella taidoilla saataisiin suomalaiseen jalkapalloiluun luotua paljon enemmän työpaikkoja. 25 prosenttia suomalaisista toimii jollakin tapaa jalkapalloilun parissa. Tämä voimavara voitaisiin hyödyntää paljon paremminkin.

1.1 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyömme tavoitteena on tutkia Veikkausliigan taloudellista tilannetta viimeisiltä lähivuosilta. Olemme hyvin kiinnostuneita jalkapallosta ja sitä kautta veikkausliigasta. Haluamme tutkia mitä urheilubisnes on Suomessa. Haluamme erikoistua suomalaisen jalkapallon liike-elämään. Tarkoituksena on analysoida veikkausliigaseurojen taloudellista tilannetta. Suomen Veikkausliiga ei ole samalla tasolla taloudellisesti kuin muut Euroopan liigat kuten Premier League, La Liga, Serie A. Tästä huolimatta Suomen veikkausliigassa liikkuu isoja rahavirtoja ja haluamme analysoida sitä. Lisäksi tutkimme taloudenhoidon merkitystä Suomen jalkapalloseuroissa. Päättävänä on tehdä Veikkausliigasta taloudellinen tilanteen arvioiminen. Arvioimme taloutta tunnuslukuanalyysin avulla, joka tehdään vuosilta 2007 – 2010. Tutkimme kymmentä veikkausliigaseuraa, jotka esittelemme teoriaosuudessa. Kaikki esille tulleet asiat kokoamme lopuksi yhteen ja teemme Veikkausliigan tilanteesta loppupäätelmät. Lisäksi otamme tueksi toimitusjohtajien kommentteja..

Halutessaan jalkapallon ystävät, seuratoimijat ja asiasta kiinnostuneet voivat käyttää opinnäytetyötä hyödyksi veikkausliigan ja urheilubisneksen ymmärtämisessä. Kirjallisuutta ja lähteitä oli laajasti saatavilla. Kirjallista materiaalia löytyi suhteellisen vähän aihe-alueesta, mutta sähköisiä lähteitä löytyi runsaammin. Veikkausliigaan suoraan kohdistettua opinnäytetyötä ei ole tehty.

1.2 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyömme aloitetaan teoriaosuudella. Ensiksi teemme katsauksen suomalaisen urheilun ja urheilubisneksen syntyyn. Toisena tärkeänä teoriaosuutena yritämme määritellä mitä urheilubisnes on ja mitä kokonaisuuksia siihen kuuluu. Myös ensimmäisessä teoriaosassa katsotaan globaalilla tasolla urheilubisneksen rahallinen arvo ja sen tulevaisuus. Toisessa teoriaosassa käsittelemme opinnäytetyömme pääaihetta eli veikkausliigaa ja jalkapallotoimintaa Suomessa. Lisäksi käsittelemme jokaisen tutkimuskohteena olevan veikkausliigaseuran. Toisen teoriaosuuden tärkein tehtävä on käydä taustaa ja antaa odotusarvoa tulevalle tunnuslukuanalyysille. Kolmannessa teoriaosuudessa käymme läpi taloushallinnon ja tunnuslukuanalyysiin kuuluvia asioita. Myös käsittelemme jokaisen tunnusluvun, jonka analyysissa analysoimme. Tunnuslukuanalyysissa käytämme vakavaraisuuden, kannattavuuden ja maksuvalmiuden mittareita. Tämän jälkeen teemme johtopäätökset ja pohdinnan työmme onnistumisesta.

1.3 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä on laadullinen tunnuslukuanalyysi. Otantamäärä on harkinnan varainen. Kirjallista osuuttamme tukee kattava tilinpäätösanalyysimme veikkausliigaseuroista. Analysoimme seurojen taloudellisen tilanteen kolmelta viimeiseltä tilinpäätösvuodelta. Lisäksi otamme tueksi toimitusjohtajien kommentteja tutkimuksellemme. Tutkimuksen tavoitteena on saada tarkka kuva veikkausliigaseurojen taloudellisesta tilanteesta sekä taloudenhoitamisesta. Toivomme opinnäytetyömme antavat tärkeää informaatiota ja ongelmakohtia veikkausliigan ja jalkapallon bisneksen saralla. Uskomme, että pohjustava teoriaosuus, kattava laadullinen analyysi seuroista sekä johtopäätöksemme tekevät opinnäytetyöstämme havainnollistavan ja selkeän kokonaisuuden.

2 URHEILUN LIIKETOIMINTA

Tässä luvussa on tarkoituksena käydä läpi Suomalaisen urheilukulttuurin historiaa ja etenkin tarkastella urheilubisneksen kehittymistä 1900-luvun alulta aina 2000-luvulle asti. Urheilu toiminta on kehittynyt ja muuttunut jatkuvasti eri vuosikymmeninä. Urheilubisnekseen ovat vaikuttaneet Suomen poliittinen tilanne, Maailman kaupallistuminen ja globalisoituminen. Vapaaehtoisuuteen perustuva nöyrä urheilukulttuuri on pikkuhiljaa vuosikymmenien saatossa vaihtunut totaalisuorittamiseen. Menestystä haetaan hinnalla millä hyvänsä. Tässä luvussa seurataan urheilubisneksen mielenkiintoista kehitystä eri vuosikymmeninä suomalaisessa yhteiskunnassa. Myös käymme läpi mitä urheiluliiketoiminta on. Huomataan kuinka se eroaa normaalista yritystoiminnasta. Lisäksi otetaan pieni katsaus maailmanlaajuiseen urheilun liiketoimintaan.

2.1 Urheilun liiketoiminnan historiaa Suomessa

Ensimmäinen Suomessa perustettu urheiluseura oli Segelföreningen i Björneborg. Purjehdusseura perustettiin Porissa vuonna 1856. Tästä historiallisesta tapahtumasta on yli 155 vuotta. Kyseinen urheiluseura toimii tänä päivänäkin. Tällä hetkellä seurassa on Noin 550 jäsentä.(SLU lehti, 2003, Liikunnan ja urheilun tarina) Seuraava merkkipaalu on ollut Suomen urheilulehden perustaminen. Helsinkiläinen Ivar Wiksman perusti lehden vuonna 1898. Ensimmäinen lehti ilmestyi maaliskuussa 1898. Mainittava on, että presidenttimme Urho Kekkonen oli aikanaan yksi urheilulehden tekijöistä. Urheilulehti ilmestyy nykyäänkin kerran viikossa. 1800-luvun loppuun mennessä urheiluseuroja oli yhteensä 341. Näissä seuroissa harrastettiin yli 20 erilaista urheilulajia. Suosituimmat lajit olivat purjehdus, voimistelu, hiihto, ammunta ja luistelu. (Mäkelä & Pirttimäki, 2010)

1900- luvun alusta Suomen urheilutoiminta perustui vapaaehtoisuuteen. 1900-1930-lukujen aika urheilulla nostettiin isänmaallisuuden tunnetta. Tästä hyvänä esimerkkinä ovat vuoden 1912 Tukholman olympialaiset, missä isänmaamme toimi Finlandia lipun alla, vaikka kuuluimme Venäjän maajoukkueeseen. Tällä oli tarkoituksena herättää huomioita maailmanlaajuisesti Suomen poliittisesta

tilanteesta. Suomi oli ensimmäinen maa, joka käytti propagandaa hyväkseen urheilulla. Suomi poliittisesti ja urheilullisesti juoksi itsensä maailmankartalle. Sen ajan tunnetuin suomalainen urheilutähti oli Paavo Nurmi. (Kivimäki & Blomqvist & Nurminen, Suomalaisuus ja Urheilu)

1930- luvulla ennen sota-aikaa suomalainen urheilukulttuuri kehittyi ammattimaisemmaksi toiminnaksi. Suomen kansa rupesi kiinnostumaan urheilusta enemmän. Tällä vuosikymmenellä medianjournalismin mielenkiinto heräsi urheilua kohtaan. Rahan ja politiikan rooli rupesi herättämään suuria kysymyksiä suomalaisessa mediassa. Ammatillisuuden kehittymisen hyvänä esimerkkinä voidaan pitää, että vuonna 1932 Paavo Nurmi ilmoitti olevansa ammattilainen. Mutta Nurmen kommentista aiheutui suuri kohu. Monet eivät pitäneet ammattimaista toimintaa urheilussa hyväksyttävänä. Jälkikäteen sanottuna, Suomen huippu-urheilu ei ollut enää amatöörimaista. 1930- luvulla urheilubisnes oli jo syntynyt. (Urheilulehti, 2012)

Sotien jälkeen Vuonna 1947 21. kesäkuuta KOK:n kokouksessa Helsinki sai olympiakisasännyden. Olympiakisassa mukana oli isoja kaupunkeja. Valinnan ulkopuolelle jäivät Amsterdam, Los Angeles, Minneapolis, Detroit, Chicago ja Philadelphia. Tämä sai vahvistamaan Olympialiikettä 1950- luvulla Suomessa. Liikkeen ehdoton visio oli pitää urheilu ja kaupallisuus erillään. Helsingin olympialaisten sanotaan olevan viimeiset urheilulliset kisat. Näiden kisojen jälkeen urheiluun on sekoittunut kaupallistuminen pikku hiljaa mukaan. (Wickström, 2002)

Olympialiikkeen tiukka periaate oli, että kaupallisuus ja urheilu on pidettävä erillään. Suomalainen yhteiskunta alkoi tukea huippu-urheilua kansallisten pyrkimysten vuoksi. Mutta 1960- luvun alkaessa liike-elämätoiminta rantautui suomalaiseen urheilukulttuuriin. Tässä vaiheessa Suomi oli elpynyt sota-ajasta ja moderni yhteiskunta rakenne kehittyi. Tämä näkyi myös urheiluliikkeessä. Vuonna 1962 kunnista 97 prosenttia oli perustanut urheiluasioista hoitavan osaston. Urheilujärjestöt kehittivät suunnitelmallisesti liikuntaohjaaja sekä valmentajakoulutuksia. Urheilubisneksen suunnitelmallisuus näkyi myös lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien lisääntymisenä. Vuonna 1970 aloitettu Lotto sai

Veikkauksen liike-elämän aivan uudelle tasolle. Veikkaus Oy:stä tuli Suomen tärkein yksittäinen liikuntatoimen rahoituskanava. Rooman olympialaiset vuonna 1960 televisioitiin suorina lähetyksinä Suomen kansalle. Televisiomaksut maksetaan ensimmäistä kertaa maailmassa järjestäjille. Television merkitys urheilubisneksessä kasvaa. Urheiluun kehittyi kaupallisesti mielenkiintoisia urheilulajeja. (SLU lehti, 2003)

1980- vuosikymmenellä urheiluseurojen määrä kaksinkertaistui. Tätä vuosikymmentä onkin kutsuttu eriytyneen toiminnan kaudeksi. Urheiluseuraliike koki murrosta määrän kaksinkertaistumisena. Toinen murrosliike oli perinteisten lajien, kuten yleisurheilu ja hiihtoseurojen väistyminen Joukkuepelit seuroille. Joukkue urheilun vahva kehittyminen ja suosio yhteiskunnan keskuudessa saivat aikaan erikoistumiskehityksen. Monet yleisseurat hajosivat erikoisseuroiksi. Huippuurheilu muuttui tällä vuosikymmenellä selkeämmin liike-elämän toiminnaksi. Mediallistumainen ja markkinoiden kehitys mahdollistivat liikeyritysmäisen toiminnan huippu-urheilussa. Voidaankin sanoa, että 1980-luvulla kaikki urheiluseurat kovan kilpailutilanteen vuoksi muuttuivat vapaaehtoisuusperiaatteesta enemmän kaupallisen toiminnan aikakauteen. (Försström, 2000)

1990- luvun alussa koettiin julkisen talouden puolella menojen rajuja leikkauksia. Tämä tietysti johtui lama-ajan tuomista negatiivisista vaikutuksista. Näin ollen, liikunta ja urheilutoiminta joutuivat herkästi säästämisen kohteiksi. Vapaaehtoistoiminta tuli taas enemmän mukaan urheiluseuroihin. Kunnat eivät enää pystyneet rahoittamaan toimintaa, vaan yksityistentoimijoiden piti hoitaa seurojen talouspuoli itse. Urheiluseurat olivat kuitenkin riippuvaisia kunnista, koska harrastustilat olivat kuntien omaisuutta joten useat pienet ja keskisuuret seurat hoitivat kuntien palveluita, joita ennen tarjottiin. Isommat seurat ryhtyivät liikeyritysmäiseen toimintaan. Ne yrittivät irtaantua kunnista ja järjestäytyä omiksi itsenäisiksi ”yrityksiksi”. (Ketola, 2011)

1990- luvulla suomalaisen urheilukulttuurin selkäranka oli selkeästi vapaaehtoistoiminnan varassa seuroissa. Urheilulliset organisaatiot hyväksyivät erilaisia toimintatapoja liike-elämästä. Suomen sisäpoliittiset talousvaikeudet

sekä yritystoiminnan kehittyminen urheilu bisneksessä muokkasivat liikunta kulttuuriamme. Urheiluseurojen taloustoiminta kasvoi kuitenkin laman jälkeen. Urheilun kaupallistumista kasvatti eniten sponsori- ja televisiorahavirtojen kasvu. 1990- luvun ja 2000- luvun vaihteessa ensimmäiset urheiluseura yhdistykset yhtiöityivät ja muuttuivat osake-yhtiöiksi. Tästä esimerkkinä vuonna 2000 SM-liigassa oli 12 osakeyhtiönä toimivaa jääkiekkoseuraa. (Försström, 2000)

Suomalainen yhteiskunnan suurin kansanliike on ollut urheilu ja liikunta. 2000-luvulla urheilutoimintaan osallistui yli miljoonaa suomalaista vuodessa. Toisien sanoen tämä on noin 25 % Suomen väkiluvusta. Liikunnan rooli ihmisten vapaa ajalla on huomattava. Veikkauksen rahoitus on kasvanut 115 miljoonalla eurolla 1990- luvun alusta, mikä on tarkoittanut valtion rahoituksen leikkauksia urheilutoiminnasta. Urheiluseurat hankkivat noin 450 miljoonaa euroa vuosittainen vanhempien talouksista, sponsorituloilla sekä varainhankinnalla. Kunnat tukevat yhteensä 25 miljoonalla eurolla vuosittain urheiluseuroja. Vuonna 2005 urheiluseuroja oli rekisterissä noin 18 000. Näitä 9000 seuraa edustaa yli miljoona suomalaista. Voidaankin sanoa, että suomalainen urheilukulttuuri yhdistää koko kansaa ilman suurempaa arvostelua toisen ihmisyyttä kohtaan. (SLU lehti, 2003, Liikunnan ja urheilun tarina)

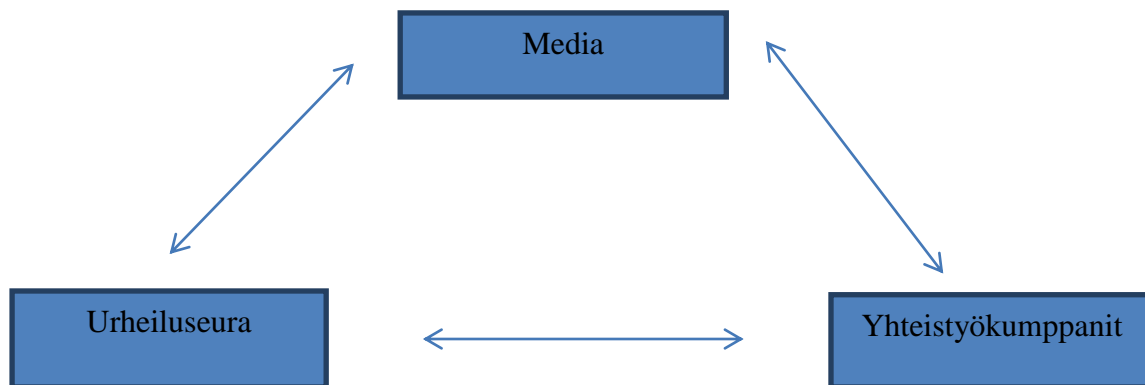
2.2 Urheilun liiketoiminta

Tässä luvussa on tarkoituksena syventyä tarkemmin urheilubisneksen maailmaan. Miten urheilun liike-elämä eroaa normaalista yritysbisneksestä. Urheiluseuran pää-asiallinen tarkoitus ei ole pelkästään rahallisen voiton totaalisointi. Tässä bisneksessä yritetään hakea usein urheilullista menestystä, jossa raha on isossa roolissa. Mutta raha ei aina kuitenkaan ratkaise urheilullista menestystä. Monet palapelin palaset pitää olla kohdallaan. Suurimpana erona normaalin liike-elämään on, että tunteet voivat vaikuttaa paljon seuran menestykseen kentällä tai päinvastoin. Lisäksi, urheilussa ollaan paljon avustuksien ja yhteiskumppanien varassa. Tuote ei tuota välttämättä niin paljon kuin ”normaalissa” yrityselämässä. Haluamme nostaa esille käsitteitä joista urheilubisnes koostuu. Niitä ovat tuotteistaminen, varainhankinta, sponsorointi, media ja taloudenhoito.

Urheilubisneksessä ollaan lähtökohtaisesti riippuvaisia muista. Näin ollen, urheiluseura, sponsorit ja media toimivat tietynlaisessa symbioosissa. Urheiluseurat mahdollistavat sponsoreille tilaa mainoksille. Sponsoreilla saadaan urheiluseuroille tuloja ja resursseja, millä mahdollistetaan ammattimainen urheilutoiminta. Media tekee urheilun avulla juttuja kiinnostavista tapahtumista ja ilmiöistä, mikä kiinnostaa kansaa. Urheilun medianäkyvyys johtaa entistä enemmän erilaisten sponsoreiden kiinnostumisesta. Sponsorointi näkyy mediankin suuntaan, koska mainostilan kasvamisella saadaan näkyvyyttä median avulla kuin pelkästään tukemansa urheiluseuran myötä. (Mäkelä & Pirttimäki, 2010)

Joukkueurheilussa kaupallistumisen lisääntyminen ja rahan käytön kasvaminen näkyy suomalaisessa urheilubisneksessä menojen kasvuna. Yhdistyksen tai osakeyhtiön pyörittäminen edellyttää korvauksia pelaajille, toimijoille, lisenssimaksuja, kenttävuokrien maksuja, tuomarimaksuja, markkinointi maksuja ja jne. Useimmat urheiluseurat toki pyörivät enimmäkseen vapaaehtoistyövoiman avulla. Ne uhraavat omaa vapaa-aikaansa päivittäin toiminnan ylläpitämiseksi. Isoimmissa seuroissa on palkattuna henkilöitä täysipäiväisesti. Nämä henkilöt voivat olla esimerkiksi: junioripäälliköt, valmentajat ja toiminnanjohtajat. (Sadeharju , 2010)

Urheiluseuroissa rahaa tarvitaan myös muista syistäkin. Kilpailukaudet pitenevät ja otteluiden määrä kasvaa. Esimerkiksi vuonna Veikkausliigassa oli vuonna 2010 26 ottelua per joukkue. Vuonna 2011 otteluiden määrä oli 33 ottelua per joukkue. Lisäksi joukkueet pelaavat liigacupin ja harjoitusotteluita ennen kauden alkua. Urheiluvarusteiden kallistuminen ja kehittyminen lisäävät kuluja. Pitenevät kaudet tarkoittavat myös pelaajamateriaalin kasvua, ainakin teoriassa. Palkka ja vakuutuskustannukset nousevat mitä enemmän pelaajamateriaalia kasvatetaan (Sadeharju, 2010)

Kuvio 1. Urheilubisneksen riippuvuussuhde.

2.3 Varainhankinta

Urheiluseurojen tärkein rahoitusmuoto on monesti varainhankinta. Varainhankinta tarkoittaa varojen hankkimista, joilla katetaan seuran toimintaa. Se on usein tuottavaa, suunnitelmallista ja jatkuvaa. Tässä taloudellisessa tilanteessa julkiset ja yksityiset avustukset ovat pienentyneet yleisesti ottaen. Varainhankinnan merkitys on kasvanut viime vuosina. Harvat urheiluseurat saavat mittavia pääsylipputulaja, sekä kattavasti tuottavia sponsorointisopimuksia. Varainhankinta onkin harvoin verollista keskiuurilla ja pienillä seuroilla. Varojen hankintaa saadaan jäsenmaksuilla, arpajaisilla, keräyksillä, fanituotteilla ja mainostilan myynnillä. Myös urheilutapahtumien kioskimyynti on myös tärkeä osa varainhankintaprosessia. Talkootyöllä tehdään varainhankintaan paljon junioriurheiluseuroissa, missä palkattujen henkilöiden käyttäminen on harvinaislaatuista. (Försström, 2000)

Isojen urheiluseurojen ongelman on usein, että varainhankinta ei liity seuran liiketoimintaan. Silloin varainhankinnasta saadut tulot joutuvat verotuksen alaiseksi. Esimerkiksi: monet veikkausliigaseurat hankkivat tulonsa pitkälti pääsylipputulolla sekä otteluiden oheismyyntitoiminnalla. Lisäksi, tuloja hankitaan sponsorituloilla, mainostuloilla ja televisiotuloilla. Eri seurojen kesken vaihtelee, mikä on tärkein tulonlähde. Joillekin seuralle se on lipputulot, toiselle se on yhteistyösopimukset. Varainhankintatulot jakautuvat epätasaisesti seurojen ja eri lajien kesken. (Försström, 2000)

Yleishyödyllisen yhteisön eli pieni/keskisuuren urheiluseura, joka on yhdistysmuotoinen. Ei tarvitse maksaa veroja varainhankkimisesta seuraavissa tapauksissa:

- Arpajaisista, jäsenlehdistä, urheilutapahtumista, viirien ja muiden vastaavien hyödykkeiden myynnistä. Eikä urheiluotteluiden aikana tapahtuvista oheismyynnistä. Eikä Bingopelien ja muiden vastaavien pelien saaduista tuloista (Försström, 2000)

2.4 Sponsorointi

Sponsorointi on urheiluseuran ja yrityksen välistä markkinointiyhteistyötä. Tarkoituksena on, että yritys saa positiivista näkyvyyttä urheiluseuran kautta. Sponsorointi ei ole vain yksipuolista näkyvyyttä. Markkinointiyhteistyö on kaksipuolinen, missä molemmat puolet hyötyvät toisistaan. Esimerkiksi yritys antaa rahaa joukkueelle, jolloin seura laittaa yrityksen logon pelipaitaan ja nettisivuille esille. Urheiluseura saa taloudellista tukea. Yritys saa näkyvyyttä seuran tapahtumissa ja internetissä. Suomalaisessa urheilussa monet sponsoriyritykset ovat pieniä/keskisuuria. Usein yritys sponsoroi urheilujoukkuetta puhtaasti rakkaudesta lajiin tai vastaavista syistä. Vaikka yritys ei saa tavoittele yritysmailman hyötyjä, niin sitä saadaan näkyvyyden muodossa. Näin ollen, kyse on kuitenkin sponsoroinnista. (Pesonen, 2010)

Urheilusponsorointiin sisältyy muutakin kuin tuotteiden markkinoimista katsojille. Sponsoroinnin avulla saadaan viestittyä tuotetta myös oikealle kohderyhmälle. Urheilusponsoroinnin kohteena voi olla itse urheilija, urheiluseura, ottelu tai urheilun TV-kanava. Sponsorointi pitää olla molempien etujen mukaista. Monesti yhteistyötä kehitetään ja tehdään erilaisia tempauksia. Esimerkiksi: seura tarjoaa sadalle ensimmäiselle ottelulipun ostajalle ilmaisen yrityksen tuotteen. (Pesonen, 2010)

Globalisoituminen on tullut huippu-urheiluun. Tämä näkyy urheilijoiden muuttoliikkeenä sekä kansainvälisinä sarjajärjestelminä. Sponsoriyritykset hakevatkin usein kansainvälistä näkyvyyttä. Nykyään sponsorointi ei jää enää

kansallisiin liigoihin. Kaikista isoimmat sponsorisopimukset edellyttävät kansainvälistä menestystä urheiluseuroilta tai urheilijalta. Esimerkiksi: Finnair sponsoroi Suomen jääkiekkoliittoa, koska maan joukkueet tarjoavat näkyvyyttä niin kotimaassa kuin ulkomailla. Urheilu onkin nykypäivänä tärkein markkinointikanava maksullisille TV-kanaville. Urheilun televisio-oikeuksista maksetaan valtavia summia. Esimerkiksi: NFL:ssä kaudesta 2013 alkaen, ESPN maksaa Nfl:lle Monday night otteluista 1,9 miljardia dollaria per/vuosi. Voidaankin päätellä, että televisio on sponsoreille ja mainostajille erittäin tärkeä markkinointikanava. Televisioimattomat ottelut ja urheilutapahtumat jäävät pienemmälle sponsorointituuelle. (Sadeharju, 2010)

2.5 Tuotteistaminen

Tuotteistamisen tarkoituksena on kehittää, määritellä sekä suunnitella yrityksen palvelua. Tuotteistamisen avulla yritetään päästä tulostavoitteisiin ja maksimoidaan tuotteen asiakashyödyt. Tuotteistamisen tavoitteena on kohderyhmän maksimaalinen hyödyntäminen ja oman työn näkyvyyden parantaminen. Tuotteistamisen toiminta voi olla vaihteittaista. Tuotteistamisen kannattavana tavoitteena on tuotteen omistus ja käyttöoikeuden eteenpäin myyminen. Tuotteesta voidaan muokata tuotteistamisella ainutlaatuinen paketti, mistä kilpailijakin haluaa ostaa osan tai oikeuden käyttää sitä. Palvelusta on muokattava tuotteistamisella niin ainutkertainen, että vaikkapa kilpailija haluaa hankkia oikeuden käyttää sitä. Esimerkiksi: kirjan tuotteistaminen, kun sitä välitetään, mainostetaan ja tuodaan esille asiakkaille monien eri kanavien kautta oikealle kohderyhmälle. (Ketola, 2011)

Urheilun tuotteistaminen on mielenkiintoista ja ainutlaatuista. Urheilua on usein hankala määritellä selkeästi. Näin ollen, pitää tarkasti miettiä mikä on urheilutuote ja sen tarkoitus? Urheilutuotteen täytyy kiinnittää katsojien ja mediaväen kiinnostus. Urheilutuotteeseen tarvitaan nykypäivänä yritysmaailman osaamista. Urheilu yhdistää ihmisiä ympäri maailman. Median kiinnostus on nykypäivänä valtava. Huippu-urheilijat ovat monelle suuria julkisuuden henkilöitä ja esikuvia. Urheilijoita vihataan ja rakastetaan, ne herättävät ihmisissä tunteita. Urheilubisneksessä he ovat bisneksen keulahahmoja. Lähtökohtaisesti

urheilutuotetta jalostetaan samalla mekaniikalla kuin muutakin tuotetta. Urheilu on palvelutuote. Asiakaslähtöisyys on palvelutuotteelle ominaista sekä suhteen ylläpitämistä. Urheilutuotteen pitää olla helposti saatavilla ja tarkkaan mietitty palvelumalli kohderyhmälle. (Helena Ketola, 2011)

Urheiluseurojen tarkoituksena on tuottaa ihmisille urheilupalveluita. Urheiluseurojen tuotteistamisprosessissa on tarkoituksena yhdistellä ja käyttää erilaisia tuotannontekijöitä. Tällä tavalla saadaan rakennettua liikuntapalveluja. Seurojen tuotannontekijöitä ovat esimerkiksi: liikuntatilat, seurojen henkilökunta, taloudelliset resurssit sekä urheilutarvikkeet. Urheilupalvelu on tuote jota tuotetaan ja kulutetaan samanaikaisesti. Urheilupalvelun käyttäjien tarkoituksena on toteuttaa palvelua. Ympäristö ja ilmapiiri luovat käyttäjien tyytyväisyyden suhteessa palveluun. Muutostilanteissa urheiluseurat yleensä haluavat tuotteistaa omat palvelunsa uudestaan. Näin saadaan selkeytettyä seuran toimintaa. Myös saadaan kohdennettua selkeämmin omalle kohderyhmälle. Tuotteistaminen on nykypäivänä tärkeää, koska urheiluseuroilla on paljon kilpailijoita. (Ketola, 2011)

2.6 Median rooli

Mediakäyttäytyminen tulee olla urheilijoilla aina parempaa kuin muun alan ihmisillä. Urheilijan huipulla olo on suhteellisen lyhyt. Huono kausi voi äkkiä tietää mediakiinnostuksen lopahtamista ja sponsorisopimusten vähenemistä. Huipulla olemisen raja ja sieltä hiipumisen väli on hiuksen hieno. Urheiluseuran/urheilijan on oltava tarpeeksi hyvä tuote, että saadaan kasaan tarpeeksi yhteistyösopimuksia. Sponsoreille on pystyttävä tarjoamaan tarpeeksi näkyvyyttä eri kanavien kautta. Näitä urheilun eri näkyvyyskanavia ovat esimerkiksi: stadionit, urheiluasut, välineet lehti- ja tv-haastattelut sekä television urheilukanavat. Televisiossa saatava näkyvyys on keskeisessä asemassa, mistä eri urheilulajien johtajat taistelevat nykypäivänä. Yleistä on, että joukkuelajien kanssa yhteistyösopimuksissa on televisiopykälä. Silloin sponsorirahan määrä kasvaa, jos joukkue menestyy ja näkyvyys kasvaa mediassa. (Mäkelä & Pirttimäki, 2011)

Huippu-urheilijoiden lisääntyneen julkisuuden myötä on urheilutuote yhä viihteellisempää, kaupallisempaa ja ammattimaisempaa. Nykyään huippu-urheilun tarkoituksena on median kautta houkutella ja viihdyttää yleisöä. Näin ollen, urheilua on muokattu enemmän ja enemmän yleisöystävällisemmäksi. Urheilumedia pyrkii saamaan oman siivunsa urheilubisneksestä. Mediassa ei tyydytä pelkkään kilpailu tuloksien raportointiin ja kohokohtiin. Nykyään urheilutapahtumia analysoidaan reilusti ennen tapahtumien alkua. Mediassa lähestyvät ottelut ja kisat saavat näkyvyyttä paljon ennen kuin kisat ovat edes alkanee. Tulevilla olevilla urheilutapahtumilla tehdään juttuja ja analysointeja mediassa. Urheilumediassa tavataan käyttää lähtölaskentaa tuleville urheilutapahtumille. Sen ideana on nostaa kilpailun jännitystä ja odotusarvoa. Sen vuoksi juttujen tekeminen voidaan aloittaa jo satoja päiviä ennen kisojen alkua. (Mäkelä & Pirttimäki, 2011)

Esimerkiksi: vuoden 2012 jääkiekon MM- kisojen lähtölaskenta käynnistettiin jo syksyllä 2011, kun alkoi ensimmäinen euro hockey tourin turnaus. Pitkin kautta jääkiekkokuningas Tammisen johdolla Canal plussan jääkiekkotiimi analysoi kuka pääsee joukkueeseen ja kuka ei. Keväällä 2012 vain muutamia tunteja ennen virallisia kisavalintoja. Canal plussan jääkiekkotiimi käytti ainakin kaksi tuntia analysointiin, ketkä mahtuvat joukkueeseen ja ketkä ei. Kisojen aikanakin muualla mediassakin kohistiin. Esimerkiksi kisojen kalliit lippumaksut herättivät huomiota sekä Kanadan jääkiekkjoukkueen yökerhosekoilut.

Urheilijan näkyvyyden ja suosion määrittelee lopulta se, kuinka he menestyvät urheilu-urallaan. Urheilijoiden tuleekin jatkuvasti todistaa medialle urheilusuoritteiden kautta olevansa kaiken medianäkyvyyden arvoinen. Kun urheilijat kokevat loukkaantumisia tai menestymisen urheilussa hiipuu, tarkoittaa tämä yleensä medianäkyvyyden pienenemistä. Tämä vaikuttaa sponsorisopimuksien pienenemistä ja urheilijan/urheiluseuran talouden kärsimistä. Nykypäivänä huippu-urheilussa urheilijat ovat suuria julkkiksia. He ovat verrattavissa näyttelijöihin ja muusikoihin medianäkyvydessä. Mediassa nouseekin usein kielteisiä juttuja urheilijoista. He joutuvat silloin median

keskipisteeksi ja mediapeli voi olla hyvinkin raakaa. Varsinkin jos julkisuudessa urheilutapahtumien yhteydessä tapahtuvat kommentit johtavat skandaaleihin.

2.7 Talouden hoito

Urheiluseurojen talouden hoito ja taloushallinto on niiden tukitoiminto. Urheilu toiminnan vähäiset resurssit urheiluseuroissa ohjaavat käytössä olevat voimavarat toiminnan tukemiseen. Taloudellisen pääoman keskittäminen lyhytnäköisesti toiminnan keskeisiin asioihin ei ole urheiluseuran kehityksen kannalta hyvä ratkaisu. Urheiluseurojen kehittäminen vaatii taloushallinnon työkalujen käyttämistä. Talouden hoito on oltava mahdollisimman ammattimaista. Sitä on kontrolloitava ja suunniteltava tarkasti. Menot ja tulot pitää saada hyvään tasapainoon, vaikka moni urheiluorganisaatio on voittoa tavoittelematon yhdistys. Varojen hankinta on silti tärkeässä roolissa. Julkisten lahjoitusten määrä on suhteellisen vähäinen monessa urheiluseurassa. Toiminnan rahoittamiseen ja yllättävien kulujen kattamiseen pystytään varautumaan järkevällä taloushoidolla. Nykypäivänä kuuma peruna urheiluseuroissa on toiminnan rahoittaminen ja sen pyörittäminen. (Käppi, 2012)

Jokaisen urheiluseuran tulee hoitaa taloushallinnon vaatimat lakipykälien vähimmäisvaatimukset. Taloushoidon tehtävät vaativat seuroissa ammattitaitoa niiden hoitamiseen. Talouden hoidon sisältöä ohjaa lainsäädäntö. Näitä lakeja ovat: tilintarkastuslaki ja asetus sekä tulovero- ja arvonnäisäverolaki sekä kirjanpitolaki. Seurojen toiminta on laillista, kun täytetään lakien vaatimat vähimmäisvaatimukset taloushallinnossa. Mutta tämä ei anna vielä seuranjohtolle tarvittavia työkaluja seuran kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Taloushoidon antamat laskelmat ja raportit antavat avaimia seuranjohtolle, kun niitä osataan analysoida oikein erilaisilla tunnuslukuanalyysillä, kannattavuus- ja seurantataskelmilla. Näin rahoitus- ja talousongelmilta vältytään paremmin. Kokonaisvaltaisen taloushallinnon avulla pystytään paremmin kehittämään toimintaa kannattavammaksi. Tämä vaikuttaa muihin seuran toimintoihin myös positiivisesti. (Käppi, 2012)

Urheiluseurojen pitää vuosittain tehdä investointeja. Pienille seuroille suuria investointeja ovat esimerkiksi: välineiden hankinta. Isompien seurojenhankinnat voivat olla esimerkiksi uusien harjoitustilojen rakentaminen tai remontoiminen. Hankinnat vaativat rahoituksen järjestämistä ja hyvää talouskuria. Investoinnit ovat suuri sijoituksia normaaliin toimintaan verrattaessa. Hankinnat ovat usein kertakustannuksiltaan suuria, mutta niiden tulisi tuottaa pitkäaikaisesti mielihyvää ja parempia olosuhteita seuroille ja urheilijoille. Hankintoja suunnitellessa tulisi käyttää taloushallinnon työkaluja. Investointilaskelmilla pystytään laskemaan hankintojen kannattavuutta ja tehdä vertailuja eri investointivertailuja. Laskelmat antavat arvionsa hankintojen kannattavuudesta ja ohjaavat päätöksenteossa. (Käppi, 2012)

2.8 Budjetointi

Budjetin tarkoituksena on auttaa seuroja talouden suunnittelussa. Budjettia käytetään talouden ohjausvälineenä seuroilla. Seura voi budjetin nojalla asettaa tavoitteista tulevalle tilikaudelle tapahtuvista toiminnoista ja tavoitteista. Myös voidaan määritellä tulevan tilikauden aikana tapahtuvista tuotoista ja kuluista. Urheiluseurat voivat hyödyntää erilaisia budjetteja, joista muodostuu budjettijärjestelmä. Budjetointi sisältää seuraavia toimintoja: suunnittelua, toteutuksen ja tarkkailun. Budjetilla luodaan eräänlainen toimintasuunnitelma tulevalle vuodelle. Budjetissa sovittuja tavoitteita seurataan tulevalla kaudella. Budjetoinnissa on tiedettävä mitä tulevalla tilikaudella tulee tapahtumaan. Myös yritettävä nähdä, kuinka se vaikuttaa urheiluseuran tuloihin ja menoihin. Budjetin yhtenä tarkoituksena on rahavirtojen realisoiminen seuran toimintoihin sekä seurata suunnitelmien toteutumista. (Juha Käppi, 2012)

Erilaisia budjetteja käytetään monenlaisia tarkoituksia varten. Tulos- ja rahoitusbudjetti ovat pääbudjetteja. Rahoitusbudjetti on laskelma siitä miten rahat saadaan riittämään toiminnan kattamiseen. Tulosbudjetti on laskelma, joka on tuloslaskelman näköinen. Se selvittää mikä kannattavuuden tavoite budjetoidulle ajalle. Osa Budjetteja ovat osto-, valmistus-, varasto-, myynti-, kustannus sekä

investointibudjetit. Näin ollen, pääbudjetit muodostavat eri osa budjeteista ja niistä muodostuu budjetointijärjestelmä. (Juha Käppi, 2012)

Muodostaessa tulosbudjettia vaaditaan eri osabudjettien yhdistelemistä. Osabudjeteilla saadaan rakennettua tulosbudjetin rivejä. Esimerkiksi myyntibudjetin lukemat siirretään tulosbudjetin myyntiä käsittelevän riveille. Tulosbudjetilla olevat tulevat erät muutetaan rahoitusbudjetissa kassa tuloiksi ja menoiksi. Pääbudjeteista ja osabudjeteista rakennetaan budjetointijärjestelmä, joka riippuvainen toisistaan. Urheiluseuroilla on hyvinkin erilaisia tarpeita budjetointia laatiessa tuleville kausille. Seuran tuleekin tarkasti miettiä omat visionsa. Budjetin laatiminen on ongelmallista, jos ei tiedetä minkä verran kuluu rahaa esim. harjoitusvuoroihin, varusteisiin, tuomari- ja kenttämaksuihin. On myös arvioitava paljonko voidaan saada tuloja pääsylipuista, yhteistyökumppaneilta ja avustuksista. Seurojen johdolla pitää olla kokemusta ja asiantuntemusta, että osataan tarpeeksi tarkasti arvioida tulevien kausien menoja ja tuloja. Suorittamalla kustannuslaskentaa voidaan tarkemmin määritellä kustannusten ja tuottojen määrää. Kustannuspaikkalaskennalla voidaan tarkastella lähemmin seuran eri joukkueiden kustannukset. Myös jokaiselle joukkueelle muodostetaan omat kustannuspaikkakohtaiset budjetit. Tarkoilla kustannusten laskemisilla saadaan tehtyä tarkat osabudjetit, joista muodostetaan seuralle oma pääbudjetti. (Käppi, 2012)

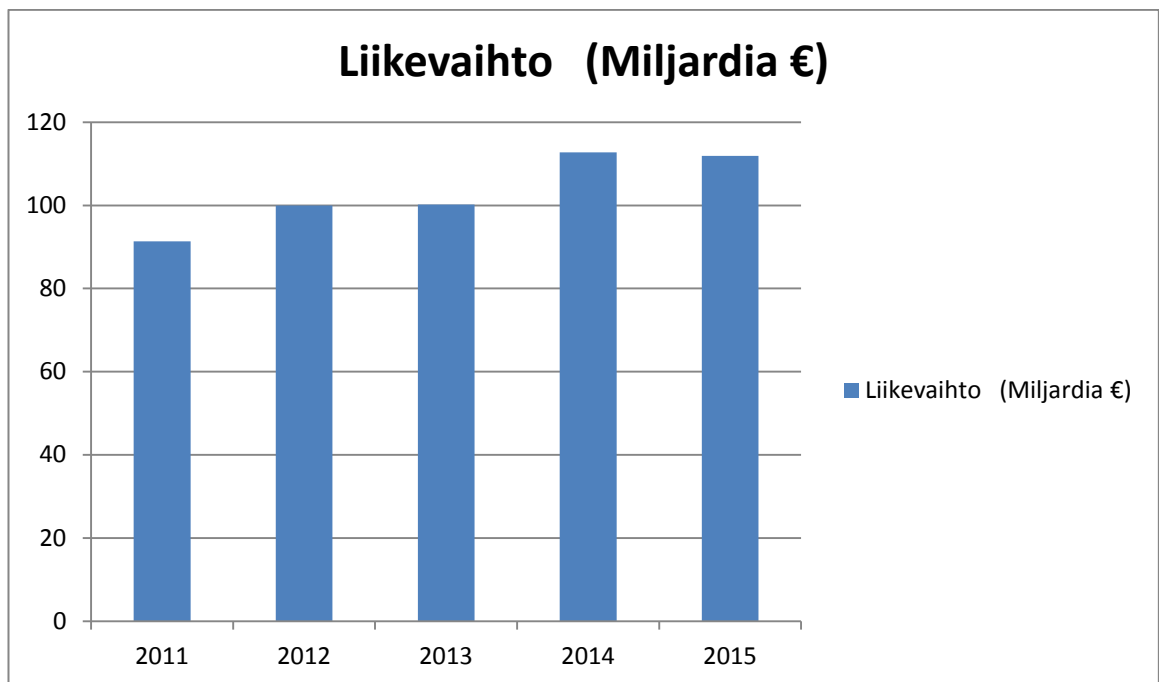
2.9 Maailmanlaajuinen urheilubisnes

Urheilubisnes globaalilla tasolla on kasvavaa. Urheilun kiinnostus kiihtyy vielä seuraavanakin vuosina. Syitä siihen on, että urheilu tuo monelle lohtua, innostusta ja menestystä elämään. Moni perhe maailmassa elää pitkälti urheilun ympärillä. Enemmän tai vähemmän urheilu on mukana jokaisen ihmisen elämässä jollain tavalla. Maailmanlaajuisesti urheilussa ja sen ympärillä liikkuu paljon rahaa. Nyky-ajan urheilussa tavoitellaankin kokonaisvaltaisemman kokemuksen rakentamista. Suurien lajin urheilutapahtumat ovat nykypäivänä erittäin suosittuja. Urheilulähetystiä voidaan seurata monista eri medioista. NykYTEknologia avulla pystytään tuottamaan entistä hyvälaatuisempia lähetystiä. Esimerkiksi 3d ja Hd

tasoiset urheilulähetykset rupeavat olevaan nykypäivää Pohjois- Amerikassa. Fanien tavoittelemisessa sosiaalisen median rooli on noussut merkittäväksi markkinointikanavaksi. Sosiaalisella medialla saadaan vuorovaikutteisempaa kokemusten jakoa urheilijoiden ja fanien kesken. Esimerkiksi monet pelaaja sopimukset julkaistaan nykypäivänä ensimmäiseksi Twitterissä. Tässä luvussa on tarkoituksena tarkastella urheilubisneksen maailmanlaajuisista liikevaihtoa ja sitä kuinka liikevaihto jakautuu eri maanosien kesken sekä myyntitulojen neljää sektoria, mistä muodostuu kokonaisliikevaihto.

2.10 Urheilubisneksen kokonaisliikevaihto

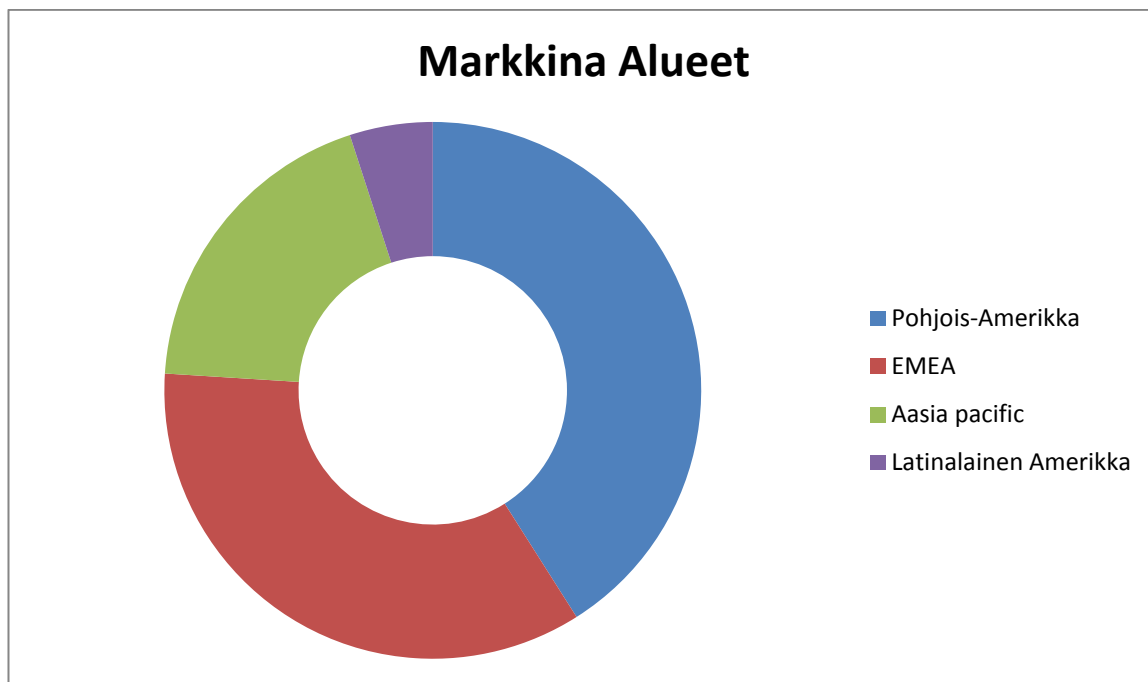
Vuonna 2011 urheilubisneksen koko liikevaihto on ollut yli 91 miljardia euroa. Vuonna 2012 liikevaihto on 99,4 miljardia euroa. Vuonna 2013 liikevaihto tulee olemaan noin 100,2 miljardia euroa. Vuonna 2014 liikevaihto on puolestaan noin 112,7 miljardia euroa. Vuonna 2015 on liikevaihdon arvioitu hieman laskevan. Silloin myynti on 118,8 miljardia euroa. Liikevaihdon kehittymisen keskimääräinen kasvuvauhti tulee olemaan noin 3,7 prosenttia vuosina 2011-2015. Syitä liikevaihdon kasvuun on urheiluohjelmien vahva siirtyminen maksullisille televisioille. Toisena on auto- ja finanssialan vahvempi sponsorointituki urheilukanaville ja seuroille. Kolmantena on suurien yksittäisien urheilutapahtumien vaikutukset liikevaihdon kasvuun. Etenkin Latinalainen Amerika kasvattaa liikevaihtoa, koska vuonna 2014 järjestetään Jalkapallon maailmanmestaruuskisat. Myös Lontoon olympialaiset kasvattivat vuonna 2012 liikevaihtoa. Vuosina 2013 ja 2015 liikevaihto ei tule maailmanlaajuisesti kasvamaan, koska silloin ei ole suuria maailmanlaajuisia urheilutapahtumia. Isojen urheilutapahtumien vuosina liikevaihto on nopeasti kasvavaa. Kuviossa 2 on havainnollistava kuva liikevaihdon kehityksestä vuosina 2011–2015. (Markkinointi & Mainonta, 2012)

Kuvio 2. Urheilubisneksen Liikevaihto.

2.11 Liikevaihdon Markkina-alueet

Vuoteen 2015 ennustavan raportin mukaan, urheilubisneksen suurin markkina-alue on Pohjois-Amerikka. Vuonna 2011 Pohjois- Amerikan liikevaihto on ollut 38,5 miljardia euroa eli yli 41 prosenttia koko urheilubisneksen liikevaihdosta. Vuositasolla sen urheilubisnes liikevaihto nousee 4 prosenttia vuodessa. Toiseksi suurin markkina-alue on Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan muodostama EMEA. Tämän alueen osuus urheilubisneksen kokonaisliikevaihdosta on 35 prosenttia. Rahallisesti arvioiden on noin 33 miljardia euroa. EMEA:n kasvuvauhti on vuositasolla 2,9 prosenttia. Kolmantena on Aasian ja Tyynenmeren alue. Sen liikevaihto on 17,5 miljardia euroa. Kokonaisliikevaihdosta se on 19 prosenttia. Kasvuvauhti on tällä alueella vuositasolla noin 3,9 prosenttia. Viimeisenä markkina-alueena on Latinalainen Amerikka. Sen osuus kokonaisliikevaihdosta on vain 5 prosenttia. rahallisesti mitattuna se on 4,6 miljardia euroa. Mutta Latinalainen Amerikka on nopeinten kasvavaa aluetta. Sen vuosi kasvu prosentti on 4,9. Yksi tärkeä kasvun kiihdyttäjä on Jalkapallon maailmanmestaruuskisat 2014 Brasiliassa. (PWC, 2011)

Kuvio 3. Kokonaisliikevaihdon Markkina Alueet.

2.12 Urheilubisneksen sektorit

Urheilubisneksen kokonaisliikevaihto rakentuu neljästä pääsektorista. Ensimmäinen sektori on lipputulot jotka ovat 34,2 miljardia euroa eli 32,6 prosenttia koko liikevaihdosta. Toinen sektori sponsorointi, jonka osuus on 28,8 prosenttia, minkä osuuden ennustetaan kasvavan yli 5,6 prosentilla vuoteen 2015 mennessä. Kolmas sektori mediaoikeudet, niiden osuus on yli 24 prosenttia. Neljäs sektori on oheistuotemyynti. Sen osuus liikevaihdosta on 14,5 prosenttia. Oheistuotemyynnin oletetaan selkeästi kasvavan kaupallistumisen myötä ympäri maailman. Oheistuotemyynti seuraa kuluttajien ostotottumuksia ja trendejä. Kuvio 4 havainnollistaa vuoden 2011 liikevaihdon jakaantumisen neljään eri myynti koriin. . (PWC, 2011)

Kuvio 4. Liikevaihdon Pääsektorit.

3 JALKAPALLOSEUROJEN TOIMINTA SUOMESSA

3.1 Jalkapallon historia

Englantilaiset merimiehet toivat jalkapallon Suomeen 1890- luvulla. Jalkapallo levisi myös ulkomailla peliin tutustuneiden suomalaisten kautta. Jalkapalloa on ainakin ennen 1900- lukua todistetusti pelattu Turussa, Viipurissa, Sortavalassa ja Vaasassa. Tässä vaiheessa jalkapallo on ollut täysin harrastepohjaista. Esimerkiksi: Turun suomalaisessa klassisessa lyseossa on pelattu jalkapalloa välitunneilla ja liikuntatunneilla. Jalkapallo on ollutkin ensin koululaisten ja opiskelijoiden harrastus. Vuonna 1907 perustettiin Suomen palloliitto. Perustuskokoukseen osallistui kuusi joukkuetta. Tietojen mukaan joukkueet olivat, Kokkolasta, Turusta, Viipurista, Ja Helsingistä. Vuonna 1908 pelattiin ensimmäinen Cup muotoinen sarja jalkapallon Suomenmestaruudesta. Sarjassa oli mukana kolme joukkuetta. Suomen jalkapallon ensimmäinen mestari oli Unitas Helsingistä. (Palloliitto, 2007)

Aatos Lehtonen oli ensimmäinen kokopäiväinen valmennuspäällikkö Suomessa. Sotavuodet 1939- 1945 pysäyttivät jalkapallo ja muunkin urheilu toiminnan hetkellisesti, jonka jälkeen jalkapallon tila oli vaikea Suomessa. Suosiota esti yleisurheilun ja pesäpallon kansallinen suosio. Lauri Pihkalan vahva rooli suomailasessa urheilukulttuurissa ja pesäpallovaikuttajana esti osittain jalkapallon leviämistä. Vuonna 1956 jalkapalloilijat liittyivät Palloliiton alaisuuteen. Tähän johti Työväen urheiluliiton joukkueiden liittyminen palloliiton jäseniksi. 1960- luvulla alkoi jalkapallon suosio levitä ympäri maata. Suomi onnistui voittamaan Pohjoismaiden mestaruuden sekä ensimmäisiä suomalaisia pelaajia rupesi siirtymään ulkomaille. Tunnetuimpana tästä on Aulis Rytönen. Jalkapallon suosion nousua suomessa osoittaa, että vuonna 1965 17293 katsojaa seurasi HJK:n ja Hakan välien selvittelyä. (Jaatinen, 2008)

1980- luvulla seurajoukkueet rupesivat pääsemään europeleihin. Haka ja Kuusysi pääsivät tuolloisessa Eurocupissa 1980- luvun puolivälissä jopa kolmannelle kierrokselle asti. Maajoukkuetoiminta rupesi myös kehittymään ja isoja maita pystyttiin jo haastamaan. Muutamia suomalaisia pelaajia lähtivät pelaamaan

Euroopan isoihin sarjoihin. Esimerkiksi Jari Litmanen, Joonas Kolkka, Sami Hyypiä, Jussi Jääskeläinen, Antti Niemi olivat 1990- luvun Euroopan kenttien valloittajia. Vuonna 1998 olemme toistaiseksi koettu hienoimmat hetket suomalaisessa jalkapalloilussa. Kun HJK pääsi upeasti mestareiden liigaan. Silloin Helsingin Jalkapalloklubi rikkoi edelliset yleisöennätyksensä. HJK:n mestareiden liiga vuotena ennätyslukema oli parhaimmillaan 34 146 katsojaa. Vasta 2000-luvun alussa suomalainen jalkapallo kunnolla ammattimaistui. Ammattimaistuminen esteenä oli pitkään ammattitaitoisten ihmisten puute jalkapalloseuroissa. Jalkapallo seurasi jääkiekon mallia Suomessa pitkälti, minkä seurauksena moni veikkausliigajoukkue yhtiöityi osakeyhtiöksi. Tällä hetkellä Suomessa jalkapallo on harrastetuin urheilulaji. Suomessa on noin 1000 jalkapalloseuraa, missä harjoitetaan jalkapallotoimintaa. Lajin kasvu on ollut viimeisten kahdenkymmen vuoden aikana suhteellisen hurjaa. Tämän vuoksi kilpailu, koulutus, talous ja muut jalkapalloon liittyvät asiat ovat kasvaneet. Kaiken kaikkiaan Suomessa on noin puoli miljoonaa aktiivista jalkapallotoimijaa. Myös medianäkyvyyden ja televisioinnin rooli on kasvanut jalkapallossa. (Jaatinen, 2008)

3.2 Suomen Palloliitto

Suomen Palloliitto on perustettu vuonna 1907. Vuonna 1908 siitä tuli FIFA:n jäsen ja vuodesta 1954 se on ollut myös UEFA:n Jäsen. Jääpallo kuului Palloliittoon vuoteen 1972 asti. Suomen Palloliiton ideana on olla jalkapallon erikoisliitto. Se organisoii ja huolehtii kaikesta suomen jalkapallotoiminnasta. Palloliiton Vastuualueisiin kuuluu seuraavat asiat: kilpaurheilu ja huippu-urheilu, koulutus ja harrastustoiminta sekä jalkapallon kehittäminen. Palloliiton ajattelumalli perustuu ihmis- ja asiakaslähtöiseen toimintaan. Palloliiton alaisuuteen kuuluu 12 piiriä. Piirien tehtävänä on hoitaa oman alueen jalkapallotoimintaa. Piireihin kuuluu toimihenkilöitä, jotka hoitavat alueen sarjoja ja tukevat seuroja. Palloliiton alaisuuteen kuuluu 113 100 rekisteröityä pelaajaa ja noin puoli miljoonaa aktiivista jalkapallotoimijaa. Näin ollen, Suomen palloliiton toiminta on laaja alaista ja yhteiskunnallisesti merkittävää. Suomen palloliiton tavoitteet ovat jalkapallon nostaminen kansainväliselle huipulle pysyvästi. Toinen tavoite on lajin nostaminen Suomen suosituimmaksi urheilulajiksi

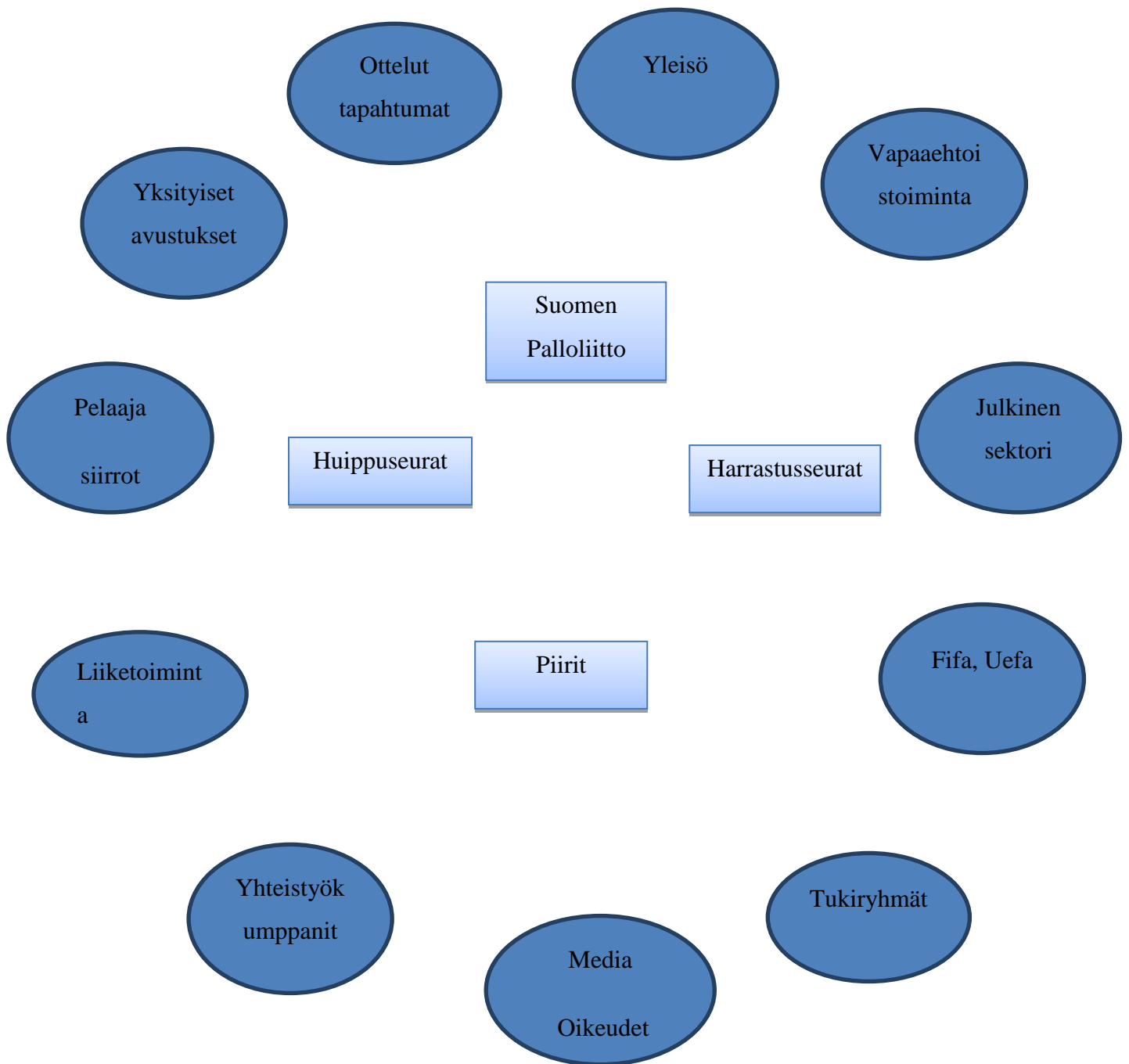
kokonaisuudessaan. Kolmas tavoite on Fair play hengen saavuttaminen toiminnan kaikille tasoille. Näitä tavoitteena ylläpitää palloliiton virallinen missio ”Jalkapalloa Jokaiselle”. (Jaatinen, 2008)

3.3 Jalkapalloseuran toiminnan muodot

Jalkapallotoimintaa voi harjoittaa seura, joka on rekisteröity yhdistys tai osakeyhtiö. Jalkapalloseura rakentuu yhdistyksen tai yhtiön jäsenistä. Seuralla pitää vähintään olla 3 yli 15-vuotiaasta ihmistä. Seurojen toimintamalli on verrattavissa yritykseen maailmaan. Jalkapalloseura määrittelee hallituksen kesken vuosikokouksissa toiminta ajatuksensa, arvot ja strategiansa. Vuosittaiseen toimintaan sisältyy monissa jalkapalloseuroissa seuraavia asioita valmennus-, koulutus-, leiri-, harjoitus ja kilpailutoimintaa. Toimintaa katetaan erilaisilla tavoilla. Menoja rahoitetaan jäsen- ja kausimaksuilla, julkisilla ja yksityisen puolen avustuksilta, sponsorisopimuksilla ja omalla varainhankinnalla. Normaalisti seuraa johtaa hallitus. Yhdistysmuotoisessa seurassa valitaan vuosittaisessa syyskokouksessa hallituksen jäsenet. Osakeyhtiömuotoisessa seurassa yhtiökokous valitsee hallituksen. (Jaatinen, 2008)

Jalkapalloseuroissa toimii vaihteleva määrä ihmisiä. Isoimmissa seuroissa on päätoimisia henkilöitä pari kappaletta. Mutta pääasiallisesti seurat toimivat vapaaehtoisten toimijoiden vuoksi. Vapaaehtoiset toimihenkilöt voivat saada seuralta pientä korvausta vuodessa. Kokonaisvaltaisia toimintoja johtaa seuroissa toiminnanjohtaja tai toimitusjohtaja. Jalkapallotoiminnoista huolehtii seuran valmennuspäällikkö tai vastaava. Pienemmissä seuroissa on useampia toimintoja kuuluvat yhdelle henkilölle enemmän kuin isoimmissa seuroissa. Hallituksen lisäksi seuralle on paljon jäseniä. He maksavat jäsen maksun ja osallistuvat usein innokkaasti seuran toimintaa. He ovatkin usein urheilijoiden vanhempia tai vastaavia. Myös urheilijat ovat seuran jäseniä. Jäsenillä on omat odotukset seuraa kohtaan. Esimerkiksi harrastamisen olosuhteista ja seuran toiminnasta on ennakko-odotuksia. Jäsenet voivat usein myös auttaa seuran toiminnan kehittämisestä, koulutuksesta, kasvatuksesta ja varainhankinnasta. Monet sidosryhmät ovat kiinnittyneitä jalkapalloseuraan sen eri toiminnoissa. Näin ollen,

kuviossa 5 havainnollistetaan kuinka paljon sidosryhmiä on mukana suomalaisessa jalkapallotoiminnassa. (Jaatinen, 2008)

Kuvio 5. Jalkapallotoiminnan Sidosryhmät.

3.4 Veikkausliigan historia

Jalkapallon Suomen mestaruudesta pelattiin ensimmäisen kerran vuonna 1980, ja sarjamuotoisesti mestaruudesta on pelattu jo vuodesta 1930 lähtien muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Palloliitosta perustettiin erillinen seurajohtoinen organisaatio, joka otti hallitavakseen korkeimman sarjatason vuonna 1989. Liiga korvasi SM-sarjan, sen ensimmäinen kausi pelattiin 1990, jolloin sen nimi oli Futisliiga. 29. huhtikuuta 1990 pelattiin liigan avauskierros. Ottelu pelattiin Helsingin Olympiastadionilla ja 8523 katsojaa näki tuolloin kuinka Helsingin jalkapallo klubi hävisi ottelunsa Kuusysille 0-3. Vuodesta 1992 lähtien liiga on tunnettu nimellä Veikkausliiga, pääyhteistyökumppani Veikkauksen mukaan. Liigan perustaminen antoi Suomen mestaruus kilpailuun osallistuville jalkapalloseuroille itselle päätösvaltaa tärkeissä kysymyksissä, kuten esimerkiksi sarjajärjestelmässä, televisio- ja markkinointisopimuksissa. Vuonna 2001 Palloliiton ja Veikkausliigan välistä työnjakoa tarkennettiin uudessa sopimuksessa. Uuden sopimuksen mukaan Palloliitto tekee liigan esityksestä päätökset sarjajärjestelmästä ja seurojen osallistumisoikeudesta. Puolestaan liiga saa itsenäisesti neuvotella markkinointi- ja televisiointisopimuksensa. (Urheilumuseo, 2009)

3.5 Veikkausliiga lyhyesti

Veikkausliiga on suomalaisen jalkapalloilun miesten pääsarja ja samalla pääsarjaa hallinnoiva organisaatio. Liigaorganisaatio sai alkuunsa vuonna 1989 ja ensimmäinen liigakausi pelattiin jo seuraavana kesänä. Tämän vuoden meneillään oleva kausi on jo 22. liigamuotoisena järjestetty. Veikkausliigan tärkeimpänä tavoitteena on kehittyä Suomen suosituimmaksi urheilusarjaksi, sen seurojen, pelaajien ja muiden tähtien esille tuominen. Veikkausliiga pyrkii kertomaan tarinoita suomalaisesta jalkapallosankaruudesta. (Jalkapalloliiga, ry. 2010)

Veikkausliigan joukkumäärä on vaihdellut useaan otteeseen, alkuperäisen suunnitelman mukaan Veikkausliigassa pelaa 12 joukkuetta, mutta pienimmillään

on pelattu 10 joukkueella ja suurimmillaan 14 joukkueella. Myös sarjajärjestelmä on vaihdellut. Vuonna 1990 ensimmäisellä kaudella mestaruus ratkaistiin pudotuspeleillä, pudotuspeleihin pääsi kahdeksan parasta joukkuetta. Myöhemmin neljänä kautena on käytetty myös sarjajärjestelmää, jossa varsinaisen runkosarjan jälkeen on jaettu sijoituksien mukaan ylempään jatkosarjaan ja alempaan jatkosarjaan, missä ratkaistaan lopulliset sijoitukset. Suurimmaksi osaksi on pelattu tyypillistä runkosarjaa. Sarjaa on myös pelattu ajoittain kolminkertaisena eli joukkueet ovat kohdanneet toisensa kolme kertaa sarjakauden aikana. Pisimmillään tämä on tarkoittanut 33 ottelukierroksen pituista kautta, tämä on tapahtunut vuosina 1991–1992, 2000–2001 ja uudelleen vuodesta 2011 alkaen jolloin sarjassa oli 12 joukkuetta. (Jalkapalloliiga, ry. 2010)

Veikkausliigan olemassaolon aikana mestaruus on toistaiseksi jaettu tasan 20 kertaa. Suomen menestyksekkäin seura on hallitseva mestari HJK Helsingin Jalkapalloklubi joka on voittanut seitsemän kertaa ja HJK vei nimiinsä myös kaikkien aikojen ensimmäisen liigamestaruuden kaudella 1990. Valkeakosken Hakalla on mestaruuksia viisi kappaletta. Helsingin jalkapallo klubi on lisäksi ainoa seura, joka on pelannut Veikkausliigaa kaikilla 20 kaudella. (Jalkapalloliiga, ry. 2010)

3.6 Veikkausliigan ilmiöitä

Haasteita on ollut monenlaisia yli 20-vuotisen historiansa aikana Veikkausliigalla. Isoimpia haasteita on ollut sarjajärjestelmä. Ottelukaavion laatiminen liigalle on ollut perin epäkiitollinen tehtävä. Suomen luonto on jalkapallon pelaamiselle suotuisa vain kuuden kuukauden ajan ja tämän kuuden kuukauden aikana pitäisi pelata liigan lisäksi Cup, Eurocup ja maaottelut. Tämän lisäksi Suomen jalkapallo on saanut väistää MM- ja EM-kisojen tv-lähetyksiä ja joskus jopa jääkiekon ja moottoriurheilun kaltaisia muita lajeja. Veikkausliiga onkin muuttanut muotoaan lähestulkoon kaudesta toiseen ensimmäisen 14 vuotensa aikana. (Urheilumuseo, 2009)

Vuonna 1990 liigan ensimmäisellä pelikaudella oli käytössä pudotuspelijärjestelmä, joka on tuttu jääkiekossa. Se ei osoittautunut toimivaksi:

runkosarjan loppupuolella katsojamäärät laskivat, kun tyypillisesti yleisö jäi odottamaan ratkaisupelejä. Kolminkertainen 33 kierroksen sarja pelattiin vuosina 1991 ja 1992, joka taas osoittautui liian pitkäksi ja raskaaksi. Päätöksiä tehtiin ja joukkumäärä nostettiin 12:sta 14:aan, jolloin ottelumäärä putosi 26:een. Koska tasoerot osoittautuivat liian suuriksi, tehtiin radikaali muutos toiseen suuntaan. Tämän jälkeen Veikkausliigassa pelasi vain 10 joukkuetta vuosina 1997 ja 1998. Puolestaan tämä vähensi alueellista edustusta: tämän kahden liiga vuoden aikana jalkapallo-otteluita pelattiin vain kahdeksassa kaupungissa. Niinpä pelattiin ensin 12 joukkumäärään ja sitten 14 joukkumäärään liigassa. 2003 vuodesta lähtien pelattiin 14 joukkueen kaksinkertainen sarja. (Urheilumuseo, 2009)

Suomalaisen jalkapallon olosuhteiden parantaminen kuuluu Veikkausliigan keskeisiin tavoitteisiin. Olosuhdeohjelma hyväksyttiin liigahallituksen myötä vuonna 1997, jolla liigaseurat velvoitettiin neljän vuoden aikataululla hoitamaan kuntoon kotistadioninsa valaistuksen ja lämmityksen sekä pääkatsomon kattamisen ja lämmittämisen. Olosuhdeohjelman vaatimukset sisältyvät nykyisin ennen jokaista pelikautta seuroille myönnettävään liigalisenssiin. Määräyksistä on aika ajoin myönnetty poikkeuslupia etenkin uusien liigaseurojen kohdalla. Kenttäolosuhteiden vuoksi ei yhdeltäkään jalkapalloseuralta ole vielä evätty liigalisenssiä. (Urheilumuseo, 2009)

Viimeisen 20 vuoden aikana liigajoukkueiden kenttäolosuhteet ovat parantuneet huomattavasti. Helsinkiin on rakennettu kokonaan uusi jalkapallostadion, joka käyttää Sonera stadion nimeä, stadion on kuin viimeisen päälle tehty Suomen olosuhteisiin nähden. Sonera stadionilla on lämmitettävä tekonurmi, kuntosalit ynnä muut. Stadion toimii monitoimiareenana, siellä voidaan järjestää kuntokartoituksia, yritystapahtumia, suurtapahtumia ja ravintola toimii tapahtumien yhteydessä. Turussa, Kuopiossa, Myllykoskella, Rovaniemellä ja Ahvenanmaalla on vanhojen kenttien paikalle rakennettu uudet ajanmukaiset ja liigalisenssin vaatimusten mukaiset puitteet. (Urheilumuseo, 2009)

3.7 Amatööreistä (puoli) ammattilaisiksi

Ammatikseen pelaavia jalkapalloilijoita vuonna 1990 liigassa mainittiin vain kymmenen pelaajaa pallokirjan mukaan. Seurojen kehittyttyä ja panostettuaan vuonna 2002 vain neljä liigapelaajaa teki täyspäivästä työtä muualla. Pelaajayhdistyksen tilastojen mukaan Vuoden 2008 tutkimuksessa lähes 90% vastanneista pelaajista määritteli itsensä ammattilaiseksi jalkapallopelaajaksi. Myös valmentajien kohdalla on tapahtunut muutosta. Nykypäivän liigavalmentajat voivat ainoastaan keskittyä valmentamiseen uusien sopimuksien myötä. Täysammattilaisuuteen perustuvat joukkueet ovat Suomen oloissa kuitenkin edelleen poikkeus. Monen seuran kohdalla tämä tarkoittaa eriasteisesta puoliammattilaisuudesta. (Urheilumuseo, 2009)

Veikkausliigassa käytetään termiä ulkomaalaiskiintiö, joka tarkoittaa että palloliitto määrää kuinka monta ulkomaalaistaustaista pelaajaa saa joukkueessa olla. Kaudella 1990 sääntöjen mukaan seuroille sallittiin vain kaksi ulkomaalaista pelaajavahvistusta. Tuon vuoden aikana liigassa esiintyi 19 ulkomaalaistaustaista pelaajaa. Niin kutsuttu Bosman-päätös tehtiin vuonna 1995 EY-tuomioistuimessa ja tämän seurauksena pelättiin avaavan vierastyöläisten tulvaportit Suomen jalkapallokentille. Muutaman vuoden jälkeen Veikkausliiga rupesi soveltamaan päätöstä. Tampereen pallo veikot (TPV) joutui pelillisesti erittäin tukalaan tilanteeseen vuonna 1999 ja käytti silloin peräti 23 ulkomaalaispelaajaa, tämä määrä on edelleen liigan ennätys yhdeltä kaudelta. Kotimaiset pelaajavoimat ovat kuitenkin kestäneet vertailussa suhteellisen hyvin. Kuten Euroopan isoilla kentillä parhaat pelaajat vaihtavat seuroja usein rahallisten houkutusien takia, sen sijaan Veikkausliigassa on ollut toisin päin. Kun parhaat ulkomaan vahvistukset ovat tulleet Suomeen pelaamaan, niin he ovat myös jääneet tänne pitkäksi aikaa tai jopa jääneet pysyvästi asumaan. Hyvänä esimerkkinä voimme sanoa suuria nimiä Veikkausliigassa kuten Valeri Popovits, Alexei Eremenko, Piracaia, Luiz Antonio ja Zeddy Saiteti. Suomen Veikkausliiga ei pysty kuitenkaan kilpailemaan rahallisesti muita Euroopan jalkapallosarjoja vastaan ja näin kävi vuonna 2008, kun Turun Inter oli oikeastaan ensimmäinen joukkue, jonka parhaimmat

ulkomaalaisvahvistukset pelasivat vain lyhyen ajan Veikkausliigassa ennen kuin saivat paremman tarjouksen muista liigoista. (Urheilumuseo, 2009)

3.8 Syttyviä ja palavia tähtiä

”liigassa jossa tähdet syntyvät” toimi Veikkausliigan iskulauseena vuosituhanen vaihteen aikoina. Suomen maajoukkueessa vuosina 1990–1991 EM-karsinnoissa pelasi 14 pelaaja, jotka olivat Veikkausliigasta kuin taas 6 oli ulkomailla ammatikseen pelaavia ammattilaisia. Vuosina 2006–2007 tilanne näytti jo erilaiselta ja pelaajien kannalta paremmalta, kun Veikkausliigasta maajoukkueessa pelasi silloin kolme ja taas ulkomailta pelaavia oli 17 pelaajaa. Suomi on oikeastaan ainut Euroopan maa, jossa jalkapallo ei ole ykköslaji maassa. Näin ollen Veikkausliiga on luonteeltaan kasvattajaliiga, tämä tarkoittaa sitä että hyvistä pelaajista on aika ajoin luovuttava. (Urheilumuseo, 2009)

Veikkausliigan tärkeimpänä tehtävänä on kasvattaa nuori lupauksia ammattijalkapalloilijoiksi. Kuten iskulauseessa sanotaan ”liiga jossa tähdet syntyvät”. Nuorille pelaajille Veikkausliigan on ollut erinomainen tilaisuus tuoda omat potentiaalit esille, jonka jälkeen siirtyä ulkomaille isoihin liigoihin ammatikseen missä jalkapallo on elämäntapa. Ulkomaiset isot liigat ovatkin erittäin kiinnostuneita Suomen kaltaisesta Veikkausliigasta, sillä rahallisesti Veikkausliigassa ei pyöri kovinkaan isoja summia, niin ollen liigassa pelataan suurimmaksi osaksi omilla nuorilla kasvateilla. Ulkomaiset liigat seuraavat ja nappaavatkin heti nuoret lupaukset omiin joukkueisiin, jossa tarjoavat paremmat puitteet ja menestysmahdollisuuden nuorelle kaverille. Viime vuosin Veikkausliigaa onkin piristäneet pitkään täysi ammatikseen pelanneet paluumuuttajat. Esimerkkinä voimme antaa Antti Sumiala, Jarkko Wiss, Mika Nurmela, Simo Valakari, Joonatan Johansson sekä tietenkin itse suuri ja mahtava kuningas Jari Litmanen. (Urheilumuseo, 2009. Veikkausliigan ilmiöitä.)

3.9 Veikkausliigan taloudelliset näkymät ja ongelmat

Jalkapalloseurat ovat vain harvoin taloudellisesti kannattavia. Että menestyisi urheilullisesti sekä taloudellisesti on melko vaikeaa Suomen jalkapallossa. Vaikka

pieni osa seuroista on jatkuvasti kannattavia, on lisäarvon tuottaminen näissä tapauksissa sen verran pientä, että ainoastaan sijoitusmielessä seurat eivät ole kiinnostavia investointikohteita. Jalkapalloseuroihin ei yleensä sijoiteta rahaa pääoman tuottomielessä. Kun rahaa sijoitetaan seuraan, johtuu se usein rakkaudesta lajiin ja seuran näkyvyydestä omalle yritykselle tai sijoittajan oman egon nostattaminen. Tämä ilmiö pätee maailmalla kuten Suomessakin. (Simola, 2011)

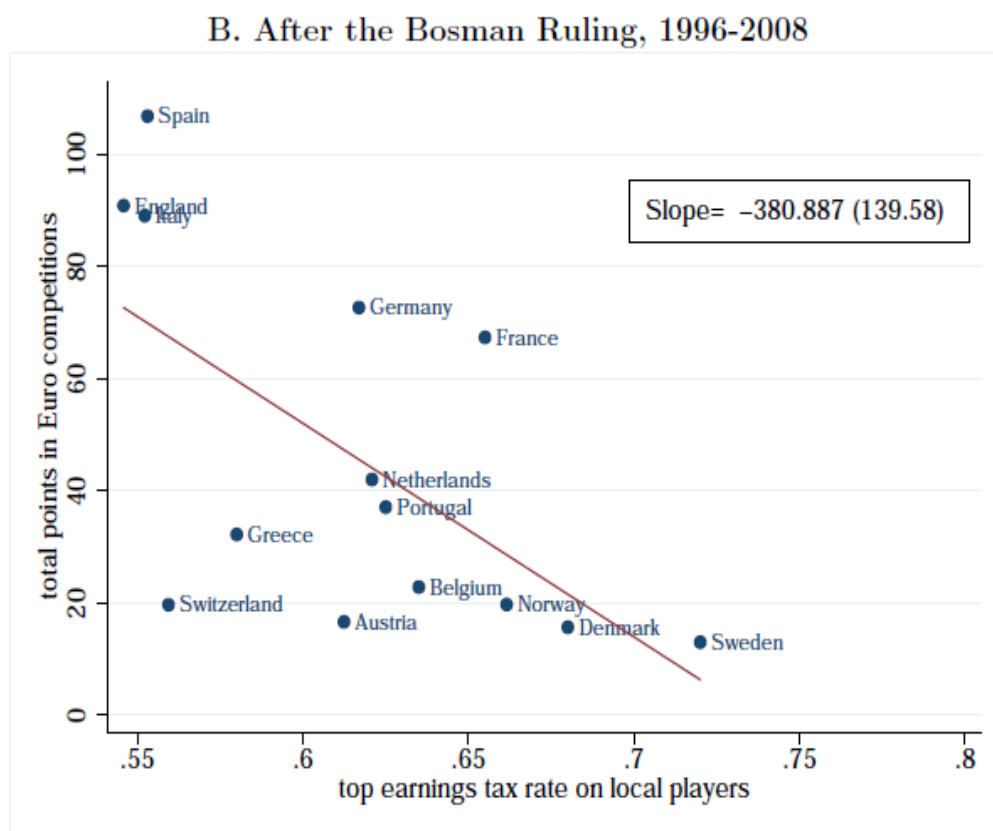
Suomi ei ole jalkapalloyhteiskunta. Yksikään jalkapalloseura Suomessa ei ole onnistunut saamaan kestäväää liiketoimintamallia, jossa taloudellinen menestys tai edes jonkinlainen tasapaino yhdistyisi menestykseen jalkapallokentällä. Suomen menestynein jalkapalloseura HJK ei edes pysty ylläpitämään nykykaltaista toimintaa, ellei mesenaatti Olli-Pekka Lyytikäinen olisi niin avokätinen. (Simola, 2011)

Tarkastellaan hieman mitkä muut merkittävät tekijät hankaloittavat liiketoiminnalliselta kannalta suomalaisten jalkapalloseurojen toimintaolosuhteita. Esimerkiksi Suomen arpajaislaki kieltää lisenssittömien uhkapeliyhteisöjen mainonnan Suomessa. Tästä syystä arpajaislisenssin urheiluvedonlyöntiin yksinoikeudella saanut yhteisö, eli Veikkaus Oy, on toimialansa ainut yritys joka saa vastikkeellisesti mainostaa toimintaansa suomalaisen urheilun yhteydessä. Muissa Pohjoismaissa on samankaltainen monopolilainsäädäntö käytössä. Mutta kun katsotaan jalkapallon suurmaita kuten Englanti, Espanja, Italia ja Ranska, niin siellä uhkapeliyritykset voivat aivan vapaasti toimia jalkapalloseurojen yhteistyökumppaneina. Tarkasteltaessa Veikkausliigajoukkueiden budjetteja, huomattavan suuri osa tulee yhteistyösopimuksista Kaudella (2007 keskimäärin 70 %). On siis itsestään selvyyys, että suomalaiset jalkapalloseurat menettävät vuosittain erittäin suuria summia sponsorointikassavirtoja kansallisen monopolilainsäädännön vuoksi. (Simola, 2011)

Kannattaa myös nostaa esille Suomen korkea ansiotuloverotus joka, myös heikentää Veikkausliigaseurojen kilpailukykyä. Ruotsissa esimerkiksi urheilijoiden verotuksessa sovelletaan monimutkaisia verosopimuksia, kuten rahastointioikeutta sekä niin kutsuttua artistisopimusta, jotka kokonaisuudessaan

alentavat urheilijoiden marginaaliveroprosenttia erittäin paljon. Otetaan kaksi esimerkkiä suomalaisista jalkapalloilijoista, nimeä mainitsematta. Veikkausliigassa pelaavan pelaajan ansiot olivat 56 266 euroa. Hän maksoi siitä 27 % veroja, kun taas suomalaispelaaja, joka pelasi Ruotsin pääsarjassa ansiot olivat vastaavanlaiset. Mutta hän selvisi rahastointioikeutensa avulla arvion mukaan 5-10 prosenttiyksikköä matalammalla veroprosentilla. Maiden välisten verotuserojen vaikutuksesta on käyty jo pitkään ja useaan otteeseen erilaisia keskusteluja. Verotuksen vaikutus pelaajien päätöksentekoon siirtyä pelaamaan kansallisten sarjojen välillä on hyvin esitetty seuraavanlaisella kuvauksella vuonna 2009 ilmestyneessä artikkelissa. (Simola, 2011)

”Taxation and International Mobility of Superstars: Evidence from the European Football Market”.

Kuvio 6. Pelaajien verotusasteikko Euroopan huippumaiden välillä.

Liiketoiminnallisesti yksi olennainen asia suomalaisille jalkapalloseuroille on myös maantiede. Katsotaan vaikka Veikkausliigasta sarjaporrasta alemmas, jossa pitkät vieraspelimatkat aiheuttavat suuret kulut seuroille mistä syntyy iso haaste taloudelliselta kannalta. Esimerkiksi Ykkösessä on joukkueita Helsingistä, Joensuusta, Seinäjoelta, Oulusta, Kajaanista ja Rovaniemeltä. Ykkösessä pelaavien joukkueiden keskimääräinen budjetti on luokkaa 250 000 euroa. Tämä kertoo jo sen, että pienimmiltä joukkueilta vieraspelimatkat kaikkineen kuluineen vievät merkittävän osan budjetista. Pelkät matkustuskilometrit eivät vaikuta seurojen resurssien kulutukseen maantiedettä katsoessa. Jalkapalloliiketoiminnallisesti Suomen sijainti maapallolla on erittäin epäsuotuisaa. Suomen sääolosuhteet pakottavat seurat keväisin ja syksyisin erittäin isoihin kuluihin panostuksiin ylläpitääkseen stadioneidensa ottelunjärjestämiskelpoisuutta. Talvikauden valmistumisjakson aikana Veikkausliiga seurat, joiden talous antaa siihen mahdollisuuden, käyvät ulkomaan leireillä saadakseen harjoituskausilleen kovia otteluita alle ennen sarjakauden alkua. (Simola, 2011)

Kuinka suomalaisten jalkapalloseurojen tulisi kehittää liiketoiminnallista kilpailukykyään näin haastavassa liiketoiminnallisessa ympäristössä. Valittaminen tai itkeminen ei ainakaan auta. Arpajaislakiin tai ansiotuloverotusjärjestelmään ei varmasti yksikään veikkausliiga seura pysty mitenkään vaikuttamaan haluamaansa suuntaan. Myös maantieteellisten tosiasioiden kanssa voi olla hankala taistella. Mielestämme seurojen pitäisi entistä enemmän panostaa varojen keruuseen. (Simola, 2011)

On ymmärrettävää, että suomalaiset jalkapalloseurat suhtautuvat avokätisiin masenaatteihin erittäin epäilevästi. Moni jalkapallofanaatikko muistaa varmasti tuntemattomista tulleen Ye Zheyun metkut, jotka eivät ei ole unohtunut seurapäätäjiltä. Suomalaisella lehdistöllä on tämänkaltaisissa asioissa myös tavallista viitata muihin epäonnisiin jalkapallosijoittajiin, kuten Harry Harkimoon, Sedun Haka- investointeihin sekä viimeisimpänä Seppo Sairasen panostuksiin Turun Palloseuraan. Edellä mainitut henkilöt ovat lehdistössä, blogeissa ja eri keskustelupalstoilla saaneet niskoihinsa täysin ansaitsemattoman suuren määrän

pilkkaa ja vihaa. Vaikka esimerkiksi Sedu Koskisen Haka-liiketoimia ei voi kehua oikeastaan suunnitelmalliseksi tai kilpailukykyä edistäväksi, mutta Hakan kannalta Koskisen panostus seuraan oli sen verran auttavaa että se voi vielä pelata Veikkausliigassa. (Simola, 2011)

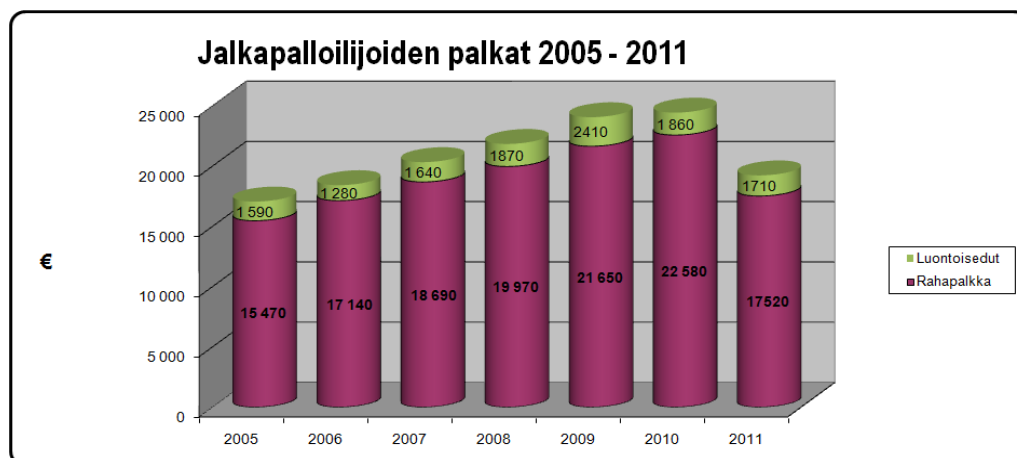
Kuten olemme todenneet, toimintaolosuhteet suomalaisille jalkapalloseuroille ovat karut. Silti on pyrittävä eteenpäin. Seurojen tulisi siis ottaa apu vastaan ja vastaanottamaan kassavirtoja halukkailta sijoittajilta. Sijoittajia on monenlaisia, tuotteilleen näkyvyyttä hakeva, seurauskollisuutta uhkuva entinen pankkiiri tai omaa egoaan nostattava yökerhoravintoloitsija. Henkilöiden taustat on aina hyvä selvittää kuten myös motiivit, mutta kuitenkin ennakkoluuloitta ja oikeudenmukaisesti. Jalkapallomesenaatit eivät varmasti tulemalla seuraan heti saa suurta aikaiseksi, se vie oman aikansa, mutta tämä tuo seuraan uutta nostetta, intoa ja näkyvyyttä omalle toiminnalle. (Simola, 2011)

3.10 Veikkausliigapelaajien palkat

Tiedämme hyvin että suomalaisessa jalkapallossa pelaajien ansiotaso on todella alhainen. Kun tarkastelemme Veikkausliigapelaajien tuloja niin voimme sanoa, että lasku on ollut huomattavaa ja palkkioissa ollaan palattu vuoden 2006 tulotasolle. Pelaajayhdistyksen hallituksen puheenjohtaja sekä me kaikki jalkapalloa pelaavat pidämme palkkakehitystä erittäin huolestuttavana ja Veikkausliiga pelaajien tämänhetkisillä ansioilla pärjäämistä todella vaikeana.

Pelaajayhdistys toimii pelaajien puolesta ja ajaa pelaajien etuja. Joka vuosi yhdistys tutkii ja kartoittaa pelaajien palkkoja. Viimevuoden mukaan tutkimuksissa nähdään, että Veikkausliiga pelaajien keskimääräinen rahapalkka oli 17 520 euroa. Rahapalkan lisäksi pelaajat saivat luontaisetuja, johonka sisältyy muun muassa asunto ja autoedut keskimäärin noin 1 700 euroa. Mikäli ei oteta huomioon edellistä vuotta, niin Veikkausliiga pelaajien ansiot ovat kasvaneet, joka vuosi tasaisesti parempaan suuntaan. Katsoessaan esimerkiksi vuoden 2012 pelaajien ansioita keskimäärin olivat sinä vuonna päälle 22 500 euroa. Henkilö joka ei ymmärrä taloudesta hirveästi huomaisi jo tämän pudotuksen selvästi mikä

kertoo, että yhdessä kaudessa pudotus oli peräti 5 000 euroa ja pelaajien tulot palasivat 2006 vuoden tasolle.

Kuvio 7. Jalkapalloilijoiden palkat 2005–2011.

Yllä oleva kuva on otettu pelaajayhdistyksen sivulta, jossa nähdään jalkapalloilijoiden palkkatutkimus vuosilta 2005–2011. Kuvassa nähdäänkin hyvin, kuinka tasainen kehitys on ollut ja sitten tullut viimevuoden puolella huima romahdus.

On selvää, että näillä keskiarvopalkoilla täysammattilaisen jalkapallopelaajan, joka keskittyy ainoastaan pelaamiseen on erittäin haastavaa elättää perhettään. Seuroissa tiedetään tämä varmasti, mutta onhan se haastavaa sanoa, että millä palkalla sitä tulisi juuri toimeen. Asian pitäisi panostaa enemmän ja käydä erilaisia vaihtoehtoja läpi. Voitaisiin ottaa käyttöön minimipalkkavaatimukset, kuten esimerkiksi eri aloilla käytetään työehtosopimuksia ja palkka määräytyy TES:in mukaisesti. (Yle urheilu, 2012)

Tämä on kyllä huomattu ja nostettu esille, kun nimeä mainitsemaan seura on hankkinut ulkomaalaisvahvistuksia seuraansa ulkomailta. Pelaajat ovat tulleet köyhistä maista ja tietämättä ovat saaneet vain murto-osan alan keskipalkasta. Tämä antaa joukkueelle huonon maineen, kun asiat tulevat/ovat tulleet esille. Suomi on tällä hetkellä melkein ainoa maa, jossa ei ole sovittu ulkomailta tulevien pelaajien minimipalkasta Länsi Euroopassa. Ongelman ratkaisuksi olisi hyvä ottaa käyttöön samanlainen järjestelmä kuin Ruotsissa, siellä on sovittu maahanmuuttoviraston sekä urheilujärjestön kesken, että pelaajien minimi tulee

olla 1 500 euroa bruttona kuukaudessa. Suomen käytäntö on tällä hetkellä sellainen, että maahanmuuttovirasto edellyttää EU:n ulkopuolelta tulevien pelaajien nettopalkaksi 900 euroa kuukaudessa. Tätä seurataan ainoastaan papereilla siinä vaiheessa, kun ulkomaalaiselle pelaajalle myönnetään työskentelylupa Suomeen. Suomen palloliitto ja muut urheilujärjestöt eivät ole sitoutuneet tähän minimiin. Näin ollen tätä asiaa ei oikeastaan valvo ketään. Siksi Suomessa ei ole Ruotsin kaltaista sopimaa selkeätä minimiturvaa joka on sovittu lajiliittojen kesken, mihin jokainen yksittäinen ulkomaalaispelaaja voisi vedota. (Yle kotimaa, 2011)

Toivomme että, Veikkausliigapelaajien ansiotulojen suureen laskuun on yleinen epävakaa taloustilanne. Kuitenkin iso asia mikä vaikuttaa palkkatason laskemiseen on juuri tämä, kun ulkomailta tulevalle pelaajalle maksetaan pieni palkka. Eli selkeytetään se näin, ulkomailta tuodaan lupaava potentiaalinen pelaaja. Hänelle maksetaan pientä alle keskitason palkkaa. Monesti ajatellaan se, että ei Suomalaiselle pelaajallekaan tarvitse maksaa suurta palkkaa, kuin ei ulkomaalaisellekaan makseta. (Yle urheilu, 2012)

Puhutaan palkoista ja budjeteista, kaikkea pyritään leikkaamaan pienemmäksi. Katsotaan tilannetta oikealla tavalla ja mielestämme kuten myös jalkapallon pelaajayhdistyksen hallituksen puheenjohtajan mukaan Veikkausliiga pelaajien pieniin ansiotuloihin pystytään tekemään muutosta. Jotta tällainen mahdollistettaisiin vaatisi se oikeanlaista toimintaa suomalaisessa jalkapallokentässä.

Pelaajien palkat koostuvat/ovat riippuvaisia koko jalkapalloyhteiskunnasta. Miten maajoukkue menestyy maailmalla? Miten Veikkausliigaseurat pärjäävät Euroopan cupin peleissä? Miten saamme jalkapalloseuran maineen ja ottelutapahtuman sellaiseksi, että yleisö tulisi katsomaan sitä. Seuroilla on todella iso vastuu ja tehtävä, jotta he saisivat innostumaan toimijat ja juniorit sekä junioreiden vanhemmat toimimaan seuran eteen. Tällä tavalla saamme näkyvyyttä seuralle ja kiinnostus nousee seuraa kohti, jolloin saadaan tuloja seuran jalkapallotoiminnalle. Ei pidä unohtaa mitä koulussakin opetetaan, ensiksi perustyö on tehtävä huolella! Tällä hetkellä Veikkausliiga pelaajien

keskimääräiset ansiot ovat, niin pieniä, että kun ajatellaan eläkepäiviä, niin tulee varmasti monelle pelaajalle vain harmaita hiuksia. Pelaajien pitää jalkapallon ohella miettiä erilaisia koulutusmahdollisuuksia ja harkita erilaisia vaihtoehtoja mitä tehdä pelaajauran jälkeen tai mitä aloittaa jo samalla kun pelaa ammatikseen jalkapalloa. Toivon mukaan seurat ajattelevat pelaajiensa etua ja pyrkisivät yhdessä löytämään erilaisia koulutusmahdollisuuksia tai työpaikkoja mitä voi tehdä pelaamisen ohella. Tällä tavalla seura saa pelaajan myös sitoutumaan tähän kaupunkiin ja seuraan, samalla myös fanit pääsevät oppimaan pelaajia paremmin. (Yle, Urheilu. 2012)

Mutta muutoksen on silti tultava, sillä mikäli pelaajat eivät saa keskittyä täyspäiväisesti jalkapallon pelaamiseen katoaa tämä kuningaslaji Suomenmaalta vielä jonakin päivänä. Suomessa nuorella lapsella on, niin paljon eri vaihtoehtoa mistä valita. Silloin jalkapallo tulee jäämään entistä useammin toiseksi vaihtoehdoksi, sillä tiedetään minkälainen tilanne alalla on. Katsotaan esimerkiksi vielä maat, josta huippufutarit tulevat Brasilia ja Argentiina, siellä nuorella lapsella on vain kaksi vaihtoehtoa , joko valita se jalkapallo tai jäädä kadulle väärälle tielle. Jalkapallo on siellä kumminkin kaikki kaikessa ja se kyllä näkyy! (Yle, Urheilu. 2012)

3.11 Veikkausliigaseurojen budjetit

Kuten tiedämme talouteen panostetaan jatkuvasti tosi paljon joka alalla. Veikkausliigatasolla tämä on erittäin haastavaa, joka vuosi kriteerit muuttuvat ja niiden mukaan seurojen täytyy edetä. Jos katsotaan tätä hetkeä, niin joukkueet panostavat talouteen entistä enemmän. Suurin muutos on, että Veikkausliigaseurat ovat pienentäneet budjettejaan rajusti, sen myötä joukkueet eivät tee niin rajuja tappioita kuten ennen aikaan. Tosin poikkeuksiakin löytyy, ja niistä on yksi erityisen huolestuttavaa. (Vesander,2012.)

Tarkastellaan ensiksi hyvät asiat jotka ovat tulleet esille. Suomen liigaseurat ovat toimineet muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta fiksusti kuin pitkään aikaan. Tämä huomataan kun seurataan seurojen tuloksia ja tarkastellaan seuraavan/seuraavien kausien budjetteja. Esimerkiksi voimme nostaa Helsingin

Jalkapalloklubin jonka 1,5 miljoonan euron tekemä voitto on erittäin hyvä Veikkausliiga tasolla. Kun tarkastellaan kaikkien liigajoukkueiden antamat tulokset tähän mennessä, jäävät ne yhteensä 143 000 euroa plussan puolelle. Tämä kertoo, että liigajoukkueiden suunta on oikea ja ollaan päästy eroon muutamien vuosien takaisista miljoonatappioista eroon. (Vesander, 2012)

Suurin merkitys seurojen tappioiden pienentämiselle on se, että he eivät käytä sellaista rahaa mitä heillä ei ole. Kun seurat ovat lähteneet pienimmillä budjeteilla, niin myös tappiotkin ovat huomattavasti pienemmät. Katsotaan vuoden 2009 lukuja, kun veikkausliigaseurojen yhteen lasketut budjetit olivat yhteensä 17, 28 miljoonaa euroa. Tänä vuonna (2012) sama summa on 13,76 miljoonaa euroa. Katsoen kolme vuotta sitten budjetit ovat tippuneet 3,5 miljoonaa euroa yhteensä. Tämä tarkoittaa, että liigajoukkueet käyttävät 300 000 euroa vähemmän kautta kohti. (Vesander, 2012)

Merkittävin osuus tästä on pelaajabudjetin leikkaamista pienemmäksi. Tarkastellaan samalla kaavalla pelaajabudjettien lukuja, kun vuonna 2009 Veikkausliigajoukkueiden pelaajabudjetit olivat yhteensä 671 179 euroa. Tällä kaudella (2012) vastaava luku on 522 750 euroa. Kolmen vuoden aikana liigajoukkueiden pelaajabudjetit ovat siis pienentyneet keskimäärin 22 prosenttia joka on noin 150 00 euroa. (Vesander, 2012)

Seurojen välillä pelaajabudjeteissa on eroja ja eräissä seuroissa onkin tehty huomattavan suuria leikkauksia. Neljä Veikkausliigaseuraa on leikannut pelaajabudjetista yli puolet pois muutaman vuoden takaisista huippukausista. Tilanteen pakottaessa on jouduttu leikkaamaan rajusti pelaajabudjetteja. Ilman budjettien pienenemistä seurat eivät olisi enää pystyssä. (Vesander, 2012)

Kuten aikaisemmin mainitsimme on yksi huolestuttava asia Veikkausliigassa. Suoraan sanoen Veikkausliiga on äärettömän raaka sarja. Kun, seurataan joukkueita, jotka ovat pelanneet Suomen pääsarja tasolla viimeisen kahden vuosikymmenen aikana. Näistä joukkueista ainakin kolmannes on joutunut lopettamaan jalkapallo toimintansa. Jokainen näistä seuroista on paininut saman ongelman kanssa ja lopputulos on ollut konkurssi. Seurat ovat ajautuneet erittäin

suuriin taloudellisiin vaikeuksiin ja näin ollen joukkue on lopettanut toimintansa jalkapallon parissa kokonaan. Voimme siis puhua, että tämän tappomekanismin Suomalaiset jalkapalloseurat osaavat valitettavan hyvin. (Vesander,2012)

Käydään läpi muutama esimerkki ja myös samalla varoittavana esimerkkinä, kuinka on käynyt kyseisille seuroille. Porin ylpeys FC Jazz voitti Suomen mestaruuden Veikkausliigassa vuosina 1993 ja 1996. Seura putosi kaudella 2004 Veikkausliigasta Suomen ykkösdivariin huonon kauden jälkeen ja vuonna 2005 maaliskuussa seura asetettiin konkurssiin. (Vesander,2012)

FC Jokerit Hjallis Harkimon perustama seura vuonna 2009, jolloin samana vuonna voitti heti Suomen Cupin. Seuraavalla kaudella helsinkiläis- seura saavutti hopeasijan Veikkausliigassa. Neljä vuotta myöhemmin seura poistui Suomen jalkapallokartalta. AC Allianssi pelasi parhaimman kauden Veikkausliigassa vuonna 2004 ja sijoittui hopealle. Liigacup voitto tuli myös vuonna 2004 ja toisen kerran heti perään vuonna 2005. Samana vuonna 2005 se pelasi myös viimeisen ottelunsa jalkapallokentillä. Tampere United seura joka kuului monta vuotta Suomen parhaimmistoon ja seurasta puhuttiin jalkapallopiireissä, että siitä tulisi Suomen Rosenborg. Vuosina 2001, 2006 ja 2007 Tampere United voitti Suomen mestaruuden Veikkausliigassa ja samalla kaudella 2007 voitti se myös Suomen Cupin. Hyvistä vuosista huolimatta vuonna 2011 kesäkuussa seura asetettiin konkurssiin. (Vesander, L. 2012. Budjetin pienentäminen on viisautta.)

Voimme siis sanoa, että taloudelliset asiat on hoidettu huonosti, sekä seuran johdolla on ollut jonkinlainen harhaluulo. Kuten edellä mainituissa seuroissa huomataan, on ylemmässä portaassa tehty asioita väärin ja kohtaloikkain seurauksiin. Erinomaisena esimerkkinä meillä on Tampere United, joka menestyi monena vuonna ja oli Suomen parhaimpia seuroja, sekä tulevaisuus näytti hyvältä. Toiko menestys kentällä seuran johdolle jonkinlaisen sokeuden? Emme voi varmuudella sitä sanoa, mutta näyttää siltä, että se on ajanut seuran hautausmaalle. (Vesander, L. 2012. Budjetin pienentäminen on viisautta.)

3.12 Analysoitavat Veikkausliigaseurat

3.12.1 FC Haka

Valkeakoskelainen jalkapalloseura joka on perustettu vuonna 1934. Haka on pelannut tähän asti 61 kautta Suomen korkeimmalla tasolla Veikkausliigassa sekä SM-sarjassa ja näin onkin yksi Suomen perinteisimmistä jalkapalloseuroista. Myös muutama kausi on jouduttu pelaamaan ykkös- divisioonassa. Suomen mestaruuksia Haka on voittanut yhdeksän kappaletta ja 12 kertaa on ottanut myös Suomen Cupin voiton. Eurocupin pelejä Hakalla on myös lukuisa määrä alkaen vuodesta 1961 ja viimeisin Eurocupin peli on pelattu vuonna 2009. Näihin vuosiin mahtuu ECCC, ECWC, UEFA sekä INTERTOTO otteluita. Parhaiten näistä peleistä moni henkilö varmasti muistaa vuodelta 2001–2002, jolloin Sami Hyypiän kipparoima Englannin suurseura Fc Liverpool saapui suomeen. Ottelu pelattiin silloin Helsingissä Olympiastadionilla. Peli päättyi 0-5 Fc Liverpoolin eduksi. Samaisessa ottelussa tehtiin myös Hakan yleisöennätys, paikalle saapui tuhansia, sillä ottelua seurasi 33 217 silmäparia. (Fc Haka, historia & Urheilumuseo, 2009.)

Fc Haka pelaa ottelunsa tehtaan kentällä, joka toimii sen virrallisena kotistadionina. Stadionin vieressä sijaitsee tunnettu Tervasaaren paperitehdas, mistä stadion on saanutkin nimityksensä ”tehtaan kenttä”. Stadion rakennettiin vuonna 1934, jonka jälkeen sitä on kunnostettu moneen otteeseen. Kapasiteettia stadionilla on 3 200 istumapaikkaa. Tunnetuimpia pelaajia ovat Valeri Popovits joka on tehnytkin eniten pääsarja maaleja (166), mikä on Suomen ennätys tähän asti. Olli Huttunen toimii tällä hetkellä Vaasan Palloseuran päävalmentaja. Hän on erittäin tunnettu henkilö Valkeakoskella ja hänen nimissään onkin eniten pääsarja otteluita Fc Hakassa. (Fc Haka, historia & Urheilumuseo, 2009.)

3.12.2 Honka

Espoosta kotoisin oleva jalkapalloseura joka on perustettu vuonna 1975. Fc Honka on pelannut 6 kautta Suomen korkeimmalla sarjatasolla, sekä 15 kautta Suomen ykkös- divisioonassa. Suomen mestaruutta Honka ei ole voittanut vielä

kertaakaan, mutta on kuulunut Suomen kärkeuroihin siitä asti kun ovat nousseet Veikkausliigaan. Fc Hongan parhaimmat saavutukset ovat vuodelta 2008 ja 2009 jolloin se sijoittui toiseksi Veikkausliigassa. Ensimmäisen Suomen Cupin voiton Honka sai vuonna 2012 sekä Liigacupin Honka on voittanut kaksi kertaa vuosina 2010 ja 2011. Vuodesta 2007 Honka on pelannut Eurocup otteluita UEFA liigassa sekä INTERTOTO Cupissa, joita on kertynyt noin 20 kappaletta. Pahimpana vastustaja voidaan pitää Espanjasta kotoisin Racing de Santander, molemmat ottelut päättyivät espanjalais- seuran eduksi 0-1 ja 1-0. (FC Honka, seura & Urheilumuseo, 2009.)

Honka pelaa ottelunsa Tapiolan urheilupuistossa, joka toimii kotikenttänä. Tapiolan urheilupuisto on avattu vuonna 1970. Kapasiteettia on 4 500. Tapiolan urheilupuiston alueella on monitoimihalli Esport Center, Tapiolan urheiluhalli ja Barona Areena. Alueelta löytyy tämän lisäksi myös monia muita jalkapallokenttiä, jotka toimivat harjoittelu ja ottelukäyttöön, sekä muitakin paikkoja missä voi harrastaa monenlaisia liikuntamahdollisuuksia. Suunnitteilla on uusi monikäyttöinen stadion, joka mahdollistaisi jalkapallon pelaamista ympäri vuoden. Noin 10 000 henkeä vetävän stadionin rakentaminen on ollut esillä jo monta vuotta, mutta tällä hetkellä hanke näyttäisi olevan hieman jäissä Fc Hongan taloudellisten vaikeuksien takia. Suurin kotiyleisö Tapiolan urheilupuistossa nähtiin vuonna 2007 kun vastustajaksi asettui Helsingin Jalkapalloklubi, silmäpareja oli silloin paikalla 6 657. Fc Hongan suurin kotiyleisö on 9 106 joka pelattiin kumminkin Töölön jalkapallostadionilla Espanjalaista Racing Santaderia vastaan. (FC Honka, seura & Urheilumuseo, 2009.)

Seuran tunnetuin on Mika ”Bana” Lehtosuo. ”Banan” tultuaan seuraan, pelaajakehitystyö ja Hongan nousu suomalaisen jalkapallon huipulle on hänen käsialaa. Näin ollen Honka on tunnettu laajaa juniorityötä tekevänä seurana.

3.12.3 FC KuPS

KuPS on vuonna 1923 perustettu kuopiolainen jalkapalloseura. Kuopion palloseura on pelannut Suomen korkeimmalla sarjatasolla SM-sarjassa sekä Veikkausliigassa 55 kautta ja kahdeksan kautta KuPS on viettänyt myös Suomen ykkös- divisioonassa. Suomen mestaruuksia KuPS on voittanut viisi ja Suomen Cupin kaksi kertaa. Ensimmäiset Eurocup ottelunsa Kuopion palloseura pelasi vuonna 1959 ja näin ollen otteluita on kertynyt tähän asti lähes 30. Tunnetuimpia seuroja Euroopasta Kupsia vastaan pelanneet ovat muun muassa AS Saint-Etienne, Club Brugge, Kiovan Dynamo ja Bursaspor. (Kups, historiaa & Urheilumuseo, 2009.)

Kuopion keskuskenttä (Savon Sanomat Areena) toimii Kupsin stadionina kotipeleissä. Stadionin avajaiset pidettiin toukokuussa 1939. Suomen olosuhteet ovat haastavat jalkapalloilulle, niin vuonna 2003 kentälle asennettiin tekonurmialusta, joka oli ensimmäinen Veikkausliigassa pelaavan joukkueen alustana. Pääkatsomo tehtiin kokonaan uusi, joka valmistui vuonna 2005. Keskuskentän uuden pääkatsomon kapasiteetti on 2 700 katsojaa ja kentän päädyssä on 490 kiinteää katsomopaikkaa. Istumapaikkakapasiteetti on yhteensä 3190, jonka lisäksi stadionilla on siirrettävä aurinkokatsomo, joten stadionin kokonaiskapasiteetti on noin 4 000 katsojaa.

Keskuskentän jalkapallo-otteluiden yleisöennätys 7 412 on vuodelta 1981 paikallisottelusta Koparit–KuPS. Kuopio pelaa ottelunsa Savon väreissä, eli joukkueen pelaajat pukevat ylleen keltaisen pelipaidan mustat housut sekä keltamustat sukat. (Kups, historiaa & Urheilumuseo, 2009.)

3.12.4 TPS

Turun Palloseura eli TPS on turkulainen palloilun yleisseura. Seura perustettiin vuonna 1922. Se oli silloin ainoastaan jalkapalloseura, mutta vuonna 1937 mukaan liittyi myös jääkiekko. Tämän lisäksi mukana on ollut myös käsipallo ja jääpallotoimintaa. Jalkapallossa kuin myös jääkiekossakin Turun palloseura on pelannut monta vuotta Suomen pääsarjatasolla menestyen hyvin. TPS on tullut

tunnetuksi myös erittäin hyvästä junioritoiminnasta sekä jalkapallossa että jääkiekossa ja molemmista on lähtenyt nuoria maailmalle, jotka ovat tänä päivänä erittäin tunnettuja urheilijoita. Suomen korkeimmalla sarjatasolla SM-sarjassa ja Veikkausliigassa Turussa on pelattu jalkapallo 71 kautta. TPS on yksi näistä seuroista, joka kuuluu perinteikkäimpien jalkapalloseurojen joukkoon. Pokaaleita onkin kertynyt seuran lasikaappiin, sillä Suomen mestaruuden TPS on voittanut kahdeksan kertaa, kolme kertaa se on päässyt Suomen Cupin loppuotteluun ja voittanut sen, sekä Liigacupin voitto on tullut kerran. Eurocupin ensimmäiset ottelut Turussa pelattiin vuonna 1969 ja otteluita on kertynyt tähän päivään asti noin 25 kappaletta. Tunnetuimpia vastustajia Turkuun on saapunut Celtic FC, FC Zurich, Spartak Moskova ja FC Internazionale. (TPS, Seura & Urheilumuseo, 2009.)

Vuonna 1987 Pelattu UEFA Cupin karsintaottelu toi Suomen jalkapalloon uutta valoa. Italian Seria A:ssa pelaava Internazionale sai vastaansa tunnetulla stadionilla Stadio Guiseppe Meazza suomalaisen Turun palloseuran, joka kaikkien yllättämänä kävi hakemassa 0-1 voiton. Ottelun ainoan maalin teki silloin Mika Aaltonen yhdentoista minuutin kohdalla. Mika Aaltonen onkin yksi tunnetuimpia nimiä kun seuran historia kirjoja luetaan, sillä Aaltonen oli ensimmäinen suomalaispelaaja joka on tehnyt sopimuksen Serie A seuran kanssa. (TPS, Seura & Urheilumuseo, 2009.)

Aivan Turun keskustan tuntumassa Kupittaaalla sijaitsee Veritas-Stadioni joka toimii TPS:n stadionina kotiotteluissa. Samaista stadionia käyttää myös toinen Turusta oleva veikkausliiga seura FC Inter. Stadion koostuu kolmesta katsomosta: vuonna 1952 Olympialaisiin valmistunut Olympiakatsomon osa, 2003 vuonna valmistunut pääkatsomo ja näiden lisäksi vuonna 2009 naisten EM-kisoihin valmistunut päätykatsomo. Stadionin kapasiteetti on 8 072 istumapaikkaa, jonka lisäksi stadionilta löytyy optio 1 300:lle seisomapaikka, eli kokonaiskapasiteetti on lähes 10 000. Yleisöennätykset stadionilla syntyivät vuonna 1987 ja 2009. Internazionale saapui Suomeen toiseen osaotteluun vuonna 1987 jolloin paikalle

saapui 15 000 silmäparia. Vuonna 2009 Turussa tehtiin Veikkausliigaennätys, paikalle saapui silloin 9 089 silmäparia ja vastassa oli tuttu Turusta kotoisin oleva FC Inter, tätä ottelua kutsutaankin kovimmaksi paikallis derbyotteluksi Suomessa. (TPS, Seura & Urheilumuseo, 2009.)

3.12.5 VPS

Vaasalainen jalkapalloseura VPS joka perustettiin vuonna 1924. ”Vepsu” on pelannut SM-sarjassa ja Veikkausliigassa yhteensä 48 kautta tähän asti, sekä Suomen ykkös- divisioonassa on vietetty yhdeksän kautta. Suomen mestaruuksia on juhlistettu Vaasassa kaksi kertaa ja Liigacupin voittoa ollaan juhlistettu myös kaksi kertaa vuosina 1999 ja 2000. Eurocupin ensimmäinen ottelu Vaasassa pelattiin vuonna 1998 ja silloin vastaan asteli UEFA Cupin karsinta kierroksella Färsaarelainen Havnar B Torshavn. Eurocupin pelejä Vepsulla on vain kolme kappaletta ja tunnetuin seura niissä on St. Johnstone FC joka saapui Vaasaan vuonna 1999. Silloisen ottelun Vepsu pelasi vieraissa 1-1 tasapelin, mutta hävisi kotona 0-2, joka onkin jäänyt viimeisemmäksi Eurocup otteluksi tähän päivään asti. (Vepsu & Urheilumuseo, 2009.)

Hietalahden jalkapallostadion on Vaasassa sijaitseva jalkapallostadion, joka toimii VPS:n kotikenttänä. Hietalahden jalkapallostadion on rakennettu vuonna 1936. Stadionille tehtiin vuonna 1995 mittavat peruskorjaukset, samalla stadion sai kentän lämmityksen kuin automaattisen kastelujärjestelmän. Samalla myös poistettiin kenttää ympäröineet juoksuradat ja kenttä pyhitettiin silloin ainoastaan jalkapallokäyttöön. Stadionin kokonaiskapasiteetti on 4 250 paikkaa, joista vain 1 500 on katettuja paikkoja. Näin ollen Hietalahden jalkapallostadion ei täytä täysin Veikkausliigan olosuhdeohjelman kriteereitä. Vepsu pelaa siis joka vuosi poikkeusluvalla Veikkausliigaottelunsa. Uuden stadionin rakentamisesta ollaan puhuttu jo vuosia ja suunnitelmat pitikin olla valmiita, mutta kaavoitusta ollaan muutettu alkuperäisestä 22 miljoonan sijoituksesta moneen kertaan. Tällä hetkellä vain Vaasan urheilupuolue tietää missä mennään uuden stadionin tiimoilla. Hietalahden jalkapallostadionilla yleisöennätys syntyi vuonna 1997, jolloin

Vepsua vastaan asteli kentälle Helsingin jalkapalloklubi. Ottelua seurasi silloin Vaasan aurinkoisessa kaupungissa 5 707 katsojaa. Vepsua perustettaessa tuli saman tien päätös, että seura pelaa ottelunsa musta-valkoraita paidoissa ja mustissa housuissa. Vieraspeliasu on vaihdellun moneen kertaan, mutta nykypäivän Vaasan palloseura pelaa vierasottelunsa koko keltaisessa asussa. Tunnetuimpia pelaajia, jotka ovat kantaneet mustavalkoraita paitaa yllänsä ovat Jussi Jääskeläinen, Tomasz Arceusz, Timo Nevanperä, Jyrki Huhtamäki ja Henri Scheweleff. (Vepsu & Urheilumuseo, 2009.)

3.12.6 FC Lahti

Lahtelainen jalkapalloseura FC Lahti joka on perustettu 1996 vuonna. Fc Lahti on pelannut Suomen korkeimmalla sarjatasolla Veikkausliigassa 12 kautta, sekä viettänyt Suomen ykkös- divisioonassa kolme kautta. Edellinen kausi menikin ykkösessä jonka FC Lahti voitti ja nousi takaisin Veikkausliigaan. Suomen mestaruutta lahtelainen jalkapallokansa ei päässyt juhlimaan vielä kertaakaan, mutta Liigacupin mestaruudesta päästiin juhlimaan vuonna 2007.

FC Lahti sijoittui kaudella 2008 Veikkausliigassa kolmanneksi ja näin ollen saivat seuraavan vuonna historiansa ensimmäisen Eurocupin ottelun. Albanialainen KS dinamo Tiranan sai olla ensimmäinen eurooppalainen seura joka pelasi Lahtelaista jalkapalloseuraa vastaan. Ensimmäinen ottelu pelattiin Lahdessa joka oli kotijoukkueen ja Kuningas Jari Litmasen näytöstä. Lahti otti silloisessa ottelussa 4-1 kotivoiton. (FC Lahti, seura & Urheilumuseo, 2009.)

Albaniassa pelatussa ottelussa osat hieman vaihtuivat ja Tiranan oli odotetustikin niskan päällä, mutta eivät onnistuneet hyödyntämään sitä ja FC Lahti otti tuostakin ottelusta 0-2 vieras voiton. Seuraavaksi vastustajaksi arvottiin slovenialainen ND Gorica. FC Lahti pelasi ensimmäisen ottelun vieraissa ja häviten 1-0. Toisessa osaottelussa kotona lahtelaiset ottivat hienosti 2-0 kotivoiton ja etenivät jatkoon kolmannelle karsintakierrokselle. Arvottiin tähän asti tunnetuin seura jota vastaan FC Lahti on pelannut eli Belgiasta Club Brugge.

Ensimmäisessä ottelussa Belgiassa hävittiin 3-2. Toinen osaottelu pelattiin Lahdessa, joka päättyi 1-1 lukemiin.(FC Lahti, seura & Urheilumuseo, 2009.)

FC Lahti pelaa kotiottelunsa Lahden stadionilla, joka tunnetaan myös nimillä Hiihtostadion sekä Kisamonttu. Lahden stadion on yksi Suomen suurimmista monikäyttöisistä stadioneista. Stadionilla järjestetään joka vuosi erittäin tunnettu hiihtourheilun suurtapahtuma Salpausselän kisat. Lahden stadionin avajaiset pidettiin vuonna 1981, jonka jälkeen sitä on remontoitu vuonna 2008. Stadionin kokonaiskapasiteetin on 7 465, pääkatsomon puolella mahtuu 4 750 silmäparia ja aurinkokatsomoon mahtuu 2 715 silmäparia. FC Lahden yleisöennätys Lahden stadionilla syntyi vuonna 2004 kauden avausottelussa TP-47:ää vastaan jolloin paikalle saapui 12 850 ihmistä ja samalla todistamaan Kuningas Jari Litmasen paluuta kotikaupunkiinsa. Tunnetuimpia pelaajia, jotka on kantanut Lahtelaisia paitoja yllänsä ovat Jari Litmanen, Tommi Kautonen, Pekka Lagerblom ja Rafael. (FC Lahti, seura & Urheilumuseo, 2009.)

3.12.7 IFK Marienhamn

Maarianhaminalainen jalkapalloseura IFK M joka on perustettu vuonna 1919. Veikkausliigassa IFK Marienhamn on pelannut seitsemän kautta ja Suomen ykkös divisioonassa kolme kautta. Suomen mestaruutta IFK Marienhamn ei ole päässyt juhlimaan vielä kertaakaan. Parhaimmillaan IFK Marienhamn on sijoittunut Veikkausliigassa neljänneksi vuonna 2009. Sinä vuonna tulikin erittäin kova saavutus veikkausliigassa, kun Maarianhaminalainen joukkue pelasi toukokuusta syyskuuhun 16 ottelua peräkkäin ilman tappiota. IFK Marienhamn on sijoittunut parhaimmillaan Veikkausliigassa neljänneksi. Tarkoittaa se samalla, että Maarianhaminassa ei ole pelattu vielä yhtäkään Eurocupin ottelua. IFK Marienhamn on pelannut hyvää jalkapallo siitä vuodesta kun se nousi Veikkausliigaan ja näin ollen on haastanut joka vuosi Suomen kärkijoukkueet. Voimme siis odottaa, että joka päivä eurooppalainen jalkapalloseura saapuu Ahvenanmaalle haastamaan IFK Marienhaminan. (IFK Marienhamn, historik & Urheilumuseo, 2009.)

Kotiottelunsa Ahvenanmaalla IFK Marienhamn pelaa Wiklöf Holding Areenalla. Stadionin avattiin yleisölle vuonna 1932. Täysmittainen jalkapallonurmikenttä rakennettiin vuonna 1968. IFK Marienhamin sensaatiomainen nousu vuodesta 2003 Suomen 2-divisioonasta ensiksi ykkösdivisioonaan ja heti seuraavalla kaudella Veikkausliigaan vuonna 2005. Näin ollen stadionille jouduttiin asentamaan valot kaudeksi 2005. Samana vuonna uudistettiin myös pääkatsomo joka otettiin käyttöön kaudella 2006. Ahvenanmaalainen liikemies Anders Wiklöf kustansi suuren osan uudistuksesta ja niin kenttä nimettiin hänen mukaansa viideksi vuodeksi. Stadionin kapasiteetin on 1 637 katettua istumapaikkaa pääkatsomossa. Kenttää ympäröivälle mäkiselle nurmikolle mahtuu jopa tuhansia katsojia lisää. Ahvenanmaalla syntynyt yleisöennätys tuli vuonna 2005, kun Veikkausliiga ottelua IFK Marienhamina sai vastaan AC Alliansin, ottelua seurasi silloin 4 505 silmäparia. Tunnetuimpia pelaajia IFK Maarienhaminasta voidaan ottaa esille maaliruisku David Carlsson, Mika Niskala, Mattias wiklöf, Jani Lyyski sekä valmentajana toimiva Pekka Lyyski joka on tehnyt monta vuotta seurassa jo erittäin hyvää jälkeä. (IFK Marienhamn, historik & Urheilumuseo, 2009.)

3.12.8 FC Inter

”Sinimustat” eli toinen nimekäs jalkapallojoukkue Turusta FC Inter. Koivulahdesta sekä Vaasasta kotoisin oleva Stefan Håkans perusti seuran vuonna 1990. Vuonna 1995 FC Inter pelasikin jo Veikkausliigassa ensimmäisen ottelunsa ja näin ollen ”sinimustille” on kertynyt 15 kautta veikkausliigassa sekä Suomen ykkösdivarissa kolme kautta. Näinkin lyhyen historiansa aikana FC Inter on saavuttanut paljon, sillä Suomen mestaruuden se on voittanut kerran vuonna 2008 ja hopealle he ovat sijoittuneet kahdesti vuosina 2011 ja 2012. Suomen Cupin Turkulainen seura voitti vuonna 2009 ja Liigacupin se voitti vuonna 2008 ja vuotta aikaisemmin se tuli hopealle. Eurocup otteluita FC Interille on kertynyt 5 kappaletta. Ensimmäisen eurooppalaisen vastustajan se sai vuonna 2005. Jolloin Intertoto Cupissa vastaan asteli Islanista kotoisin oleva IA Akranes. Seuraavia vastustajia ovat olleet Kroatista NK Varteks, Moldovasta FC Sheriff, Belgiasta

tunnettu Genk ja viimeisin vuonna 2012 pelattu Euroopan liigan ottelu Hollannista Twente. (FC Inter, seurakertomus & Urheilumuseo, 2009)

Veikkausliigan kotiottelunsa FC Inter pelaa Veritas stadionilla, joka sijaitsee Kupittaalla aivan keskustan lähistöllä Turussa. Samaisella Veritas stadionilla pelaa kotiottelunsa myös toinen perinteinen turkulainen seura TPS. Kuten Turun palloseuran esittelyssä kirjoitimme Veritas stadionin koostuvan kolmesta katsomon osasta. Olympiakatsomo joka valmistettiin 1952 vuoden olympialaisiin, pääkatsomo joka vihittiin 2003 sekä päätykatsomo joka rakennettiin naisten EM-kisoja varten vuonna 2009. Istumakapasiteetti on 8 072 paikkaa ja tämän lisäksi Veritas stadionille on mahdollisuus järjestää 1 300 seisomapaikkaa lisää. Kokonaiskapasiteetiksi tulee 9 372. Kupittaalla tehtiin yleisöennätys vuonna 2009, jolloin Veritaksen nurmelle asteli kaksi turkulaista seuraa pelaaman derby ottelua. Paikalle saapui FC Interin sekä TPS kannattajia yhteensä 9 089 silmäparia.

Tunnetuimpia pelaajia jotka ovat saaneet pukea tuon sinimustan peliasun päälle, voimme nostaa esille tälläisiä nimiä kuten Magnus Bahne, Diego Corpache, Mats Gustafsson, Petri ja Henri Lehtonen, Samuli Lindelöf, Mika Ojala, Irakli Sirbiladze ja Tero Forss joka on tähän asti FC Interin kautta aikojen eniten maaleja tehnyt pelaaja, otteluita hänelle kertyi 178 ja niissä hän iski huikeat 74 maalia vuosina 1993-2001. Esille haluaisimme vielä nostaa henkilön nimeltä Stefan Håkans joka on tehnyt seuran eteen erittäin hienoa ja arvostettua työtä. Vuonna 2008 voitettu Suomen mestaruus oli hänelle erittäin iso asia. Seuran pelaajat ja valmennusjohto omistivat tämän voiton hänelle kiitokseksi, minkä panostuksen hän on antanut seuran eteen. (FC Inter, seurakertomus & Urheilumuseo, 2009)

3.12.9 FF Jaro

Pietarsaaresta tuleva FF Jaro Vaasan palloseuran verivihollinen sekä rakas derby vastustaja. Joukkue perustettiin vuonna 1965, kun silloiset kannattajat istuivat Cafe Standardiin keskustelemaan uuden jalkapalloseuran perustamisesta kun IF Drott lopetti jalkapallotoimintansa. Näin syntyi FF Jaro. Pietarsaarella ollaan pelattu SM-sarjassa ja Veikkausliigassa yhteensä 19 kautta sekä Suomen

ykkösdivisioonassa FF Jaro on viettänyt 13 kautta. Suomen mestaruutta ei ole vielä juhlistu Pietarsaassa sen sijaan FF Jaron parhaat saavutukset ovat Suomen Cupin hopeaa kausilla 1992 ja 1999 sekä Liigacupin hopeata juhlistu vuonna 1998. Eurocupin otteluita FF Jarolle on kertynyt tähän asti nelisen kappaletta, kun se pelasi vuonna 1996 Intertoto Cupin lohkovaiheessa. Ensimmäinen ottelu pelattiin ranskalaista Guingampia vastaan tuloksella 0-0, toisessa ottelussa tuli vastaan FK Zemun Serbia ja Montenegrosta jolloin tulos oli 2-3, Kolmas ottelu pelattiin romanialaista Dinamo Bukarestia vastaan tuloksella 2-0 ja viimeisessä ottelussa vastaan asteli Georgialainen Kolkheti Poti jonka FF Jaro myös hävisi 2-0. (FF Jaro, historia & Urheilumuseo, 2009)

Vuonna 1971 pyhitetty Pietarsaaren Keskuskenttä toimii FF Jaron Stadionina kotiotteluissa. Jakobstads centralplan sijaitsee aivan Pietarsaaren keskustassa. Kun FF Jaro palasi liigaan vuonna 2002 kenttää ja stadionia kunnostettiin, että se täyttäisi Veikkausliigan olosuhde ohjelman vaativat vaatimukset. 103*64 metriä kokoista luonnon nurmea lämmitetään kaukolämmöllä. Pietarsaaren keskuskentän katetun pääkatsomon yleisökapasiteetti on noin 2 000 katsojaa ja pääkatsomon toisella puolella olevan aurinkokatsomoon mahtuu noin tuhatpäinen yleisöjoukko. Kenttää ympäröiviin juoksuratoihin mahtuu myös paljon yleisöä. Eniten yleisö joka vuosi keskuskentälle vetää Pohjanmaan derbyottelut Vaasan Palloseuraa vastaan. Näin ollen Pietarsaassa yleisöennätys syntyi vuonna 2007 kun VPS saapui paikalle, silloin yleisöä kerääntyi 5 611 silmäpari. (FF Jaro, historia & Urheilumuseo, 2009)

Vaikka Suomen mestaruutta Jaro ei ole vielä päässyt juhlimaan, Pietarsaassa tehdään kumminkin erinomaista juniori työtä. Seurassa on siis hyvät akatemiat ja juniori koulutukset, huomaamme sen myös FF Jaron edustusjoukkueessa jossa pelaa monta oman kylän kasvattia. Entisiä pelaajia ja vakuuttajia ketkä ovat saaneet kantaa punaista kokoasua ja tehneet Pietarsaaren jalkapalloilun eteen kovasti töitä ovat Fredrik Svanbäck, Jesper Törngvist, Otto Fredrikson, Krzysztof Gawara, Teuvo Moilanen, Piracaia, Roman Eremenko, Alexei Eremenko Jr sekä

tänäpäivänä Vastuuvalmentaja sekä Romanin että Juniorin isänä toimiva Alexei Eremenko. (FF Jaro, historia & Urheilumuseo, 2009)

3.12.10 HJK

Tunnetuin ja Suomen menestyksekkäin seura on Helsingin Jalkapalloklubi HJK. Franz Fredrik Wathen sai idean jalkapalloseuran perustamisesta ja näin vuonna 1907 syntyi HJK. Helsingissä on seurattu 1976 vuodesta lähtien HJK pelejä Suomen pääsarjatasolla, eli kausi on kertynyt runsaasti lähes 50 kautta pääsarjatasolla! Ensimmäisen Suomen mestaruuden se voitti neljä vuotta perustamisensa jälkeen vuonna 1911. Yhteensä mestaruuksia pääsarjatasolla Helsingissä on juhlittu 25 kertaa. SM hopealle se on sijoittunut 13 kertaa ja SM pronssia on tullut 11 kertaa. Suomen Cupin voiton se on ottanut 11 kertaa ja hopealle sijoittunut 5 kertaa. Liigacupin HJK on voittanut neljä kertaa sekä hopealle tullut kolme kertaa. Voimme siis todeta yksimielisesti että HJK on selvästi Suomen menestynein jalkapalloseura ja että sen palkintokaappi pursuaa pokaaleita. Eurocup otteluissa helsinkiläisseuralla on myös kova historia, tällä hetkellä se on ainut suomalainen jalkapalloseura joka on päässyt pelaamaan Mestareiden liigan lohkovaiheeseen. Champions league otteluita HJK:lla on kertynyt yhteensä 50 kappaletta joista 17 on voitettu. UEFA Cup otteluita se on pelannut 36 kappaletta ja 11 on voitettu niistä. Intertoto ja Cup voittajien Cup otteluita on kertynyt yhteensä 16 kappaletta joista seitsemän on voitettu. Yhteensä HJK:lla on eurokentistä kokemusta 101 ottelun verran, mikä on erittäin kova suoritus Suomen tasolla. Kun nostetaan esille vastustajia joita HJK on kohdannut näitten pelien aikana, ovat ne vain maailman eliittiseuroja kuten Manchester United vuonna 1966, Ajax Amsterdam Vuonna 1980, FC Liverpool vuonna 1983, AC Milan vuonna 1990, AC Parma vuonna 2002, ja tämän vuoden(2012–2013) Eurocup otteluissa se on kohdannut FC Schalke, Celtic FC ja Athletic Bilbao. (HJK, Seura & historia & Urheilumuseo, 2009)

HJK pelaa nykyään kotiottelunsa Sonera Stadium:lla (entinen Finnair Stadium). Ennen kuin Sonera Stadium valmistui pelasi HJK sen ottelunsa Töölön

pallokentällä sekä Helsingin olympiastadionilla. Nykyinen Sonera Stadium valmistui vuonna 2000 kun Hjallis Harkimo rakennutti sen. Ensimmäiset kymmenen vuotta Stadionin tunnettiin nimellä Finnair Stadium kun Finnair osti nimioikeudet Stadioniin. Kaksi vuotta sitten nimi vaihdettiin nykyiseksi Sonera Stadiumiksi. Stadionin puitteet ovat erinomaiset ja lämmitettävällä tekonurmella, modernin ja uudenaikaisen stadionin ansiosta siellä voidaan pelata Eurocup-otteluita, sillä se täyttää UEFA:n vaatimukset. Stadionin kokonaiskustannukset olivat 18,5 miljoonaa. Kokonais- kapasiteetti Sonera Stadiumilla on 10 770 ja kaikki katsomonosat ovat katettuja. Yleisöennätys syntyi kun Sonera Stadiumilla vaihdettiin vuonna 2006 FIFA:n kahdella tähdellä laatuluokiteltu lämmitettävä tekonurmialusta. Tekonurmen avajaisottelussa vastaan asettui paikallisvastustaja Espoon Honka jolloin paikalle saapui täysi tupa 10 770 silmäparia. (HJK, Seura & historia & Urheilumuseo, 2009)

HJK nimeämään ”Hall of Fame” ryhmästä löytyy sellaisia nimiä kuten Markku Kanerva, Ville Nylund, Pasi Rautiainen, Atik Ismail, Mika Lehtosuo, Jari Europaeus, Hannu Tihinen, Aki Riihilahti, Mika Kottila, Mikael Forssell, Wille Wallen, Alexander Ring ja tänä päivän paljon huomiota saanut erinomaisilla näytöillä nuori huippulupaus Joel Pohjapalo. Valmentajista nostetaan esille Martti Kuusela, Jyrki Heliskoski, Keith Armstrong (voittanut suomen mestaruuden valmentajana viisi kertaa) ja Suomen menestyksekkäin valmentaja Antti Muurinen, joka on voittanut Suomen mestaruuden seitsemän kertaa, Suomen Cupin kolme kertaa sekä Liigacupin kolme kertaa. (HJK, Seura & historia & Urheilumuseo, 2009)

4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätöksen kokonaisuuden määrittelee kirjanpitolaki. Tilinpäätöksen tarkoituksen on olla selkeä ja kattava kuvaus yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Pienyrityksillä tilinpäätös muodostuu kolmesta pakollisesta kokonaisuudesta. Ne ovat tuloslaskelma, tase ja liitetiedot. Isoimmilla yrityksillä tilinpäätös koostuu viidestä eri kokonaisuudesta. Ne ovat tuloslaskelma, tase, liitetiedot, toimintakertomus ja rahoituslaskelma. Tuloslaskelmassa näkyy varsinaisen toiminnan menot ja kulut kyseisenä tilikautena. Taseesta nähdään yrityksen varallisuus ja mahdolliset velat. Liitetietoihin voi esimerkiksi kuulua yrityksen toimintakertomus. Toimintakertomus puolestaan on raportti yrityksen investoinneista ja tulevaisuuden näkymistä. Siinä käsitellään yrityksen tärkeimmät prioriteetit. (Tikkanen, 2011)

Tilinpäätös muodostetaan juoksevasta kirjanpidosta. Kirjanpitolaissa viralliset tilinpäätösperiaatteet ovat seuraavia: johdonmukaisuus, jatkuvuus, varovaisuus, suoriteperusteisuus, sisältöpainotteisuus ja erillisarvostus. Tilinpäätöskäytännöt voidaan jakaa suomalaiseen normistoon sekä kansainväliseen normistoon. Suomalaisen tilinpäätöskäytännön säännösten nimi finnish accounting standards eli FAS. Kansainvälisesti tilinpäätös normistoja on monia erilaisia. Kirjanpitolaki ja –asetus sekä tilinpäätösnormit rakentavat suomalaisen tilinpäätössäännösten. (Tikkanen, 2011)

4.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa on kirjanpitolain mukaan kaksi perusvaihtoehtoa. Vaihtoehtoina on tehdä kululaji tai toimintopohjainen tuloslaskelma. Tuloslaskelma havainnollistaa kuluvan tilikauden taloudellisen kehityksen ja tuloksen. Tuloslaskelmaan kirjataan kyseisen tilikauden tapahtuneet tuotot ja kulut. Näitä voidaankin kutsua ansaintaan kytketyistä menoista ja ansaituista tuloista. Tuloslaskelmasta nähdään tilikauden voitto tai tulos. Lisäksi nähdään kuinka tilinpäätös on muodostunut. Tuloslaskelma alkaa liikevaihdoista ja varsinaisista muista tuotoista. Näistä vähennetään varsinaiset tilikauden menot tietyssä järjestyksessä. Sen jälkeen lasketaan muut tuotto ja kuluerät, jotka eivät

suoranaisesti linkity tilikauden liikevaihtoon. Voidaankin sanoa, että tuloslaskelma on eräänlainen vähennyslaskelma. Liikevaihto koostuu suurimmaksi osaksi liiketoiminnan tuotoista. Liiketoiminnankulut muodostuvat lyhytvaikutteisista ja pitkävaikutteisista kuluista, jotka on suoritettu tai tuotettu kyseisen tilikauden aikana. Kuvio 8 on esimerkki veikkausliigaseura FC Interin tuloslaskelmasta. (Tikkanen, 2011)

FC Inter Turku Oy		TULOSLASKELMA
Linnankatu 36 C		
20100 Turku		
Y-tunnus 2215250-7		
		30.5.2008
Rahayksikkö EURO		- 31.12.2008
LIIKEVAIHTO		18 236,88
Liiketoiminnan muut tuotot		1 312,09
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana		-2 656,80
		-2 656,80
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		-49 111,85
Henkilösivukulut		
Eläkekulut		-3 067,31
Muut henkilösivukulut		-6 186,18
		-58 365,34
Liiketoiminnan muut kulut		-31 048,41
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		-72 521,58
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-72 521,58
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		72 530,00
		72 530,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA		8,42
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		8,42

Kuvio 8. Tuloslaskelma.

4.2 Tase

Yrityksen taloudellista tilaa kuvaa tase. Tase hahmottaa yrityksen varallisuuden arvon ja odotuksia. Taseesta nähdään kuinka yrityksen varallisuus on rahoitettu. Miten paljon yritys on rahoitettu omalla pääomalla ja vieraalla pääomalla. Tase esittää yrityksen omaisuuden ja varat tietyssä järjestyksessä sekä nähdään omaisuuden lähteet ja määrät. Tase muodostuu kahdesta osasta vastattavaa ja vastaavaa. Vastattavat muodostuvat niistä pääomista, missä yritys on vastuussa veloista ,omaisuudesta lainanantajille ja omistajille. Vastaavaaosiossa näkyy yrityksen varallisuus, mikä vastaa pääoman asettamiin velvoitteisiin. Vastaavaa ja vastattavaa lukemien täytyy täsmätä toistensa kanssa. Kuvio 9 & 10 ovat havainnollistavia kuvia FC Interin 2008 vuoden taseesta, jossa näkyvät taseen vastaavaa ja vastattavaa laskelmat.

FC Inter Turku Oy

TASE

Linnankatu 36 C

20100 Turku

Y-tunnus 2215250-7

Rahayksikkö EURO

31.12.2008

V A S T A A V A A**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot

1 180 000,00

1 180 000,00

1 180 000,00

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset

Lyhytaikaiset

Myyntisaamiset

15 583,15

Saamiset saman kons. yrityksiltä

72 530,00

Siirtosaamiset

10 058,79

98 171,94

Rahat ja pankkisaamiset

2 850,94

101 022,88

VASTAAVAA YHTEENSÄ

1 281 022,88

Kuvio 9. Tase vastaavaa.

FC Inter Turku Oy

TASE

Linnankatu 36 C
20100 Turku
Y-tunnus 2215250-7

Rahayksikkö EURO

31.12.2008

V A S T A T T A V A A**OMA PÄÄOMA**

Osakepääoma

Osakepääoma

2 500,00

2 500,00

Tilikauden voitto (tappio)

8,42

2 508,42

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Muut velat

956 282,20

956 282,20

Lyhytaikainen

Ostovelat

181 768,94

Muut velat

140 463,32

322 232,26

1 278 514,46

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

1 281 022,88

Kuvio 10. Tase vastattavaa.**4.3 Rahoituslaskelmat**

Tilinpäätöksen ja taseen tueksi tehdään rahoituslaskelmia. Laskelmilla pystytään laskemaan rahoituksen kattavuus menojen etuoikeusjärjestyksessä. Myyntitulojen odotetaan kattavan seuraavanlaisia menoja: juoksevat menot, rahoituskulut, verot, voitonjaonerät, investoinnit ja lainojenlyhennykset. Mikäli yritykselle jää kassaylijäämää, niin rahoituslaskelma näyttää mihinkä ylijäämä on kulutettu. Rahoituslaskelma ei ole pakollinen pienillä yrityksillä, mutta suositeltava.

Pieniyhtiön määritelmät ovat kirjanpitolaissa seuraavat: liikevaihto on enintään 7 300 000 euroa, taseen loppusumma on 3 650 000 euroa, henkilökunnan määrä enintään 50 henkilöä. Jos kaksi näistä edellisistä vaatimuksista ylittyy, on yrityksen laadittava rahoituslaskelma tilinpäätöksen yhteydessä. Rahoituslaskelmasta nähdään mitkä käyttökohteet ovat olleet rahoituksen alla sekä mistä rahoitus on saatu kohteisiin tilikauden aikana. Kirjanpitoasetusten mukaan rahoituslaskelmassa on tultava esille kolme rahavirtaa. Ne ovat liiketoiminnan rahavirta, investointien rahavirta ja rahoituksen rahavirrat. Esimerkiksi osingot ovat rahoituksen rahavirtaa. (Tikkanen, 2011)

4.4 Toimintakertomus

Toimintakertomus on tiedollinen paketti edellisen tilinpäätöskauden toiminnasta ja tapahtumista kyseistä yrityksestä. Toimintakertomuksessa analysoidaan tilinpäätöksen avulla yrityksen taloudellista tilannetta ja toimintaa. Toimintakertomuksella arvioidaan toteutunutta toimintaa suhteessa suunniteltuihin suunnitelmiin sekä arvioidaan yrityksen taloudellisia tuloksia suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Toimintakertomus kertoo, miten vuoden aikana on oikeasti mennyt suunnitellut tavoitteet. Toimintakertomuksella välitetään tärkeää tietoa yrityksen työntekijöille, sijoittajille, omistajille, asiakkaille eli sidosryhmille. Kertomus sisältää yleiset tiedot yrityksen tapahtuneista toiminnoista, tapahtumista, toteutuneista toimenpiteistä. Esimerkiksi toimintakertomus on analyysi yrityksen taloudellisen tilanteesta tällä hetkellä. (Tamypedia, 2011)

4.5 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysissä tutkitaan saman toimialojen yrityksiä tietyltä ajanjaksolta. Esimerkiksi tutkitaan veikkausliigaseuroja viideltä tilinpäätöskaudelta. Voidaan tutkia pelkästään yhden yrityksen taloudellista tilannetta. Tilinpäätösanalyysi muotoja on kolme. Ne ovat suoriteperusteinen, rahavirta sekä markkinaperusteinen analyysi. Suoriteperusteisessa analyysissä menoja ja tuloja kirjataan ylös. Tulot ja menot jaksotetaan eri tilikausille kuluiksi ja tuotoiksi. Rahavirta-analyysissä tutkitaan rahavirtojen liikkeitä, eikä kohdisteta tuloja ja

menoja eritilikausille. Markkinaperusteisessa analyysissä osakemarkkinoilta tulevaa tietoa yhdistetään tilinpäätöstietojen kanssa keskenään. Tilinpäätösanalyysin tärkeimpiä käsitteitä ovat vakavaraisuus, maksuvalmius, toiminnan tehokkuus sekä kannattavuus. Lähtökohtaisesti tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on, että tilinpäätös on tehty voimassa olevien asetusten ja lakien mukaisesti. Näin oikaisuissa ei esiinny vääriä kirjauksia ja tehdä tilinpäätösanalyysissä vääriä johtopäätöksiä. (Tikkanen, 2011)

Perinteisessä tunnuslukuanalyysissä hyödynnetään erilaisia laskelmia. Tunnuslukuanalyysin tarkoituksena on pienentää harkinnanvaraisuuden muodostumista tuloksiin. Toisin sanoen, parantaa tilinpäätösanalyysin luotettavuutta ja johdonmukaisuutta. Tunnuslukuja voidaan verrata saman toimialan yritysten kanssa keskenään. Muihin yrityksiin tunnuslukuja verrattaessa nähdään, mikä on yrityksen taloudellinen tilanne kilpailijoiden kesken. Se antaa yrityksen johdolle hyviä apuja suunnitellessa toimintasuunnitelmaa tuleville vuosille. Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on antaa tietoa yrityksen eri tahoille. Niitä ovat sijoittajat, verottaja, asiakkaat, tavarantoimittajat sekä kilpailijat. Yrityksen sidosryhmät tarvitsevat myös muuta informaatiota yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Esimerkiksi tilinpäätöksistä tehtävät luottokelpoisuusluokka antaa tärkeää tietoa sijoittajille. Itse tilinpäätösanalyysijä tekeviä kiinnostaa erityisesti yrityksen taloudellinen tila. Tilinpäätösanalyysi tukee kaikkia muita yrityksestä saatavia taloustietoja. Myös yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa yrityksen kannattavuuteen ja sidosryhmien suhtautumisen yrityksen taloudellisiin tuloksiin ja kehitykseen. (Tikkanen, 2011)

4.6 Tunnuslukuanalyysi

Tunnuslukuanalyysissä on tarkoituksena tutkia ja selvittää oikaistusta tuloslaskelmasta, taseesta sekä rahoituslaskelmasta saatavia tunnuslukuja. Tunnuslukujen perusteella tehdään johtopäätöksiä yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Vakavaraisuus, maksuvalmius, kannattavuus ovat sektorit, jotka yleensä käsitellään tunnuslukuanalyysissä. Tämän opinnäytetyön tunnuslukuanalyysissä käytämme näitä kolmen sektorin alla olevia tunnuslukuja. Tilinpäätösanalyyseistä on tunnuslukuanalyysi yksinkertaisin vaihtoehto.

Tunnuslukuanalyysistä saatavaa tietoa hyödynnetään muiden analyysien tekemisessä. Esimerkiksi trendianalyysissä hyödynnetään tunnuslukuanalyysi. Nämä analyysit kuuluvat yhdessä tilinpäätösanalyysiin. Voidaankin sanoa, että tunnuslukuanalyysi on eräänlainen varsinaisen tilinpäätösanalyysin tiivistetty raportti. (Tikkanen, 2011)

Tunnuslukuanalyysin tarkoituksena on arvioida yrityksen taloudellinen tilanne tietyltä ajanjaksolta. Yhden tilinpäätös kauden avulla ei pysty tekemään täysin johdonmukaisia johtopäätöksiä yrityksentilasta. Tunnuslukuja tulisi arvioida muutaman tilikaudenajalta sekä verrata tunnuslukuja muiden vastaavien yritysten kesken. Ongelmakohtana on tärkeimpien tunnuslukujen valitseminen mittavasta tunnuslukujoukosta. Tekijöiden onkin ymmärrettävä, millä tunnusluvuilla saadaan hyödyllisintä talousinformaatiota yrityksestä. Pitää yrittää välttää samanlaisien tunnuslukujen turhaa toistoa. Tunnuslukuvalinnoissa tulee ottaa lukujen merkitys reliabiliteettiin ja valideuteen. Tunnusanalyysissä esille tulleet arvot perustuvat tilinpäätöshetkellä olevaan informaatioon. (Tikkanen, 2011)

4.7 Tunnusluvut

Taloudellisen tilan arviointiin käytetään yrityksen tilinpäätöstunnuslukuja. Tunnuslukuja on paljon ja toiset parempia lukuja kuin toiset. Tunnusluvun tulee olla luotettava ja validi. Lisäksi tunnusluvun laskukaava pitää olla ymmärrettävissä. Yrityksen päämäärät määrittelevät usein minkälaisia tunnuslukuja hyödynnetään. Tavoitteet yritysten kesken vaihtelevat kovinkin paljon. Yrityksen koko, toimiala ja visio vaikuttavat yrityksen taloudellisiin tavoitteisiin. Tunnusluvusta nähdään onko arvo muuttunut viime vuosina. Onko arvonmuutos positiivinen vai negatiivinen taloudellisesti. Toimialoittain tunnuslukujen arvot vaihtelevat. Siten toimialavertailussa yritetään saada tietoa esimerkiksi onko yritys kehittynyt samalla tavalla kuin toisen saman alalla toimivan yrityksen. (Järvinen ,2008)

Tunnuslukusanalyysissä tutkitaan yrityksen kannattavuutta ja taloudellista tilaa käyttämällä hyväksi yrityksen tilinpäätöstietoja. Tilinpäätöksestä voidaan laskea useita tunnuslukuja, joiden avulla yrityksiä voidaan vertailla keskenään. Pelkkiä

tunnuslukuja vertaamalla saadaan suuntaa antavia tuloksia, ja tunnuslukuihin perustuvat vertailut ovat valideja saman toimialan ja kokoluokan yritysten kesken. Seuraavaksi käymme läpi kaikki tunnusluvut, joita analysoimme veikkausliigaseurojen tunnuslukuanalyysissä.

4.8 Tilinpäätöskaavat

4.8.1 Käyttökateprosentti

Käyttökateprosentti kertoo liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Sitä voi verrata vain saman toimialan yritysten kesken. Tunnusluvun vertailukelpoisuutta heikentää se, että yritykset joko omistavat tuotantovälineensä itse tai ovat vuokranneet ne. Edellisessä tapauksessa kulut näkyvät tuloslaskelmassa poistoina ja rahoituskuluina käyttökateen jälkeen, kun taas jälkimmäisessä tilanteessa kulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin ennen käyttökateä. Käyttökateprosentille ei ole yleispätevää tavoitearvoa. Käyttökateä arvioitaessa on huomioitava toimiala, käyttöomaisuuden poistovaatimukset ja vieraspääoman rahoituskulut.

$$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

4.8.2 Rahoitustulos- %

Rahoitustulos saadaan lisäämällä nettotulokseen ennen liike tulosta vähennetyt poistot ja arvonalentumiset. Rahoitustuloksen tulee olla positiivinen, sillä sen täytyy riittää lainojen lyhennyksiin, investointien omarahoitusosuuksiin, käyttöpääoman lisäykseen ja voitonjakoon omalle pääomalle. Rahoitustuloksesta saamme selville, miten paljon yrityksen todellinen liiketoiminta tuottaa tulorahoitusta.

$$\frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} * 100$$

4.8.3 Kokonaispääoman tuottoprosentti

Rahoituskulut = korkokulut ja muut rahoituskulut + kurssitappiot. Huomattavat rahoitustuotot ja -kulut voidaan netottaa keskenään. Näin eliminoidaan rahoituserien kaksinkertainen vaikutus tuottoasteeseen. Oikaistu opo = taseen opo + poistoero + vapeht. varaukset – opo:n oikaisu.

Oikaistun omanpääoman luotettavuutta heikentää se, että oma pääoman sisältää mahdolliset arvonnkorotukset. Kokonaispääoman tuottoprosentti mittaa yrityksen kykyä tuottaa tulosta kaikelle toimintaan sitoutuneelle pääomalle. Tunnusluvun tase-erät lasketaan kauden alun ja lopun keskiarvoina. Jos yrityksen tilikausi poikkeaa kahdestatoista kuukaudesta silloin, kun se muutetaan tuottoprosentin vuositasolle. Jos tilikauden oikaistu omapääoma on negatiivinen, on kokonaispääoma vähintään vieraan pääoman suuruinen. Arvonnkorotuksia tehneillä yrityksillä jäävät tuottoprosentit alhaisemmiksi kuin yrityksillä, joiden tasearvot perustuvat vain hankintamenoihin. Saman yrityksen eri vuosien väliseen vertailuun syntyy epäjatkuvuuskohta silloin, kun arvonnkorotus joko tehdään tai puretaan.

$$\frac{(\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}) (12\text{kk})}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}} * 100$$

Ohjearvo: yli 10 %--> hyvä
 5 – 10 %--> tyydyttävä
 alle 5 %--> heikko

4.8.4 Sijoitetunpääoman tuottoprosentti

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti kertoo, paljonko yritys tuottaa sijoitetulle, tuottoa vaativalle pääomalle. Jos tilikauden oikaistu omapääoma on negatiivinen, on sijoitettupääoma vähintään sijoitettu vieraspääoma. Tunnusluvun vertailtavuutta heikentävät suuret investoinnit, tehdyt arvonnkorotukset ja miten jakaa vieraspääoma korolliseen ja korottomaan pääomaan. Sijoitettu pääoman

tuottoprosentin pitäisi olla vähintään korollisen vieraspääoman rahoituskuluprosentin suuruinen.

$$\frac{(\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}) (12\text{kk})}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} * 100$$

Ohjearvo: yli 10 %--> hyvä
 5 – 10 %--> tyydyttävä
 alle 5 %--> heikko

4.8.5 Omavaraisuus %

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Vähennettävät ennakot ovat lyhyt- ja pitkäaikaisia ja niihin liittyvä keskeneräinen työ sisältyy yrityksen vaihtomaisuuteen. Käyttöomaisuuden käyvät arvot voivat poiketa selvästi tasearvoista. Tasearvoja voidaan korjata joko lisäämällä käyttöomaisuusvarauksia opo:aan tai pienentämällä opo:aan. Tehdyt arvonkorotukset vaikuttavat myös vertailtavuuteen.

$$\frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} * 100$$

Ohjearvo: yli 40 %--> hyvä
 20 – 40 %--> tyydyttävä
 alle 20 %--> heikko

4.8.6 Suhteellinen velkaantuneisuus %

Korkea velkaantuneisuus edellyttää hyvää liikutulosta vpo:n velvoitteiden selviämiseksi. Velka- % on jonkin verran toimialasidonnainen. Lyhyesti sanottuna suhteellinen velkaantuneisuus kertoo yrityksen velkojen suhdetta toiminnan kokonaisuuteen. Tunnusluvussa yrityksen kokonaisvelat suhteutetaan liikevaihtoon.

Ohjearvo:	alle 40 %	-->	hyvä
	40 % - 80 %	-->	tydyttävä
	yli 80 %	-->	heikko

4.8.7 Velkaantumisaste

Korollinen vieraspääoma = pitkäaikainen vieraspääoma (ei saadut ennakot) + korolliset lyhytaikaiset velat + muut sisäiset velat. Osoittaja muodostuu sellaisesta vieraspääomasta, jolle periaatteessa pitäisi maksaa korkoa. Tunnusluvun arvon ollessa alle yksi voidaan sitä pitää hyvänä. Tunnusluvun arvo on heikko, jos se on negatiivinen omasta pääomasta johtuen.

4.8.8 Käyttöpääoma prosentti

Käyttöpääoma kertoo yrityksen juoksevaan liiketoimintaan sitoutuvan rahoituksen määrän. Saadut ennakot ovat lyhyt- ja pitkäaikaisia, keskeneräiseen työhön tai projektiin liittyviä ennakoita, jotka sisältyvät vpo:aan. Siirtosaamisiin sisältyvät osatuloutuksen saamiset ovat keskeneräisiä töitä, joista ei ole saatu vielä korvausta. Käyttöpääomaprosentti riippuu pitkälti yrityksen toimialasta. Käyttöpääomaprosentti antaa hyvän kuvan mm. toiminnan laajentamiseen tarvittavista rahoitustarpeista. Käyttöpääomaa verrataan liikevaihtoon, koska käyttöpääomaerät ovat riippuvaisia liikevaihdosta.

$$\frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} * 100$$

4.8.9 Quick ratio

Quick ratio mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuus omaisuudellaan. Saadut ennakot koskevat keskeneräisiä töitä.

$$\frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{Osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vpo} - \text{Lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Ohjearvo: yli 1 --> hyvä
 0,5 – 1 --> tyydyttävä
 alle 0,5 --> heikko

4.8.10 Current ratio

Current ratiossa lähdetään siitä, että myös vaihto-omaisuus voidaan realisoida lyhytaikaisista velvoitteista selviämiseksi. Tunnusluvun heikkoutena on vaihto-omaisuuden oikea arvostaminen.

$$\frac{\text{Vaihto – omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Ohjearvo: yli 2--> hyvä
 1 – 2--> tyydyttävä
 alle 1--> heikko

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyössä on tarkoitus selvittää Veikkausliigan taloudellinen tilanne ja saada samalla yleinen kuva miltä tilanne näyttää tulevaisuudessa ja mitkä ovat suurimmat haasteet taloudellisessa mielessä. Aihe on erikoinen, että siitä on kirjoitettu lehdissä ja uutisissa, mutta kokonaissisältöä tai opinnäyteaiheista työtä on hankalaa löytää. Olemme seuranneet joukkueiden tilannetta ja mielestämme tilanne on jotenkin huolestuttava. Tutkimus asetti omat haasteensa sillä vaikka Veikkausliigassa pyörii isot rahat, mutta verrattuna esimerkiksi Englannin, Espanjan tai Italian liigoihin summat pyörivät jo tähtitieteellisissä luvuissa. Sen takia sieltä löytyy enemmän tietoa aiheesta ja olisi helpompi tarkastella taloudellista tilannetta. Suomessa seurat eivät halua aina julkaista kaikkea tietoa seuran taloudellisesta tilanteesta, joka asetti hieman ongelmia mutta kokonaiskuva taloudellisesta tilanteesta Veikkausliigassa on jalkapalloa seuraaville ihmisille hyvin tiedossa ja me halusimme kaivaa aiheesta hieman syvemmältä. (Hietala, J. 2009.)

<p>Mitä tutkitaan?</p>	<p>Veikkausliigan taloudellista tilannetta</p>
<p>Millä menetelmällä aineisto kerätään?</p>	<p>Veikkausliigajoukkueiden tilinpäätöstiedot kerättiin voitto+tietokantaohjelmasta jonka jälkeen tiedot syötettiin Navita ohjelmistoon. Tiedot ovat vuosilta 2008-2010.</p>

<p>Miksi valitaan juuri kyseinen menetelmä?</p>	<p>Tuttu ja yksinkertainen ohjelma, johonka ei tarvittu rahallista panostusta.</p>
<p>Miten aineisto analysoidaan?</p>	<p>Navitaan syötetyt tunnusluvut kolmeen eri kategoriaan→ Kannattavuuden tunnusluvut, Vakavaraisuuden tunnusluvut sekä Maksuvalmiuden tunnusluvut. Lopuksi joukkueet analysoidaan yksitellen tunnuslukujen avulla.</p>
<p>Mitkä ovat valitun analysointimenetelmän hyvät ja huonot puolet?</p>	<p>Voitto+ tietokannassa jokaisen seuran kohdalta ei löytynyt kaikista kausista tunnuslukuja sekä seurat eivät aina halua julkaista kaikkia tietoja taloudestaan. Hyvä pohjatieto seuroista helpotti taloudellista analysointia.</p>

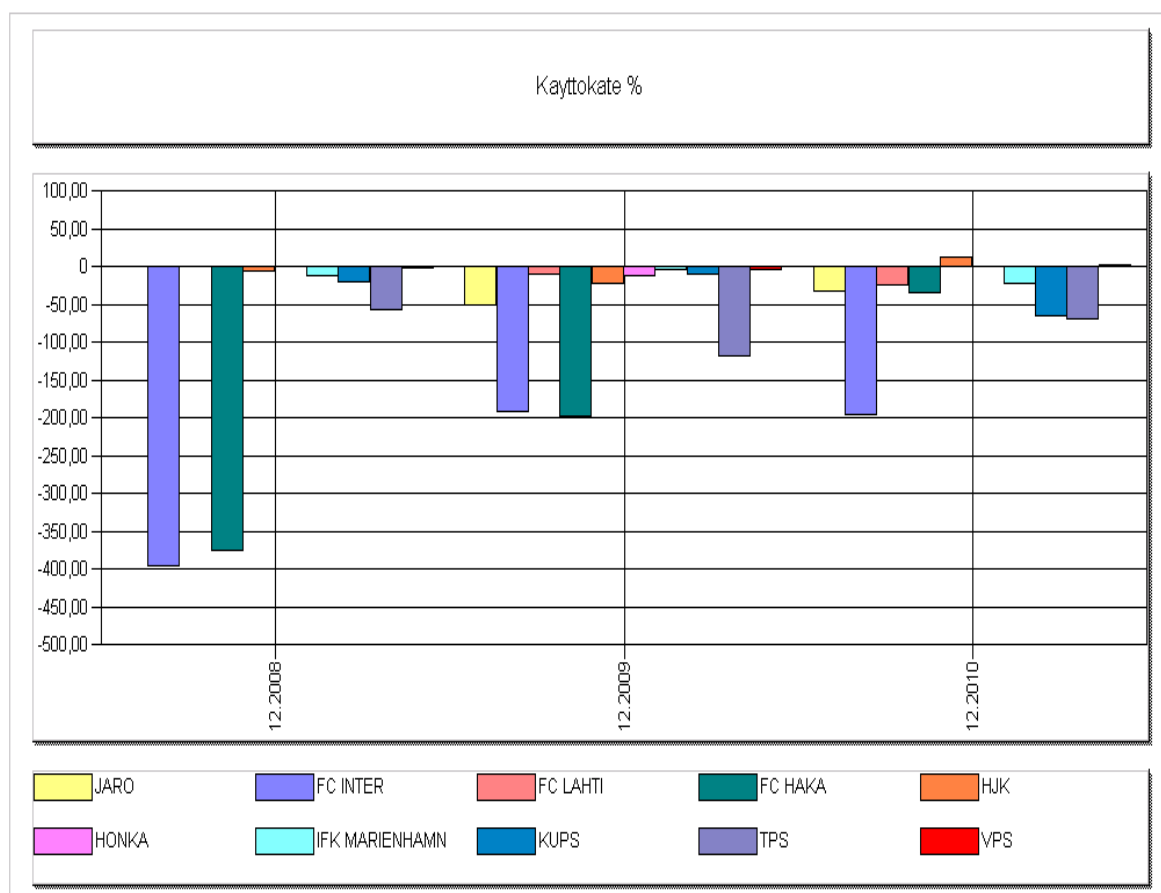
(Hietala, J. 2009.)

Kuvio 12. Tutkimuksen toteuttaminen.

6 VEIKKAUSLIIGASEUROJEN TUNNUSLUKUANALYYSI

Tässä tunnuslukuanalyysissä tulkitsemme 10 eri veikkausliigaseuraa. Seurat ovat valittu niin, että ne pelaavat nykyäänkin veikkausliigassa. Paitsi FC Haka, joka tippui kauden 2012 päätteeksi ykkösdivisioonaan. Se oli mielestämme tärkein valintakriteeri. Kyseiset veikkausliigaseurat ovat: FF Jaro, FC Inter, FC Lahti, FC Haka, HJK, Honka, IFK Marienhamn, KuPS, TPS ja VPS. Tutkimme kolmelta tilinpäätös vuodelta seurojen tunnuslukuja. Kolme vuotta antaa informaatiota, kuinka yrityksen taloutta on hoidettu. Tutkittavat tilinpäätös vuodet ovat 2008, 2009 sekä 2010. Kaikki tutkittavat seurat luonnollisesti kuuluvat samaan toimialaan. Tämä tekee tunnuslukuanalyysistämme uskottavan. Jalkapallo yritysmuotona on tietenkin erilaista kuin ”normaali” yritysbisnes.

6.1 Käyttökate %

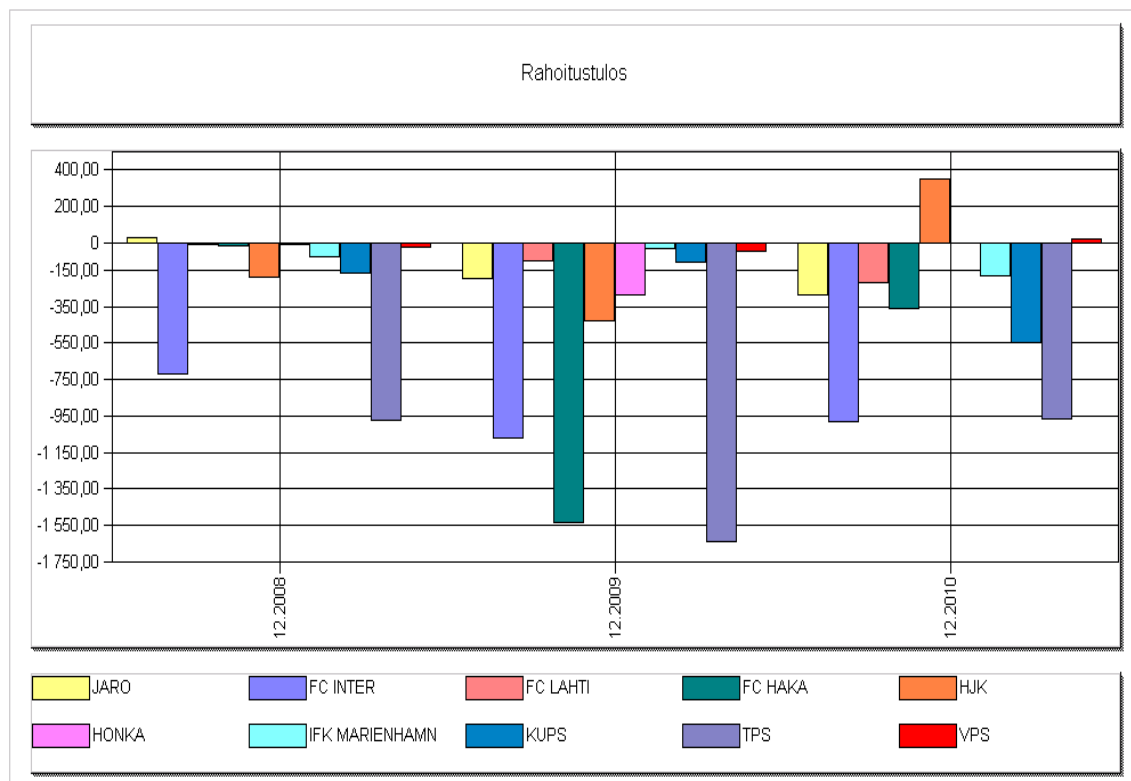

Kuvio 12. Käyttökate % .

Käyttökateprosentti on jokaisella seuralla järjestäen miinuksen puolella. Käyttöprosentti kertoo, sen kuinka paljon yhdestä eurosta jää seuralle käteen. Monella seuralla toiminta vuosina 2008 -2010 on ollut tappiollista. FC Interillä ja FC Hakalla on ollut vuonna 2008 käyttökateprosentti yli 350 prosenttia miinuksen puolella. Joka, kertoo, että seurojen toiminta ei ollut terveellisellä pohjalla. Hongalla on ollut vuonna 2008 käyttöprosentti ainoana seurana plussan puolella 0,4 prosenttia. Vuonna 2009 FC haka ja FC inter olivat enää yli 150 prosenttia miinuksen puolella. Hakan tilannetta selittänee, että pääsponsor UPM Kymmenen lopetti yhteistyön seuran kanssa kokonaan. Mutta Seppo Koskinen tuli FC Hakan omistajaksi. Hän pelasti tuolloin FC Hakan taloudellisen konkurssin. Vuonna 2009 yksikään joukkue ei ollut tehnyt voitollista toimintaa käyttökateprosentilla mitattuna.

Vuonna 2010 HJK:n, VPS:n ja Hongan käyttöprosentti on ollut nollan yläpuolella ja onnistuneet tekemään voittoa. HJK voittoa on auttaneet pelaajien myynnit, Vps:llä on viime vuosina ollut tarkkaa taloudenhoitoa. Eniten miinuksen puolella ovat olleet KUPS, FC Haka ja TPS. TPS:llä on ollut jokaisena vuonna miinuksen puolella käyttökateprosentti. Tämä johtuu suurista satsauksista pelaajiin ja supervalmentajiin, kuten Martti Kuusela, Mixu Paatelainen sekä impulsiivinen Pasi Rautiainen. KuPS:n miinuspuolta selittänee pelaajaostokset ulkomailta. Vuonna 2010 veikkausliigan suurin tähti Dickson Nwakaeme on ollut varmasti suuri kuluerä Kuopion palloseuralla. Vuosi 2010 oli myös suuri paluumuuttajien vuosi veikkausliigassa. Kirkkaimmat paluumuuttajat olivat Jari Litmanen, Aleksei Jeremenko Jr ja Jonathan Johansson. Mutta seurojen huonoja käyttöprosenttilukuja selittävät: Pelaajaostokset ulkomailta, yllättävät loukkaantumiset, sponsorointituen väheneminen, investoinnit olosuhteisiin, paluumuuttajat sekä yleisömäärän väheneminen.

6.2 Rahoitustulos

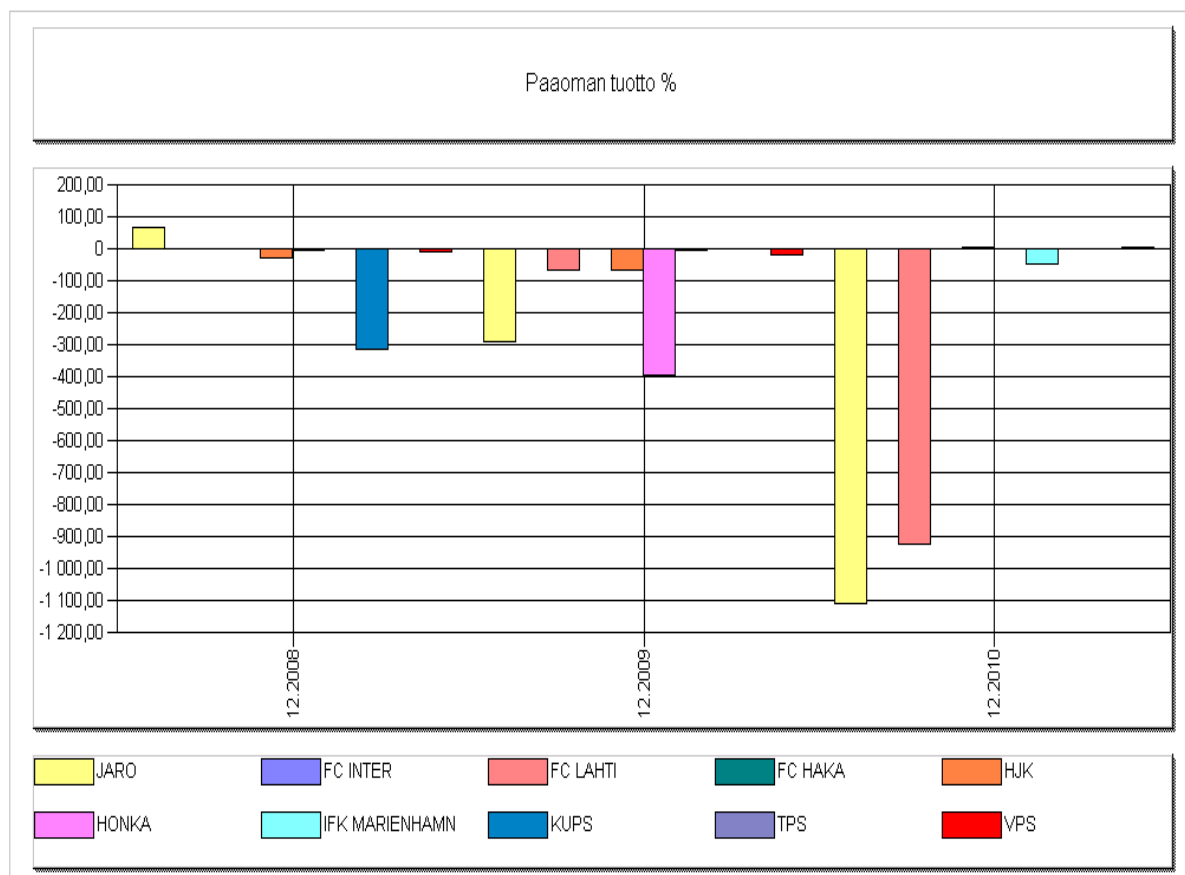

Kuvio 13. Rahoitustulos.

Rahoitustulos on melkein jokaisella seuralla miinuksen puolella. Turkulaisseuroilla sekä Valkeakosken Hakalla on eniten miinuksella. Pahimpana vuonna 2009 rahoitustulos on Interillä yli 950 tuhatta euroa miinuksella. Hakalla on yli 1,5 miljoona euroa miinuksella. TPS:llä on yli 1,550 miljoonaa euroa miinuksella. Nämä luvut ovat hirvittäviä. Näillä kolmella seuroilla on taloudenhoito ollut heikolla tasolla. Mutta kyseisillä seuroilla on ollut rahoittajia, jotka ovat maksaneet tappiot. Fc Interillä on laivaliikenneyhtiön toimitusjohtaja Stefan Håkåns. FC Hakalla on ollut Seppo Koskinen, joka laittoi omaa rahaa yli 2 miljoona seuran investointeihin ja toimintaan. TPS:llä vastaavasti pankkiiri Seppo Sairanen on sijoittanut paljon rahaa seuraan. Plussan puolella on päässyt vuonna 2010 VPS ja HJK. HJK:n menestys eurokentillä ja onnistuneet pelaajamyynnit ovat nostaneet rahoitustuloksen plussan puolelle.

Seurojen rahoitustulokset olivat negatiivisia jokaisena tilinpäätösvuonna. Mikä, tarkoittaa, että seurojen investoinnit ja lainojen lyhennykset pitää rahoittaa muulla tavalla kuin tuloksesta saatavasta rahoituksesta. Eli käytännössä sijoittajat ja omistajat maksavat omasta pussistaan investoinnit, lainojen lyhennykset sekä muut kulut. Rahoitusriskien ja tappion välttämiseksi olisi budjetointi ja rahoitussuunnittelu erittäin tärkeää jokaiselle seuralle.

6.3 Pääoman tuottoprosentti

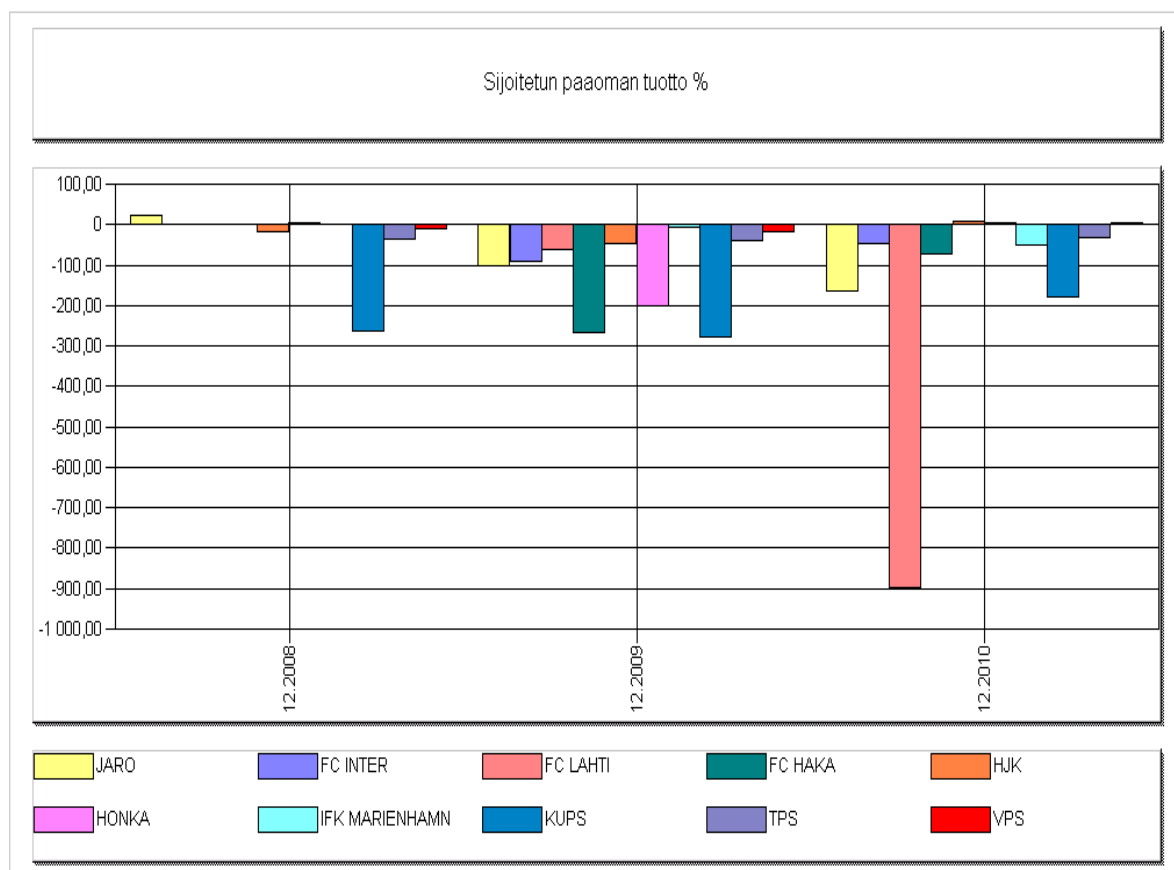
Kuvio 14. Pääoman tuottoprosentti.

Pääomantuottoprosentti on ollut lähtökohtaisesti heikolla tasolla kaikilla seuroilla. Ainona poikkeuksena FC Jaro, jolla on ollut vuonna 2008 pääomantuottoprosentti hyvällä tasolla yli 10 prosenttia plussan puolella. Vuonna 2008 KuPS, jolla on ollut eniten miinuksen puolella pääomantuottoprosentti. Vuonna 2009 FC Hongalla ja FC Jarolla on ollut yli 300 prosenttia miinuksen puolella pääoman tuottoprosentti. Vuonna 2010 FC Jarolla on ollut yli 1100 prosenttia miinuksella

ja FC Lahdella on ollut yli 900 prosenttia miinuksenvuolella. Nämä lukemat ovat tietysti poikkeuksellisen huolestuttavia. Kun otetaan huomioon, että pääomatuotto prosenttia kuvaa seuran kykyä tehdä tulosta toimintaan sitoutuneelle kaikelle pääomalle. Erityisesti FC Hongassa, FC Lahdessa Ja FC Jarossa on epäonnistuttu tuottamaan positiivista tulosta.

Näihin heikkoihin pääomantuotto prosentteihin ovat vaikuttaneet kovat satsaukset rahallisesti esimerkiksi pelaajahankintoihin. Mutta joukkueen menestys on ollutkin huonoa. Sitä kautta on menetetty Esimerkiksi sponsoreita. Yleisö määrää on kärsinyt. Myynti on ollut suunniteltua huonompaa. Nämä ovat vaikuttaneet omistajien pääoman pienentymiseen huonon taloudellisen tilanteen vuoksi.

6.4 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

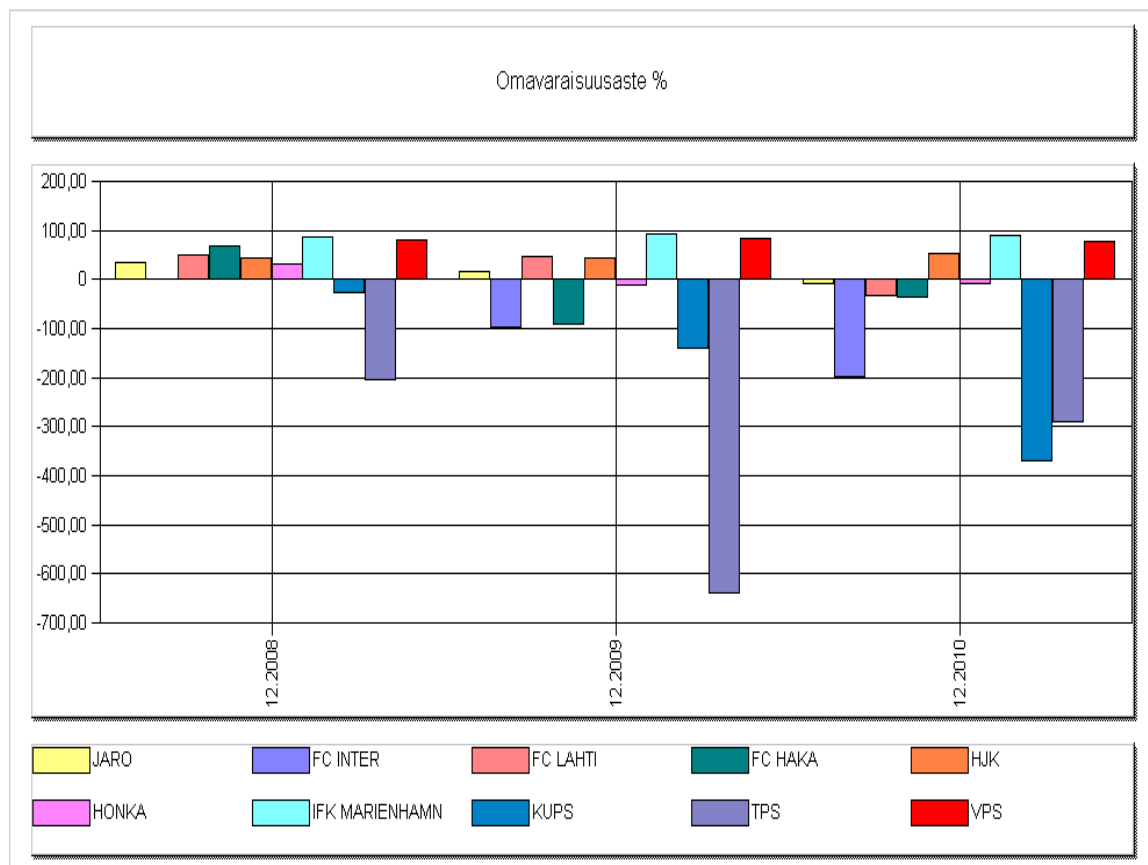

Kuvio 15. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti.

Sijoitetunpääoman tuotto prosentti on tunnuslukuanalyysin yksi tärkeimmistä tunnusluvuista. Se mittaa joukkueiden suhteellista kannattavuutta. Sijoitetun pääomassa tuotto prosentissa jatkuu sama negatiivinen trendi joukkueiden kesken. Vuonna 2008 FC Jaro on ollut plussan puolella 22 prosenttia. Myös FC Honka on ollut plussan puolella 3,4 prosenttia. Eniten miinuksella on ollut Kuopion palloseura. KuPS:n lukema oli 196,5 prosenttia miinuksen puolella. Vuonna 2009 kaikki joukkueet ovat olleet miinuksen puolella. FC Haka on ollut 143,5 prosenttia miinuksella, FC Honka on ollut 130,1 prosenttia miinuksen puolella, KuPS on ollut 150 prosenttia miinuksen puolella sekä FC Jaro on ollut 76,4 prosenttia miinuksella. Muut seurat ovat olleet hieman siedettävimmän miinuksen puolella.

Vuonna 2010 on plussan puolelle päässyt VPS, FC Honka ja HJK. VPS on ollut 4,1 prosenttia ja FC Honka on ollut 2,2 prosenttia plussan puolella. Negatiivisella puolella FC Lahdella on ollut sijoitetun pääoman tuotto prosentti 900 miinuksen puolella. FC Lahden hurjaa lukemaa selittänevät huono pelillinen ja taloudellinen menestys kaudella 2010. FC Lahti tippui kauden jälkeen ykköseen. Kauden aikana tehtiin paljon hankintoja, jotka ovat osaltaan ajaneet taloutta alas. Esimerkiksi Lahteen hankittiin muutamia ulkomaalaisia hätähankintoja. Jari Litmanen ja Berat Sadik hankittiin pelastamaan FC Lahti vuonna 2010, mutta toisin kävi. Kauden päätteeksi seuran toimitusjohtaja erosi ja hallituksen puheenjohtaja vaihtui. Vastuu valmentaja vaihtui Tommi Kautoseen. Yleisesti ottaen sijoitetun pääoman tuotto prosentti oli jokaisella seuralla heikolla tasolla. Ohjearvona alle 5 prosenttia on heikko tulos. Melkein jokaisena vuonna jokaisella seuralla on ollut negatiivisella puolella. Tämä kertoo seurojen yllättävistä kuluista ja huonosta taloudenhallinnasta.

6.5 Omavaraisuusprosentti

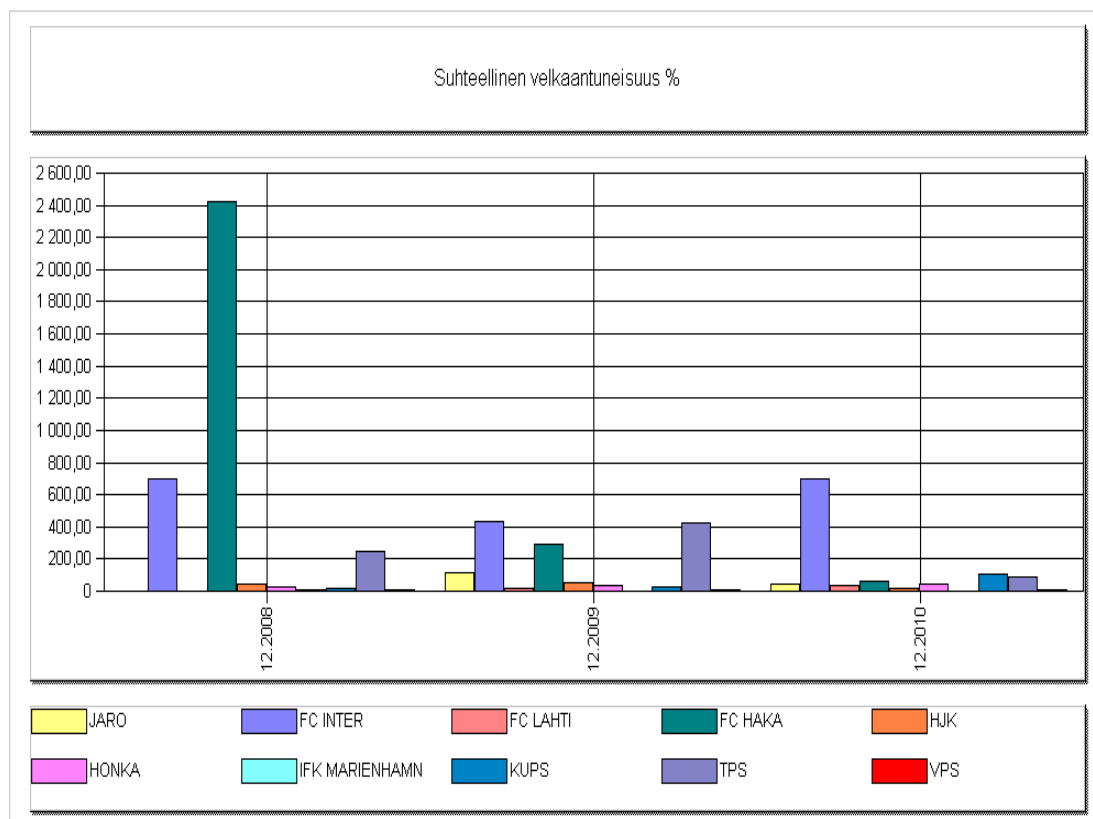

Kuvio 16. Omavaraisuusprosentti.

Omavaraisuusaste on ollut vuonna 2008 hyvällä tasolla (yli 40 %) seuraavilla joukkueilla: IFK Marienhamn, FC Haka, VPS, FC Lahti Ja HJK. Heikolla tasolla ovat olleet KuPS ja TPS, jonka on ollut miinuksella 200 prosenttia. Vuonna 2009 hyvällä tasolla ovat olleet enää IFK Marienhamn, VPS ja HJK. Taas heikolla tasolla on ollut enemmän veikkausliigaseuroja. Eniten miinuksen puolella ovat olleet TPS yli 600 prosenttia sekä Inter ja KuPS. Vuonna 2010 tilanne ei kauheasti muutu. Kuopion palloseura on kyseisenä vuonna ollut yli 370 prosenttia miinuksella. TPS oli ”enää” 288 prosenttia miinuksella. IFK Marienhamn ja VPS omavaraisuusasteet ovat olleet hyvällä tasolla. Omavaraisuusaste kertoo seuran vakavaraisuudesta sekä oman pääoman tilanteesta. Tästä tunnusluvusta huomataan, että hyvällä tasolla olleet seurat ovat harrastaneet tasapainoista taloudenhoitoa vuodesta toiseen. KuPS, Inter ja varsinkin TPS ovat jokaisena vuonna miinuksella, eikä niiden taloudenhoitoa voida näin ollen kehua. Tietysti

näillä seuroilla ovat sellaiset omistajat, että nämä tappiot on voitu hoitaa. Loppujen lopuksi voidaan sanoa että toiset seurat ovat harrastaneet pitkäjänteistä taloudenhoitoa ja toiset seurat taas eivät.

6.6 Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti

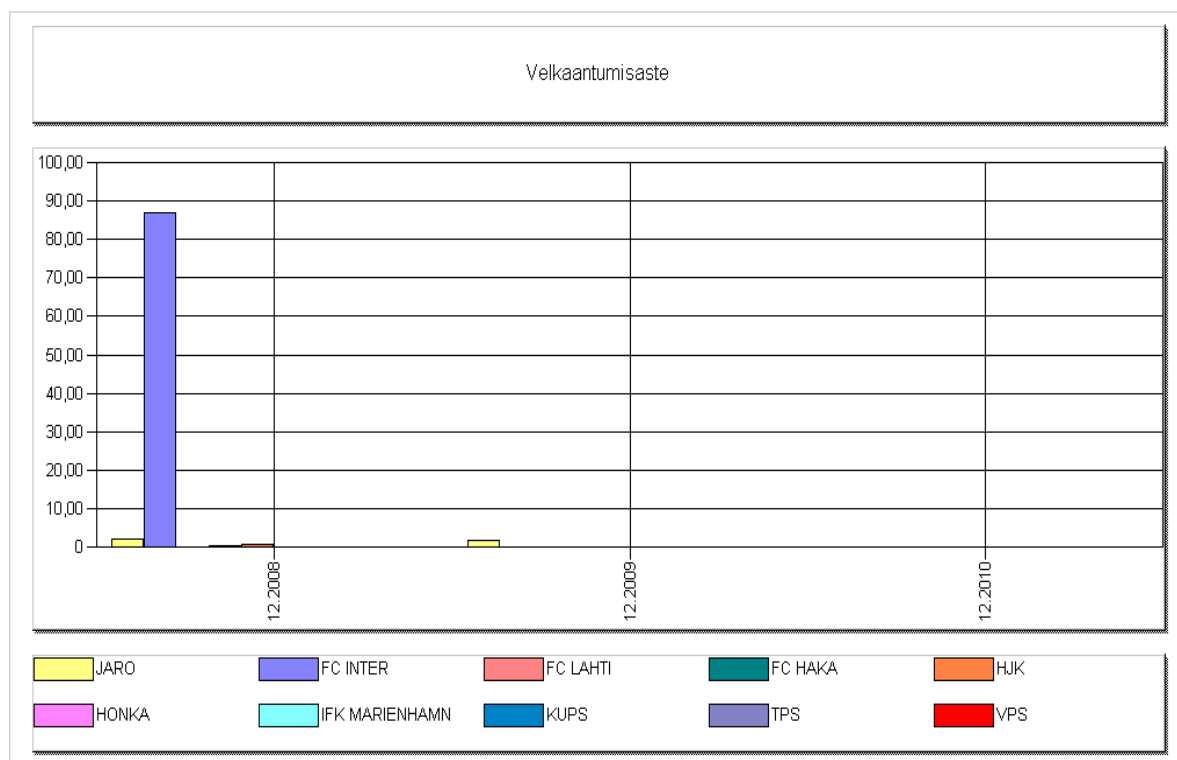

Kuvio 17. Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti.

Kuviossa 17 näemme, että muutamalla seuralla on erittäin heikko tilanne suhteellisen velkaantuneisuusprosentin kanssa. Ensinäkin vuonna 2008 FC Hakan prosentti nousee lähemmäs 2 500 prosenttiin. Sinä vuonna FC Haka oli huonossa taloudellisessa tilanteessa ja lähellä konkurssia. Lainaa FC Hakalle oli kertynyt noin 400 000 tuhatta euroa. Seuran pelastajaksi ilmoittautui silloin Seppo Koskinen joka sijoitti ja piti FC Hakan liigakentillä. Seuran johtoporras myönsi että joukkueen huono taloudellinen tilanne koostuu pitkäaikaisesta tappioiden kumuloitumisesta. Turusta FC Interin velkaantuneisuusprosentti on ollut myös huono, jokaisena vuotena, ilmeisesti tämä johtuu että FC Inter on sidottu seuran omistajan Stefan Håkansin yrityksiin ja näin ollen velkaantuneisuus on ollut

tasaisen heikko joka vuosi vaikka seuran todellinen taloudellinen tilanne on silti hyvä. TPS:n kaksi huono kautta johtuu vuoden 2008 ja 2009 tappiollisista vuosista, jolloin Turun palloseura teki molempien vuosina hurjat tappiot. Vuoden 2008 tilikauden liiketulos painuu päälle yhdenmiljoonan euron miinuksen puolelle ja seuraavana vuonna 2009 tilikauden liiketulos näytti päälle kahden miljoonan pakkasen puolella. Muiden seurojen suhteellinen velkaantuneisuusprosentti on hyvällä tai tyydyttävällä tasolla, eli alle 40 % tai 40–80% välillä. (Yle, urheilu. 2008. FC Haka pönkittää talouttaan yhtiöittämisellä)

6.7 Velkaantumisaste

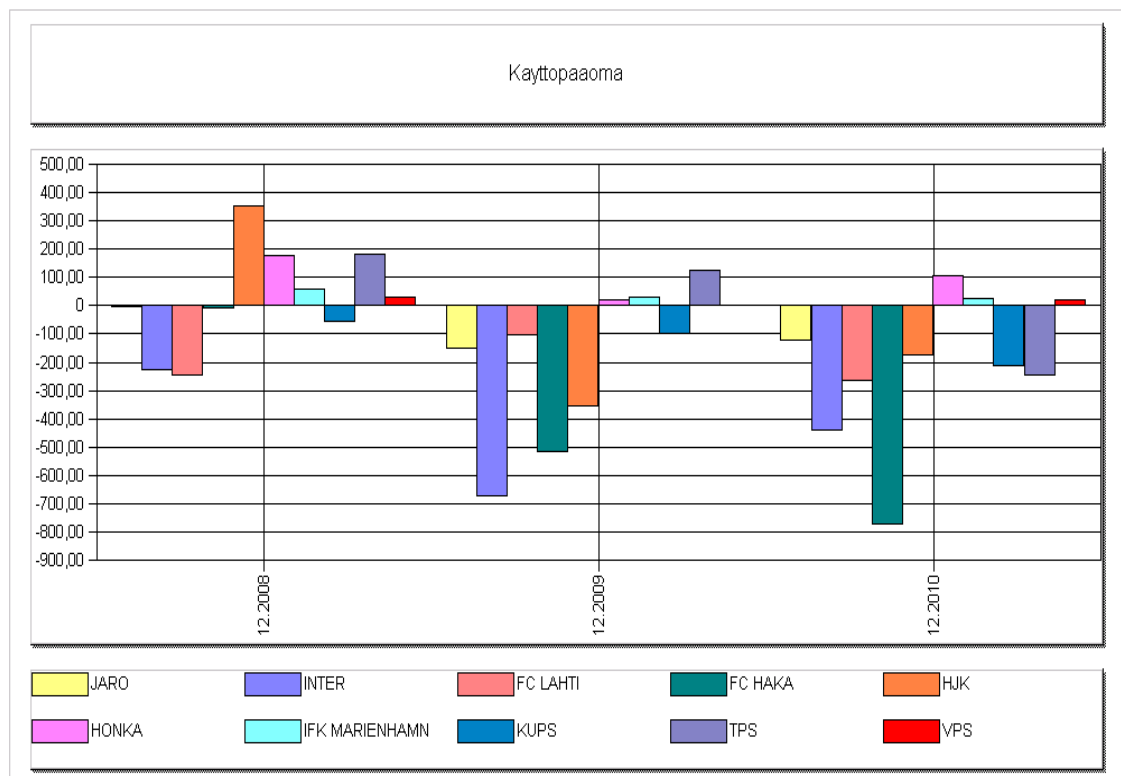
Kuvio 18. Velkaantumisaste.

Gearing eli velkaantumisaste. Mikäli tunnusluku jää alle yhden voimme pitää tilannetta hyvänä. Kuten huomaamme FC Interin tunnusluku on lähes 90. Korkea velkaantuneisuus johtuu varmasti jälleen Stefan Håkansin laivabisneksen ollessa sidottuna jalkapalloseuraan. FC Inter voitti juuri vuonna 2008 Suomen mestaruuden ja seuran kassa kasvoi sen myötä, joten oletamme että korkea velkaantuneisuusluku johtuu juuri edellä mainitusta seikasta. Olisiko Håkansin

aika ajatella esimerkiksi asettamalla jonkinlainen lainakatto, ettei luku nouse enää noin isoksi?

Myös Jaron velkaantumisaste nousi yli yhden. Tunnusluku yli yhden kahtena vuonna jolloin se on ollut 2 ja toisena vuonna 3. Jaro on paininut taloudellisten ongelmien kanssa monta kautta, kaupunki on pieni ja lähes kaikki mahdolliset sponsoriavut on imetty kaupungista ja avokätisiä sijoittajilla ei taida olla hirveästi luottoa Jaroon. Vuosina 2008 ja 2009 Jaro järjesti erilaisia rahaston keräyksiä, jotta saisivat taloudelliset ongelmat kuriin ja pidettyä seuran liigassa. Myös Jaron legendan Alexei Eremenkon pojat jr ja Roman ovat tukeneet seuraa ja huhujen mukaan myös maksaneet omasta pussista joidenkin pelaajavahvistuksien kustannuksia. Näitä kahta seuraa lukuun ottamatta velkaantumisaste on erittäin hyvällä tasolla muilla seuroilla, sillä lähes kaikki seurat ovat päässeet alle yhden.

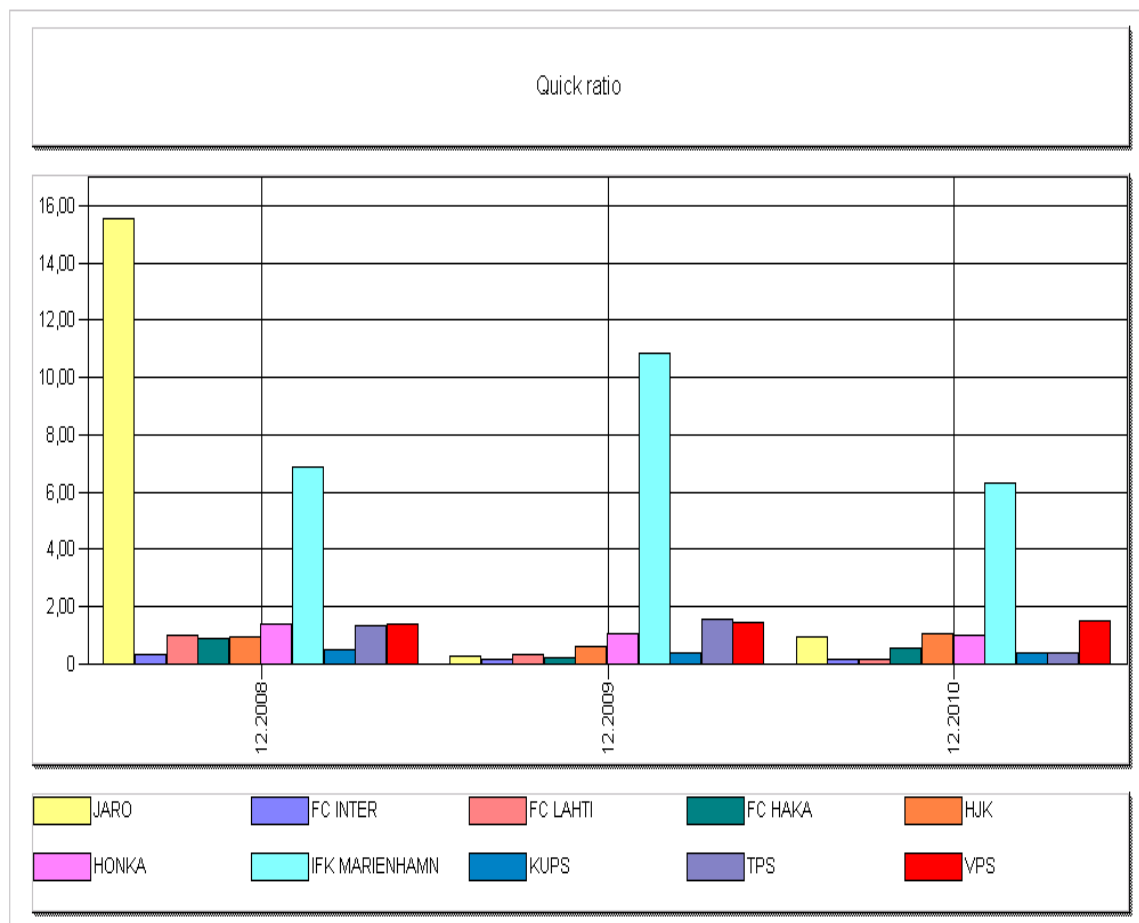
6.8 Käyttöpääoma

Kuvio 19. Käyttöpääoma.

Pitää ottaa huomioon, että käyttöpääoma riippuu pitkälti yrityksen toimialasta. Mutta kuten näemme kuviosta 19 käyttöpääoman vaihtelevan plussan ja miinuksen puolella seurojen välillä kaikilla kausilla. HJK vuoden 2008 käyttöpääoma oli 350 tienolla ja seuraavina vuosina se tippui 2009 lähes 400 ja vuonna 2010 lähes 200. HJK:n tilikauden tulos vuonna 2009 oli seuran huonoin kun tarkastellaan vuosia 2005–2011 ja myös seuran liikevaihto oli huonoimpia. Interin käyttöpääoma on ollut joka vuonna reilusti pakkasen puolella. Hakan käyttöpääoma myös painuu reilusti miinuksen puolelle vuosina 2008 ja 2009, jolloin se oli hankalassa taloudellisessa tilanteessa ja oli ajautua konkurssiin kaikkien ongelmia takia. FC Lahden käyttöpääoma on pakkasen puolella kaikella kolmella kaudella. Vuonna 2010 seura pelasi Europelejä, mutta sekään ei pelastanut FC Lahtea huonolta tulokselta sillä kaudella. Ongelmaksi osoittautui yhteistyökumppaneiden kerääminen, joka aiheutti Lahdelle lähes 200 000 tuhannen euron tappiot, mikä alun perin oli suunniteltu vuoden budjettiin. FC Haka:n alhaiset luvut johtuvat vaikeista vuosista vuonna 2008 ja 2009 jolloin seura oli ajautua jo konkurssiin suurin talousongelmia takia, mutta Seppo Koskinen pelasti seuran omilla sijoituksillaan silloin. Seura siis on pienentänyt budjettiaan rajusti joka suunnasta ja satsauksia ei siis ole ollut lainkaan. FC Haka pelasi kaudet 2009 ja 2010 oikeastaan kokonaan omilla kasvateilla sekä monet A-juniorit nostettiin edustusjoukkueeseen. Esille voisimme nostaa muutaman seuran kuten Vaasan palloseuran, Honka ja IFK Marienhamn joidenka käyttöpääoma pysyi kaikilla kausilla 2008–2010 plussan puolella. Myös FC Interin käyttöpääoma on ollut kausilla 2008 ja 2009 hyvällä mallilla mutta sitten vuotena 2010 se on tippunut lähes 250 tienoille. (Ess, urheilu. 2010. Fc lahti teki yli 120 000 euron tappion)

6.9 Quick Ratio

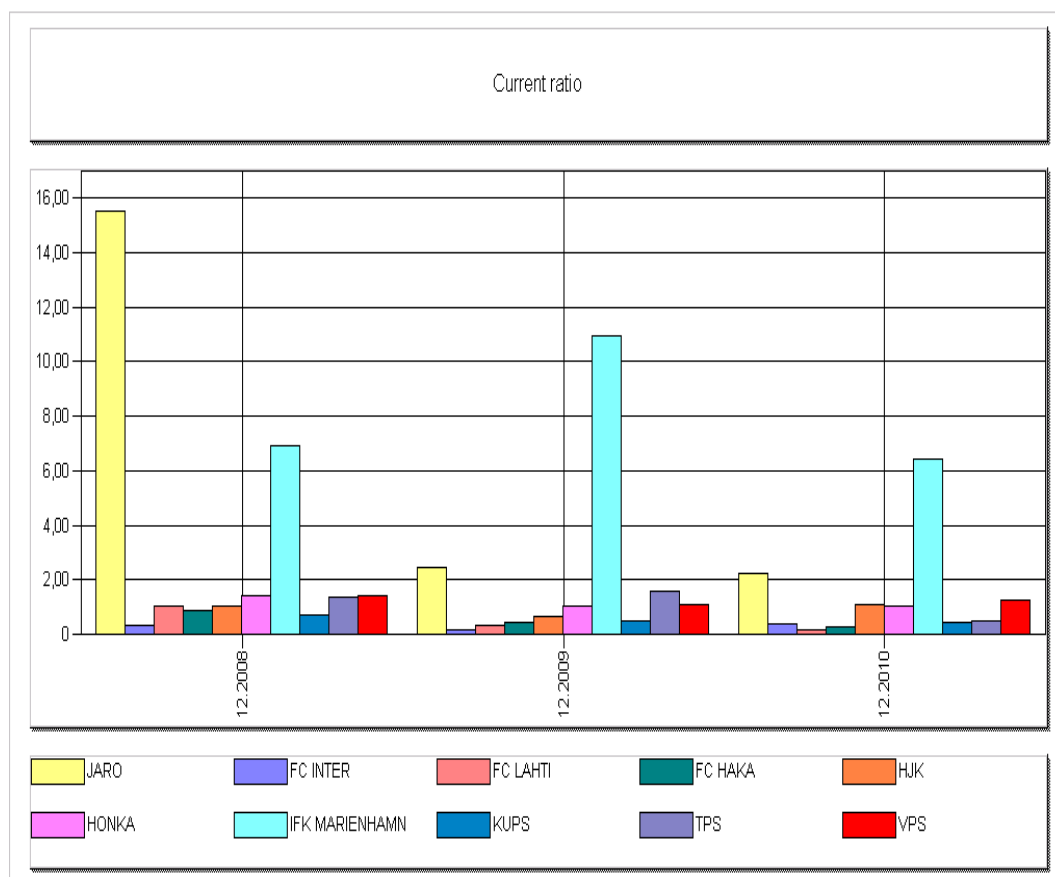
Kuvio 20. Quick Ratio.

Quick ration kertoo miten seurat selviytyvät lyhytaikaisista veloista pelkällä rahoitusomaisuudella. Kuten huomaamme IFK Marienhamn:lla on erittäin hyvä tilanne selviytyä lyhytaikaisista veloista aikavälillä 2008–2012. Myös Jaron tilanne oli erittäin hyvä vuonna 2008. VPS:llä ja Hongalla tilanne näyttäisi olevan myös hyvällä tasolla sillä heidän luvut ovat 1% pinnassa mikä tarkoittaa ettei heillä ole ongelmia selviytyä veloista vuosina 2008-2009. Tilanne näytti melko hyvältä vuonna 2008 sillä lähes jokaisella seuralla luku näytti lähes 1%, mutta vuosina 2009 ja 2010 seurojen tilanne on hieman muuttunut ja luvut on tippunut 0,5% tasolle. Mikäli tilanne on 0,5% tasolle tilanne on tyydyttävä, mutta kun mennään jo sen alapuolelle selviytyminen veloista rupeaa olemaan melko heikkoa jo. Huonoimmat vuodet oli FC Lahdella vuonna 2009 jolloin luku oli 0,3% ja vuonna 2010 luku oli 0,2%, FC Hakalla vuonna 2009 luku oli 0,2% sekä Jarolla

vuonna 2009 luku oli 0,3%. Muiden seurojen tilanne olikin vuosina 2008–2010 vähintäänkin tyydyttävällä tasolla. Näiden seurojen kohdalla niillä vuosilla jolloin tilanne oli alle 0,5% yllättäviin menoihin ei juuri ollut varaa.

Voidaan sanoa että quick ratioissa on vaihtelua joka vuosi seurojen välillä, joka on hieman erikoista. Todella iso arvo voi kertyä seuran kassavirtojen huonosta käytöstä, mikä meidän mielestä saattaa johtaa tähän, että seuroilla on joka vuosi hieman erilaiset tilanteet selviytyä lyhytaikaisista veloista. Pitää ottaa huomioon, että tunnusluvut kertovat minkälainen tilanne on juuri tilinpäätöshetkellä, mutta tilanne on vuoden aikana voinut vaihdella paljon.

6.10 Current Ratio

Kuvio 21. Current Ratio.

Current ratioissa ohjearvot ovat hieman astetta korkeammat kuin Quick ratioissa. Eli mikäli se on 2 tai yli tilanne on hyvä, 1-2 tilanne on tyydyttävä ja alle 1 tilanne

on heikko. Kuten huomaamme ainoat seurat, joilla hyvä tilanne ovat Jaro ja IFK Marienhamn. Kun sekä Quick että Current ratioissa tunnusluvun arvo heillä on hyvä, seuroilla on siis valmius hoitaa lyhytaikaiset velat lyhyessä ajassa pois. VPS:llä ja Hongalla vuosina 2008–2010 sekä TPS:llä vuosina 2008–2009 tilanne on ollut tyydyttävä. Muiden seurojen tilanne vuosina 2008–2010 on ollut huono, sillä se on ollut alle 1 ohjearvon mukaan. Current ratiota on kritisoitu monessa paikassa sen heikkouksien takia, kuten että yritysjohto tai seuranjohto pystyy pelata Current ration tunnuksen sellaisiksi kuten haluavat. Jos mietitään miten saadaan Current ration tunnusarvon hyväksi on, että maksetaan jotakin erää lyhytaikaisista veloista aivan ennen tilinpäätöshetkeä. Tällaisella tavalla Current ratiota voidaan pitää hieman epäluotettavana.

Yleisesti ottaen vain muutamalla seuralla on näiden lukujen mukaan hyvä tilanne maksaa lyhytaikaiset velkansa pois ilman rahallisia ongelmia. Suurimmalla osasta seuroista on tyydyttävä tilanne lyhytaikaisten velkojen suhteen ja osalla on heikko tilanne. Voimme siis sanoa Veikkausliigaseurojen tilanteesta sen, että tilanne on suhteellisen heikko, kun seura ajautuu taloudellisiin ongelmiin kaikki sen kannattavuuden sekä vakavaraisuuden tunnusluvut arvot laskevat ja näyttävät huonoilta.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Johtopäätökset osiossa keräämme yhteen tärkeimmät informaation analysoitavista seuroista. Yritämme kertoa, mikä on ollut joukkueiden lähivuosilta hyvää ja huonoa taloudellisesta näkökulmasta. Tässä luvussa kerromme tiivistetysti veikkausliigaseurojen taloudellisen tilanteen. Kerromme, mitä taloudellisia ongelmia on kullakin joukkueella ollut viime vuosina. Taloudellisten resurssien ja ajanpuutteen vuoksi emme päässeet tapaamaan seurojen henkilöstöä. Lisäsimme jokaisen joukkueen veikkausliigaseuran yhdyshenkilön kommentin taloudellisesta tilanteesta vuodelta 2012. Lukuun ottamatta FC Inter, josta emme saaneet kommenttia taloudellisesta tilanteesta.

7.1 FF JARO

FF Jaron taloudellinen tila on ollut heikkoa jokaisena tutkittavana tilinpäätös-vuonna. Etenkin vuoden 2010 tuotetun ja sijoitetun pääoman tuotto prosentti ovat olleet huolestuttavan alhaalla. FF Jarolla onkin ollut taloudellisia ongelmia viime vuosina. Pietarsaari on suhteellisen pieni kaupunki. FF Jaro on elänyt aina paikallisten sponsorien avustamana. Mutta globaali taloudellinen taantuma on vaikuttanut sponsoreiden vähenemiseen. Vaikea tilanne pakotti, myös vuonna 2009 yhtiöittämään seurantoiminnan. Vuosina 2008 - 2010 FF Jaro keräsi rahaa erilaisilla tavoilla toiminnan ylläpitämiseen. Alexei Jeremenko ja hänen poikansa Roman ja Alexei JR ovat antaneet yksityisrahoitusta FF Jaron pelaajahankintoihin. Näiden asioiden avulla voidaan todeta FF Jaron taloudellisen tilanteen olleen tiukka viime vuosina.

Miten menee juuri nyt?

Niklas Storbacka Jaro ”Vakaampikuin pari vuotta sitten, mutta edelleen erittäin kireä, ja pienillä marginaaleilla liikumme koko ajan. Ennusteiden mukaan samaa tasoa kuin viime vuosi (Tolonen J, Iltasanomat 2012)

7.2 FC Inter

Fc Interin taloudellisesta kuvan hahmottamisesta tekee mielenkiintoista se, että omistus on sidottu Stefan Håkansin yrityksiin. Håkåns omistaa investering ab:n avulla kokonaan FC Inter veikkausliigaseuran. Näin ollen, FC inter on osakeyhtiö. FC Interin on ollut tutkittavina tilinpäätös vuosina korkea velkaantumisaste, velkaantuneisuus ja käyttöpääoma miinuksella. Stefan Håkåns onkin kattanut tappioita viime vuosina konsernin pääomalainoin sekä konserniavustuksilla. Mielenkiintoinen huomio on, että konserniavustus on vähennyskelpoinen verotuksessa. FC Inter voitti liigamestaruuden vuonna 2008 ja seura on saanut ”ylimääräistä” tuloa kassansa. Joten tämä Fc Interin konsernisisidonnaisuuden takia on vaikea arvioida todellista taloustilannetta. Tilinpäätöksiä katsoessa voidaan todeta, että FC Interillä on ollut jonkinlaisia velkaantumisen liittyviä ongelmia. (Kauppalehti, 2012, Suomenkin rikkaat haluavat oman urheiluseuran)

7.3 FC Lahti

FC lahdesta tuli osakeyhtiö vuonna 2008. Sen osakeomistajia ovat esimerkiksi: Jari Litmanen ja Joonas Kolkka. FC Lahden tunnusluvut ovat olleet tutkittavina tilinpäätös vuosina miinuksen puolella enimmäkseen. Etenkin käyttöpääoma ja pääoman tuotto prosentti ovat olleet erittäin alhaisia vuonna 2010. Sinä vuonna käytettiin paljon rahaan pelaajahankintoihin. Suurimpina voidaan mainita Jari ”kuningas” Litmanen ja Berat Sadik. Erilaiset loukkaantumiset pakottivat myös hätä hankintoihin. Sponsorointituen raju väheneminen samaan aikaan heikensivät taloutta rajusti. Vuonna 2010 seura pelasi eurocuppelejä, mutta se toikin enemmän kuluja ja kuin tuloja. Kauden päätteeksi FC Lahti tippui ykköseen. Päävalmentaja, toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja vaihtuivat. Vuonna 2012 FC Lahti tuli takaisin veikkausliigaan ja sinä vuonna FC Lahden pelaajabudjetti oli liigan pienin. Joten FC Lahden taloudellinen tilanne on ollut erittäin tiukka ja heikko viime vuosina.

Miten menee juuri nyt?

Ari Koskinen Lahti ”Tilanne on parempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. olemme suurin piirtein tavoitteessa.” (Tolonen J, Iltasanomat 2012)

7.4 FC Haka

FC Hakan tunnusluvut ovat analyysissä enimmäkseen heikkoja ja erikoisia. Valkeakoskella on tapahtunut paljon erilaisia käänteitä viimeisen viiden vuoden aikana. Vuonna 2008 FC Haka oli ajautumassa konkurssiin. Yksi tekijä oli sponsoreiden raju vähentyminen, mutta Seppo Koskinen pelasti FC Hakan omalla rahoituksellaan kyseisenä vuonna. Koskinen yhtiöitti FC Hakan toiminnan. FC Hakan osakeomistajaksi tuli esimerkiksi: UPM, Valkeakosken kaupunki, osuuspankki ja pääomistajana oli Seppo Koskinen. Samalla tehtaan kentän rakenteita paranneltiin huomattavasti. Isoista inventoinneista johtuen vuonna 2009 FC Haka teki 1,5 miljoonaa tappiota. Vuoteen 2010 mennessä Seppo Koskinen oli kuluttanut yli 2 miljoonaa euroa omaa rahaa seuraan. Näin ollen kesällä 2010 Seppo Koskinen lähti pois FC Hakan hallituksesta ja toiminnasta. FC Haka joutui samalla myymään paljon avainpelaajia pois estämästä seuraa ajautumasta konkurssiin. Tämän jälkeen joukkue on joutunut harrastamaan tiukkaa talouskuria ja elämään pitkälti omien juniorien ja lähialueen kasvattien avulla. Vuoden 2012 päätteeksi joukkue tippui ykköseen. Voidaankin sanoa FC Hakan taloudenhoitaminen on ollut erittäin epävakaalla pohjalla. Mutta Juha Paasion tullessa toimitusjohtajaksi vuonna 2011 on talous lähtenyt parempaan suuntaan. Tilanne on tällä hetkellä vakaa talouden osalta.

Miten menee juuri nyt?

Olli Paasio Haka ”Seuran kahdeksan kuukauden tulos on selvästi positiivinen, mutta loppuvuosi on haasteellinen. Tulos on selkeästi parempi kuin edellisvuonna.” (Tolonen J, Iltasanomat 2012)

7.5 HJK

HJK on menestynein veikkausliigaseura. Se on voittanut neljä mestaruutta putkeen. HJK:sta tuli osakeyhtiö vuonna 2000. Pääomistajana on Olli-Pekka Lyytikäinen. Pääsponsoreina toimii Adidas, Sonera, Apu, FIM. HJK:lla ei ollut taloudellisia kriisejä viime vuosina. Sen hyvä junioritoiminta sekä hyvät pelaajat kaupat ja menestys eurokentillä ovat vakauttaneet taloudellista puolta. Esimerkiksi Teemu Pukin myyminen Saksan bundesliigaan. HJK sai tuosta kaupasta reilu miljoona euroa, mikä on iso raha veikkausliigassa. Vuonna 2009 HJK teki tappiota, mutta seuraavina vuosina suunta on kääntynyt ylöspäin. Vuonna 2011 HJK teki 1,5 miljoonaa euroa voittoa. HJK taloudellinen tilanne on ollut hyvää Veikkausliigassa. Lisäksi, ammattimainen taloudenhoito on ollut lisännyt seuran mahdollisuuksia ostaa lisää huippuhankintoja kuten Mikä Väyrynen, Teemu Tainio ja Mikael Forssell.

Miten menee juuri nyt?

Kari Haapalainen HJK ”Vuosi on edennyt suunnitelmien mukaan. Olemme saaneet UEFA:lta tuloja, ja myös kotimaa on aikataulussa. Maksavia katsojia saisi olla enemmänkin.” (Tolonen J, Iltasanomat 2012)

7.6 Honka

Yleisesti ottaen Pallonhongan tilanne on ollut hyvä vuosina 2008–2010. Seura on tehnyt nousua Suomen 2 divisioonasta Veikkausliigaan ilman suurempia pelaajahankintoja ja hyvällä valmennuksella omat kasvatit on nousseet Veikkausliigan huippupelaajien tasolle. Myös hyvä menestys heti ensimmäisestä Veikkausliigakaudesta toi seuralle hyvin rahaa. Myös nimeä mainitsematta pelaajan myynti Ruotsin kentille toi Hongalle rahaa ja näin päästiin nollatulokseen vuonna 2009. Hyvän menestyksen ansiosta kiinnostus joukkuetta kohtaan nousi, lippujen hintoja nostettiin ja sillä saatiin lipputuloista seuran taloutta parannettuaan. Tulevaisuus Hongassa näyttää hyvältä ja seura on tehnyt jo suunnitelmat rankentamisesta Tapiolan urheilupuistoon nykyaikaisen ja modernin

stadionin. Edellisvuonna 2012 tilanne näytti hieman hankalalta ja seuralla oli taloudellisia ongelmia. Palkanmaksut jäivät hieman rastiin ja samalla myös suunniteltu stadionhanke jäi puihin. Selviä leikkauksia on tehty budjettiin ja erilaisia toimenpiteitä mietitään millä saadaan talous takaisin normalisoituun. (Yle urheilu, 2012. Honka-pomo Masalin avoimena seuran talousvaikeuksista)

Miten menee juuri nyt?

Jouko Harjunpää, Honka: ”Kassan kanssa taistellaan joka päivä. Kaikesta leikataan. Niin markkinoinnista, toimistohenkilökunnasta kuin uusista pelaajasopimuksista” (Tolonen J, Iltasanomat 2012)

7.7 IFK Marienhamn

IFK Marienhamn yksi seuroista, joka on hoitanut taloutensa tosi hyvin, sillä seuran luvut näyttävät olevan hyvin kurissa. Erittäin hyvänä esimerkkinä voimme ottaa Quick ration joka kertoo velkojen selviytymisestä lyhyessä ajassa. MIFK:n luvut ovat todella hyvät ja seuralla ei ole ongelmia lyhyt aikaisten velkojen hoitamisessa. Seurassa työskentelevä vastuuvaimentaja Pekka Lyyski on tehnyt erinomaista työtä ja nostanut joukkueen maltillisesti Suomen 2 Divisioonasta Veikkausliigaan asti. Hyvin valmennettu ja omien junioreiden nosto edustusjoukkueeseen ovat tuoneet seuralle hedelmiä. Kovia hankintoja ei tarvittu hankkia ja seuran usko omiin onkin ollut yksi IFK Marienhamn:in toiminta malli. IFK Marienhamn:in kärsivällisestä ja tasapainoisesta talouden hoidosta voisivat myös muut seurat ottaa mallia. Seuran tukena toimi koko Ahvenanmaa ja sieltä varmasti kaikki sponsoriavut onkin saatu ja myös mainitaan, että ahvenanmaalainen liikemies Anders Wiklöf joka on sijoittanut rahaa joukkueeseen kuten myös stadioniin joka on nimetty hänen mukaan. Tulevaisuus näyttää valoisalta!

Miten menee juuri nyt?

Peter Mattson IFK Marienhamn: ”Näyttää hyvältä sen jälkeen kuin myimme Petteri Forsselin.” (Tolonen J, Iltasanomat 2012)

7.8 KUPS

Kuopio palloseuran tilanne vuosina 2008–2010 on ollut hankala kentällä kun taloudellisessa mielessä. Seura taistelee lähes vuosittain Veikkausliigassa pysymisestä, sen seurauksena suurimmat rahakulut ovat menneet pelaajahankintoihin ulkomailta. Tämän seurauksesta seuran talous on ollut ongelmissa. Yleensä seuraa on ollut pelastamassa pääomistaja Ari Lahti, joka toimii myös rahoituskonsernin ICECAPITAL:in toimitusjohtajana. Ari Lahti on siis sijoittanut isoja summia monesti Kups:iin joilla on saatu maksettua vanhat velat ja päästy jatkamaan eteenpäin rakentamaan uutta budjettia. Lahti on innokas jalkapallofani ja kuten sanoimme on hän panostanut omia rahoja seuraan jo monta vuotta ja aikoo jatkossakin myös pitää samasta linjasta kiinni. Esille ottaisin vielä tämän Kupsin pelaaja hankinnat ulkomailta, voimme sanoa että tässä on myös positiivisia puolia, sillä seuraan saapunut Dickson Nwakaeme onkin ollut yksi parhaista pelaajista, joka on ollut Veikkausliigassa tällä vuosituhanella. Tämähän nostaa Veikkausliigan tasoa ja mielenkiintoa, jolla saadaan yleisöä paikalle ja nostettua Suomen jalkapallokulttuuria. (Savon sanomat, 2008. Ari Lahti seisoo jämäkästi KUPS:n takana.)

Miten menee juuri nyt?

Jarmo Heiskanen KUPS: ”Taloudellinen tilanteemme on oleellisesti parempi kuin kaudella 2011. Katsojalukutavoitteestamme olemme jäljessä.”

7.9 TPS

Toinen Turkulaisista joukkueista FC TPS jonka liiketoiminnallinen tuotto rahallisesti on ollut huonoa. Seuran kovat satsaukset vuosina 2008–2009 vaikuttivat varmasti rahallisesti, sillä 2008 vuonna seuraan saapui kovalla kohulla valmentajaksi Martti Kuusela joka ei tullut varmasti halvalla. TPS asetettiin silloin yhdeksi mestarisuosikiksi, mutta lukuiset loukkaantumiset kauden aikana aiheuttivat, ettei seura menestynyt odotetulla tavalla. Tämä näkyi taloudellisella puolella. Myös valmentaja Martti Kuusela erotettiin vastuuvaimentajan tontilta ja se ei ollut halpaa lystiä seuralle. Seuraavalle kaudelle 2009 seuraan palkattiin

myös tunnettu ja arvokas valmentaja Pasi Rautiainen, myös yhteistyö Valioliiga seuran Fulhamin kanssa aloitettiin ja lainaksi tuli Wayne Brown joka palkittiin vuoden liigapelaajaksi kauden jälkeen. Voimme sanoa että TPS pelasi riskipeliä hankkimalla kalliutta valmentajia ja pelaajia, sillä mikäli menestystä ei tule näkyä se tappiollisesti taloudessa ja näin myös on käynyt. TPS:n uudeksi toimitusjohtajaksi tullut Marco Casagrande ilmoitti välittömästi, että seuran tiukentaa taloutta rajusti ja rahan käyttöä tarkkaillaan tarkemmin kuin koskaan, sillä talous pitää saada jälleen kuntoon. Stadion ongelmat myös ovat olleet rasitteeksi TPS:lle, sillä Veritas stadionyhtiön omistaja on Stefan Håkans joka toimii myös paikallisvastustajan FC Interin omistajan. Näin ollen TPS:llä on huonot asetelman stadionin neuvotteluissa ja vuokratulot ovat olleetkin niin suuret, että kotiotteluiden tuotot ovat tappiollisia seuralle. Joka tapauksessa voimme sanoa uuden toimitusjohtajan vallassa TPS on menossa oikeaan suuntaan taloudellisessa mielessä.

Miten menee juuri nyt?

Marco Casagrande TPS: ”Tällä hetkellä näyttää mahdolliselta, että pystyisimme tekemään nollatuloksen. Eli tavoitteessa ollaan.” (Tolonen J, Iltasanomat 2012)

7.10 VPS

Vaasan palloseura yksi seuroista jonka taloustilanne on pysynyt hyvässä kurissa viimeisien vuosien aikana. VPS:n hurjista vuosista seuran johtaja Eero Karhumäki on ottanut opiksi ja taloutta on hoidettu maltillisesti ja tarkasti. Isolla budjetilla VPS ei kyllä lähde yleensä kauteen ja mahdolliset vahvistukset katsotaan tarkasti ja ei tehdä hätiköityjä päätöksiä. Palatakseen vuosia taaksepäin, kun rahaa pantiin haisemaan niin sanotusti. Ruotsista tullee valmentajalla maksettiin älyttömiä summia, sekä pelaajia hankittiin liukuhihnalla ja kentälle asteli melkein kokonaan uusi ryhmä, mutta kuten mainittu näistä on otettu opiksi. VPS on onnistunut välttymään myös suuremmilta loukkaantumishuolista, jotka olisivat aiheuttaneet ylimääräisiä kustannuksia lukuun ottamatta pieniä maalivahtiongelmia. Pelaaja budjettia on pidetty pienenä ja vain kriittisissä tilanteissa seura on joutunut ja

hankkinut vahvistuksia. Vaasassa ollaan tyytyväisiä seuran taloudelliseen tilanteeseen. Ongelmana kuitenkin on, että yleisö ja seuran kannattajat kaipaavat menestystä. Tiukka talouslinja johtaa hieman siihen, ettei menestystä ole tullut moneen vuoteen. Viimeksi VPS on mitaleille yltänyt vuonna 1998. Joka tapauksessa VPS:ssä on tekemisen meininkiä ja tulevaisuus näyttää hyvältä, mikäli asioita hoidetaan samalla tavalla ja aletaan pelata jalkapalloa.

Miten menee juuri nyt?

Eero Karhumäki VPS: ”Talous on tasapainossa. Myynti on edennyt paremmin kuin budjetoitiin, mutta vaikeat loukkaantumiset ovat aiheuttaneet odottamattomia kuluja. Tämänhetkinen ennusten mukaan meillä on mahdollisuus pieneen voittoon.” (Tolonen J, Iltasanomat 2012)

7.11 Veikkausliigaseurojen talous paranemassa

Monella veikkausliigajoukkueella on ollut taloudellisen tilan kanssa suuria ongelmia. Niin nykyään ollaankin menossa vastuullisemman taloudenhoidon mukaan seuroissa. Näin ollen voidaankin sanoa, että Taloudenhoidossa on valoa näkyvissä:

”Joukkueiden talouden hoitoa tarkastellaan nykyään liigalisenssimääräyksiin. Taloudelliset kriteerit koskevat sekä lisenssin hakijana toimivaa liiton jäsenseuraa (yhdistystä) että myös yhtiötä, jolle kilpailutoiminta on määräysten mukaisesti siirretty. Lisenssin hakijan tulee muun muassa todistaa, ettei sillä ole toisille jalkapalloseuroille pelaajasiirroista johtuvia velkoja eikä palkkavelkoja työntekijöilleen. Palloliiton seuralisenssi päällikkö uskoo, että viime vuosista on jo opittu paljon. Seurat ovat paneutuneet talouden hoitoon entistä paremmin. Aikatauluongelmat vältettiin ja muutenkin seurat tuntuvat heränneen oman tulevaisuutensa varmistamiseen, Hän sanoo.” (Taloussanomat, 2012, Suomen Jalkapalloseurojen talous parantumassa lisenssifarssi ei enää toistu)

7.12 Pohdintaa

Opinnäytetyön tavoitteenamme oli selvittää Veikkausliigan taloudellinen tilanne viime vuosilta. Teoriaosuudessa kävimme läpi urheilubisneksen syntyä ja sen historiaa tähän päivään. Käsittelimme mitä on urheilubisnes kokonaisuudessaan ja miten se eroaa ”normaalista” liiketoiminnasta. Teoriaosuudessa käytiin läpi jalkapallokulttuurin syntyminen ja kehittyminen, sekä käsittelimme Veikkausliiganhistorian. Kolmannessa teoriaosuudessa käsittelimme tilinpäätöksen eri vaiheita. Sekä tunnuslukuanalyysi ja tunnusluvut käytiin läpi, joita hyödynsimme itse tutkimuksessa. Tutkimusmenetelmänä meillä oli laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Kvalitatiivinen tapa sopi tarkoituspereimme parhaiten, koska meillä oli erikoislaatuinen tutkimuksenkohde. Meillä löytyi erilaisia tilastoja taustatietoja Veikkausliigasta ja jalkapallojoukkueista viime vuosilta. Tunnuslukuanalyysissä käytimme 2008–2010 vuoden tilinpäätöstietoja. Käytimme hyödyksi eri lähteistä saatua tietoa vahvistamaan käsityksiämme veikkausliigaseurojen taloudellisesta tilanteesta ja tapahtumista. Johtopäätökset kohdassa tiivistimme jokaisen joukkueen taloudellisen tilanteen ja kuinka taloutta on hoidettu viime vuosina.

Veikkausliigan taloudellisen tilanteen selvittäminen viime vuosilta onnistui meiltä suhteellisen hyvin. Miinuspuolena on, että emme voineet haastatella kasvotusten Veikkausliigaseurojen työntekijöitä. Tilinpäätös vuosia olisi voinut olla yksi enemmän analysoitavaksi. Tästä huolimatta saimme rakennettua hyvän kokonaisuuden Veikkausliigaseurojen taloudellisesta tilanteesta. Pystyimme hyödyntämään seurojen antamia haastatteluja talouskysymyksistä eri medioista. Olemme henkilökohtaisesti seuranneet veikkausliigaa koko elämämme. Niin meillä oli lähtökohtaisesti näkemyksiä Veikkausliigan taloudellisesta tilanteesta ja historiasta. Mielestämme meillä oli varsin monesta paikasta tietolähteitä, joita me olemme hyödyntäneet työhömmme, mikä lisää työmme uskottavuutta.

Opinnäytetyön tekeminen oli haastava prosessi. Mutta meillä oli erittäin mielenkiintoinen aihe. Se vastasi mieltymyksiämme erittäin paljon. Olemme molemmat jalkapallon seuraajia ja harrastajia. Toisin sanoen olemme tehneet työmme itseämme varten, eikä työ ole kenenkään toimeksi antama. Tämä

opinnäytetyö on ensimmäinen, joka koskee veikkausliigan taloudellista tilannetta. Joten toivomme tämän työn olevan pioneerityö tällä saralla. Haluaisimme, että Veikkausliigaa ja suomalaista urheilua tutkittaisiin enemmän taloudellisesta näkökulmasta. Toivomme työn herättävän mielenkiintoa etenkin jalkapalloihmisten suunnassa, jotka haluavat kehittää suomalaista jalkapallokulttuuria. Työssämme on paljon informaatiota, jota voitaisiin hyödyntää suomalaisen jalkapalloilun parissa. Mielestämme suomalaisessa urheilussa tarvitaan enemmän asiantuntevampaa taloudenhoitamista. Olemme miettineet jatkoaiheita tuleville opinnäytetöille. Missä voitaisiin hyödyntää meidän työtämme. Mietimme seuraavanlaisia aiheita kehitettäväksi: Veikkausliigaseurojen riskienhallinta, Veikkausliigabrändin parantaminen/kehittäminen ja Veikkausliigaseuran taloudenhoidon kehittäminen. Intohimoisina jalkapallon ystävinä opinnäyte oli meille antoisa ja mielenkiintoinen kokemus. Opimme ja ymmärrämme paremmin urheilubisneksestä ja veikkausliigasta taloudellisten päätöksien vaikutuksista. Tilinpäätösteoriaisuus ja tunnusanalyysi kehittivät meidän taloushallinnollista osaamistamme.

Lähdeluettelo

Mäkelä K & Pirttimäki O, 2010, Median ja urheilunvälinen suhde, opinnäytetyö, Turku, Diakonin ammattikorkeakoulu

Kivimäki Y & Blomqvist E & Nurminen E, Suomalaisuus ja Urheilu, http://www.edu.parnet.fi/lukio/pdf/urheilu_tiny.pdf

Seppänen E, Urheilulehti, Numero 37, Sivu , 2012

Heikkala J & Honkanen P & Laine L & Pullinen M & Ruuskanen-Himma E , SLUlehti: Urheilun ja liikunnan Tarina, 2003
http://slufbin.directo.fi/@Bin/2dc526b6a63c022c4a0bbdf2efd22dd1/1360266780/application/pdf/120775/Liik_ja_urh_tarina_72_dpi.pdf

Försström P, 2000, Yhdistyksestä osakeyhtiöksi: Urheiluseurojen yhtiöityminen – Tapaustutkimuksen kohteena Jyp Jyväskylä Oy, Jyväskylä, Jyväskylän Yliopisto

Ketola H, 2011, Urheiluseurantuotteistaminen: Esiselvitys Seinäjoen Seudun Urheilijat Ry:lle, Opinnäytetyö, Seinäjoki, Seinäjoen Ammattikorkeakoulu

Sadeharju J, 2010, Urheiluseuran Sponsorihankinta, opinnäytetyö, Lahti, Lahden ammattikorkeakoulu

Pesonen H, 2010, Urheilusponsoroinnin edellytykset ja sisältö sponsorinnäkökulmasta, Opinnäytetyö, Ylivieska, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu

Käppi J, 2012, Urheiluseurojen taloudenhoito – Taloudenhoito seurakehityksen osa-alueena, opinnäytetyö, Jyväskylä, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Markkinointi & Mainonta, 2012, Urheilubisnes nousee talous kriisistä huolimatta, <http://www.marmai.fi/uutiset/urheilubisnes+nousee+talouskriisista+huolimatta>

PWC, 2011, Changing the game - Outlook for the global sports market to 2015, http://www.pwc.com/en_GX/gx/hospitality-leisure/pdf/changing-the-game-outlook-for-the-global-sports-market-to-2015.pdf

Palloliitto, 2007, kansainvälinen pääjuhla kalastajatorpalla, <http://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-palloliitto/spl100-kansainvalinen-paajuhla-kalastajatorpalla>

Jaatinen P, 2008, Jalkapalloseuroissa päätoimisesti työskentelevien työnkuva ja työhyvinvointi, opinnäytetyö, Vierumäki, Haaga- Helia ammattikorkeakoulu

Tikkanen A-P, 2011, Tilinpäätösanalyysi ajanjaksolta 2005 – 2009 ja tärkeimmät taloudelliset riskit. Case: Brightpoint Finland Oy, Opinnäytetyö, Helsinki, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.

Järvinen P, 2008, Kannattavuus, Investoinnit Ja Rahoitus sekä niiden vertailu Satakuntalaisissa Yrityksissä, Opinnäytetyö, Rauma, Satakunnan ammattikorkeakoulu

Tamypedia, 2011, Toimintakertomus,
<http://www.tamy.fi/tamypedia/index.php?title=Toimintakertomus>

Kauppalehti, 2012, Suomenkin rikkaat haluavat oman urheiluseuran,
<http://www.kauppalehti.fi/omaraha/suomenkin+rikkaat+haluavat+oman+urheilujoukkueen/201208251441>

Taloussanomat, 2012, Suomen Jalkapalloseurojen talous parantumassa lisenssifarssi ei enää toistu
<http://www.taloussanomat.fi/harrastukset/2012/04/03/suomen-jalkapalloseurojen-talous-parantumassa-lisenssifarssi-ei-ena-toistu/201226624/139>

Urheilumuseo, 2009. Veikkausliigan perustaminen
<http://urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/perustaminen.htm>

Jalkapalloliiga, ry. 2010. Veikkausliiga, esittely
<http://www.veikkausliiga.com/Document.aspx?id=71>

Veikkausliiga, tilastot
<http://www.veikkausliiga.com/Statistic.aspx>

Jalkapalloliiga, ry. 2010. Veikkausliigan historia
<http://www.veikkausliiga.com/Document.aspx?id=71>

Urheilumuseo, 2009. Veikkausliigan ilmiöitä.
<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/ilmiot.htm>

Simola, L. 2011. Suomalaiset seurat pelkäävät vaurastumista
<http://pallonkaikkeus.wordpress.com/2011/01/26/suomalaiset-jalkapalloseurat-pelkaavat-vaurastumista/>

Yle urheilu, 2012. Veikkausliigapelaajien ansiotaso huolestuttaa
http://yle.fi/urheilu/veikkausliigapelaajien_ansiotas_huolestuttaa/5295869

Yle kotimaa, 2011. Suomen jalkapallossa ulkomaalaista halpatyövoimaa
http://yle.fi/uutiset/suomen_jalkapallossa_ulkomaalaista_halpatyovoimaa/5335203

Yle, Urheilu. 2012. Palkat riippuvaisia koko jalkapalloperheestä
http://yle.fi/urheilu/koskela_palkat_riippuvaisia_koko_jalkapalloperheesta/5295868

Vesander, L. 2012. Budjetin pienentäminen on viisautta.
<http://puoliaika.wordpress.com/2012/04/04/budjetin-pienentaminen-on-viisautta/>

Hietala, J. 2009. Joonas Hietala. 2009 YRITYS OY:N TALOUDELLISET
 TUNNUSLUVUT JA NIIDEN TULKINTA, Mikkelin Ammattikorkeakoulu

Yle, urheilu. 2008. FC Haka pönkittää talouttaan yhtiöittämisellä
http://yle.fi/urheilu/fc_haka_ponkittaa_talouttaan_yhtioittamisella/6038077

Ess, urheilu. 2010. Fc lahti teki yli 120 000 euron tappion
<http://www.ess.fi/?article=276626>

Yle urheilu, 2012. Honka-pomo Masalin avoimena seuran talousvaikeuksista
http://yle.fi/urheilu/honka-pomo_masalin_avoimena_seuran_talousvaikeuksista/6341268

Savon sanomat, 2008. Ari Lahti seisoo jämäkästi KUPS:n takana.
<http://www.savonsanomat.fi/urheilu/ari-lahti-seisoo-kupsn-takana/1104397>

Fc Haka, historia & Urheilumuseo, 2009.
<http://www.fchaka.fi/seura>
<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/haka.htm>

FC Honka, seura & Urheilumuseo, 2009.
<http://www.fchonka.fi/seura>
<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/honka.htm>

Kups, historiaa & Urheilumuseo, 2009.
<http://www.kups.fi/fi/pages/Yhteystiedot/KuPS+historiaa/30>
<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/kups.htm>

TPS, Seura & Urheilumuseo, 2009.
<http://fc.tps.fi/yhteystiedot.98.html>
<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/tps.htm>

Vepsu & Urheilumuseo, 2009.
<http://www.vepsu.fi/>
<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/vps.htm>

FC Lahti, seura & Urheilumuseo, 2009.
<http://www.fclahti.fi/index.php?page=historia>
<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/lahti.htm>

IFK Mariehamn, historik & Urheilumuseo, 2009.
http://www.ifkmariehamn.com/index.php?option=com_content&view=article&id=385&Itemid=187

<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/mifk.htm>

FC Inter, seurakertomus & Urheilumuseo, 2009

<http://www.fcinter.com/seurakertomus.php>

<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/inter.htm>

FF Jaro, historia & Urheilumuseo, 2009

<http://www.ffjaro.fi/historia>

<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/jaro.htm>

HJK, Seura & historia & Urheilumuseo, 2009

<http://www.hjk.fi/seura/historia>

<http://www.urheilumuseo.fi/portals/47/veikkausliiga/seurat/hjk.htm>

Tolonen, J. Iltasanomat 2012

Tolonen, J. 2012. Iltasanomat keskiviikkona 29.8.2012. IS Urheilu, tyyt luvut.

Yle, urheilu. 2008. FC Haka pönkittää talouttaan yhtiöittämisellä

http://yle.fi/urheilu/fc_haka_ponkittaa_talouttaan_yhtioittamisella/6038077

